

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Δ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ρ'

Παρασκευή 3 Μαρτίου 2000

Αθήνα, σήμερα στις 3 Μαρτίου 2000, ημέρα Παρασκευή και ώρα 11.54' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 2.3.2000 εξουσιοδότηση του Σώματος, επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα Πρακτικά της 1^{ης} συνεδριάσεώς του, της Πέμπτης 2 Μαρτίου 2000 σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο των σχεδίων νόμων: 1) "Κύρωση των τροποποιήσεων του άρθρου XIX της Σύμβασης Ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Δορυφορικών Τηλεπικοινωνιών "EUTELSAT" και του άρθρου 22 της Συμφωνίας Εκμεταλλεύσεως του Οργανισμού"

2) "Κύρωσης της Συμφωνίας για την ασφάλεια των πληροφοριών μεταξύ των Μερών της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού".

3) "Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ των Κρατών -Μερών της Συνθήκης του Βορείου Ατλαντικού και των άλλων Κρατών που συμμετέχουν στη Σύμπραξη για την Ειρήνη σχετικά με το νομικό καθεστώς των Δυνάμεών τους και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στη Συμφωνία".

4) "Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Ανώτατου Στρατηγείου Συμμαχικών Δυνάμεων Ευρώπης (SHAPE) για τους ειδικούς όρους που θα διέπουν την εγκατάσταση και λειτουργία Διεθνών Στρατηγείων στην Ελληνική Επικράτεια".

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από το Γραμματέα της Βουλής κ. Αχιλλέα Κανταρτζή, Βουλευτή Τρικάλων, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Οι Βουλευτές κύριοι ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ και ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΑΠΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρον Σαλαμίνας και Περιχώρων ζητεί την ένταξη των Δήμων Σαλαμίνας και Αμπελακίων στο πρόγραμμα διανομής και χρήσης του φυσικού αερίου.

2) Οι Βουλευτές κύριοι ΗΛΙΑΣ ΚΑΛΛΙΩΡΑΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΑΠΗΣ και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία οι Δήμοι Υπάτης και Σπερχειάδας του Νομού Φθιώτιδας ζητούν το αρδευτικό έργο της Βίστριζας να ενταχθεί στο τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

3) Οι Βουλευτές κύριοι ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ, ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΡΑΠΗΣ και ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων 26ου Δημοτικού Σχολείου Αγ. Γεωργίου Ιωλκού Μαγνησίας ζητεί τη συνέχιση της λειτουργίας του σχολείου ως οκταθέσιου.

4) Οι Βουλευτές κύριοι ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ και ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Κεστεκιδείου Ελληνικού Σχολείου Βρυξελλών ζητεί τη μετεγκατάσταση του Ελληνικού Σχολείου σε κατάλληλο κτίριο.

5) Οι Βουλευτές κύριοι ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΦΟΥΛΙΑΣ και ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Καλαμάτας Μεσσηνίας ζητεί την καταβολή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης σε άνεργους του Νομού Μεσσηνίας.

6) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Σάββας Χ'Κωνσταντινίδης, κάτοικος Δοξάτου Δράμας, ζητεί να του εγκριθεί σύνταξη ως μέλος της εθνικής αντίστασης.

7) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Α.Ελευθεριάδης, μαθητής σχολείου εξωτερικού, ζητεί να επιτραπεί και φέτος στους μαθητές σχολείων εξωτερικού να διαγωνισθούν με το σύστημα των δεσμών για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

8) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ζητεί την άμεση επίλυση των προβλημάτων της παράκτιας αλιείας της Ομοσπονδίας Επαγγελματικών Αλιευτικών Συλλόγων Κορινθιακού Κόλπου.

9) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Συντονιστική Επιτροπή Συλλόγων και Κινήσεων της Αθήνας για την προστασία των Ελεύθερων Χώρων και την Ποιότητα Ζωής ζητούν τη χωροθέτηση του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης του ζεύγους Γουλανδρή να μη γίνει στο άλσος της οδού Ριζάρη.

10) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ανατ. Αττικής και άλλοι φορείς της περιοχής ζητούν την απόσυρση του σχεδίου ΠΔ που προωθεί ο Οργανισμός Αθηνάς και την πλήρη ανασύνταξη του αφού ληφθούν υπόψη τα πραγματικά δεδομένα για την αναπτυξιακή προοπτική της Βόρειας Αττικής.

11) Ο Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ με αναφορά του ζητεί την ολοκλήρωση των περιφερειακών αγροτικών ιατρείων.

12) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μανταμάδου του Νομού Λέσβου διαμαρτύρεται για τη σχεδιαζόμενη μετεγκατάσταση του εργοστασίου της ΔΕΗ στην "ΚΑΡΑΒΑ".

13) Ο Βουλευτής Πειραιά κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Ελληνικών Γυμναστικών και Αθλητικών Σωματείων ζητεί να παραμείνει ο Στίβος στις εγκαταστάσεις του Σταδίου Καραϊσκάκη.

14) Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία τα Μέλη της συγγραφικής ομάδας των βιβλίων Χημείας των τριών τάξεων του Λυκείου ζητούν να εκδοθούν τα βιβλία που κρίθηκαν και εγκρίθηκαν από επιτροπή διαγωνισμού του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

15) Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κυρία Αγγελική Πίδουλα, αναπληρώτρια καθηγήτρια Φυσικής, ζητεί την αναγνώριση πρόσθετης προϋπηρεσίας της.

16) Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Αλκιβιάδης Νέττας, ζητεί τη συνέχιση της λειτουργίας του Λυκείου Τσοτυλίου Κοζάνης.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 1235/5-8-99 ερώτηση/ΑΚΕ 236 δόθηκε με το υπ'αριθμ. 109/29-10-99 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση/ΑΚΕ 1235/236/5-8-99 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Λεωνίδας Κουρής, παρακαλούμε να πληροφορησέτε τον κ. Βουλευτή τα εξής:

1. Είναι γνωστό ότι στα πλαίσια του Β' ΚΠΣ για την περίοδο 1994-2000 με διασφαλισμένους Εθνικούς και Κοινοτικούς πόρους έχει διαμορφωθεί και εξελίσσεται με θετικούς ρυθμούς ένα πρωτόγνωρο και γιγαντιαίο πρόγραμμα έργων υποδομής στη Χώρα μας.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ προωθώντας τις αναγκαίες θεσμικές ρυθμίσεις επιδίωξε και επιδιώκει πάντα να κατοχυρώνει σε όλο το σύστημα σχεδιασμού, μελέτης, κατασκευής όλων Δημοσίων Έργων τη διαφάνεια, τη νομιμότητα, τους κανόνες του υγιούς ανταγωνισμού με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον.

Για κάθε έργο υπάρχει πια μια Χάρτα Διαφάνειας, που περιλαμβάνει στις αντίστοιχες Συμβάσεις την ταυτότητά του, τα τεχνικά χαρακτηριστικά του, τις ποιοτικές προδιαγραφές του, τους όρους, τις προϋποθέσεις και τους Ελέγχους κατά την εκτέλεσή του, το κόστος και τη ροή χρηματοδότησης.

Είναι επίσης γνωστή η Εμπειρία του Α' ΚΠΣ (1989-1993) όπως είναι επίσης γνωστά τα προβλήματα που παρουσίασαν το Δημόσια Έργα εκείνης της εποχής ως προς την ποιότητά τους και ως προς τις μεγάλες οικονομικές υπερβάσεις ως προς το Συμβατικό τους κόστος.

Για τούτο το ΥΠΕΧΩΔΕ, μετά το 1994, με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις δημιούργησε θεσμούς και μηχανισμούς αυστηρού ελέγχου της ποιότητας όλων των έργων για κάθε κλίμακα και για κάθε κατηγορία έργων επιβάλλοντας ποινές σε κάθε υπεύθυνο που μελετά, κατασκευάζει και εποπτεύει Δημόσια Έργα (μελετητές, εργολάβους, εποπτεύοντες μηχανικούς και εκπροσώπους της Δημόσιας Διοίκησης).

2. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις εξής 12 πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ τα τελευταία χρόνια:

α. Το ΥΠΕΧΩΔΕ για τα Μεγάλα Έργα των Διευρωπαϊκών Δικτύων και της Εθνικής Κλίμακας (ΠΑΘΕ, ΕΓΝΑΤΙΑ, ΛΙΜΑΝΙΑ, Συγχρηματοδοτούμενα Έργα, Αεροδρόμια κλπ.) για τη μελέτη και την κατασκευή των έργων αυτών, εκτός από την αξιοποίηση της Δημόσιας Διοίκησης σε αυτοτελείς, ευέλικτες και αποδοτι-

κές Διοικητικές Μονάδες (συγκρότηση Α.Ε. και ΕΥΔΕ με συγκεκριμένο αντικείμενο), προσέλαβε μετά από Διεθνείς Διαγωνισμούς Συμβούλους Διαχείρισης (Project Managers) και Συμβούλους Κατασκευών (Construction Managers).

Αυτοί οι Σύμβουλοι απαρτίζονται από Διεθνούς κύρους αναγνωρισμένα Γραφεία Συμβούλων Ελλήνων και Ξένων και έχουν ως ένα από τα βασικά συμβατικά αντικείμενα ευθύνης τους τον ποιοτικό έλεγχο στα συγκεκριμένα έργα.

β. Το ΥΠΕΧΩΔΕ εντατικοποίησε την περίοδο 1994-1998 τους ελέγχους από το Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (ΣΕΔΕ).

- Έτσι για την περίοδο του Α' ΚΠΣ (1989-1993) οι έκτακτες επιθεωρήσεις και οι παρεμβάσεις του ΣΕΔΕ ήταν 81 ενώ για την περίοδο του Β' ΚΠΣ (1994-1998) 130.

- Επίσης ενίσχυσε και διέυρυνε θεσμικά το ρόλο του ΣΕΔΕ, που είναι επιτακτική ανάγκη να αναδειχθεί σε θεσμό παρεμβατικό και ελεγκτικό σε όλα τα στάδια των Δημοσίων Έργων για όλα τα Έργα του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα σε κάθε κλίμακα.

γ. Το ΥΠΕΧΩΔΕ (την περίοδο 1994-1998) μετά τους συστηματικούς ελέγχους έχει επιβάλλει πρόστιμα στους υπεύθυνους των κακοτεχνιών, κήρυξε έκπτωσης Εργολάβους.

Έχει δώσει εντολές για την αποκατάσταση των κακοτεχνιών με ευθύνη και δαπάνες των Εργολάβων.

Έχει επιβάλλει πρόστιμα σε Εργολάβους για κακοτεχνίες π.χ. σε εργολάβους τμημάτων του ΠΑΘΕ, της Εγνατίας, σε Λιμάνια, σε γέφυρες, σε οδικά έργα κλπ. - Το συνολικό κόστος για την αποκατάσταση των κακοτεχνιών, που έχει επιβληθεί στους Εργολάβους είτε ως κύρωση με εντολή αποκατάστασης των κακοτεχνιών είτε ως αναγκαστικό πρόστιμο με υποχρεωτική αποκατάσταση ανέρχεται σε 3 δισ. 700 εκατ. δρχ.

- Από αυτό το συνολικό ποσό, το ποσό 2 δισ. 650 εκατ. δρχ. αφορά έργα, που είχαν ανατεθεί και κατασκευαστεί κατά την περίοδο του Α' ΚΠΣ (1989-1993).

Το αντίστοιχο ποσό, που αφορά έργα του Β' ΚΠΣ είναι 1 δισ. 100 εκατ. δρχ.

- Βεβαίως είναι σίγουρο ότι με τους πρωτόγνωρους, συστηματικούς, πολυπληθείς και αυστηρούς ελέγχους, που γίνονται τόσο κατά τη διάρκεια της κατασκευής όσο και κατά τη διάρκεια της παραλαβής το συνολικό ποσό, που βαρύνει τους εργολάβους θα είναι σημαντικά μεγαλύτερο.

Είναι βεβαίως αυτονόητο σύμφωνα με τη σχετική Νομοθεσία, ότι οι συγκεκριμένες κυρώσεις και ποινές εγγράφονται στα Μητρώα των Εργοληπτικών Επιχειρήσεων.

- Τέλος είναι επίσης αυτονόητο, ότι σε κάθε Έργο, που παρατηρούνται κακοτεχνίες κινείται η διαδικασία Διοικητικών και Ποινικών Κυρώσεων και Ποινών σύμφωνα με τις προβλέψεις των σχετικών Νόμων σε όλους τους Συντελεστές του Έργου (Εργολάβοι, Επιβλέποντες Μηχανικοί, Μελετητές καθώς και οι Εκπρόσωποι των Φορέων που διαχειρίζονται και εποπτεύουν το συγκεκριμένο Έργο Γενικούς Γραμματείς Υπουργείων, Περιφερειάρχες, Νομάρχες, Δήμαρχοι Δ.Σ. Οργανισμών, Δ.Σ. ΑΕ κλπ.)

δ. Το ΥΠΕΧΩΔΕ με το ν. 2372/96 για τα Δημόσια Έργα θέσπισε τον Ειδικό Σύμβουλο Ποιοτικού Ελέγχου (ΕΣΠΕΛ) παρέχοντας του τη δυνατότητα να διενεργεί συστηματικούς και Περιοδικούς Ελέγχους σε όλα τα Δημόσια Έργα.

Είναι γνωστό ότι ο ΕΣΠΕΛ έχει προσληφθεί μετά από Διεθνή Διαγωνισμό και παρέχει εδώ και πολλούς μήνες τις υπηρεσίες του κάτω από την εποπτεία του ΥΠΕΧΩΔΕ και του ΥΠΕΘΟ. Η συνεργασία των δύο Υπουργείων είναι δεδομένη και αγαστή.

Ο ΕΣΠΕΛ έχει ως συμβατικό αντικείμενο να προβεί σε δειγματοληπτικούς, σημειακούς αλλά και αναλυτικούς Ελέγχους 1.500 έργων του Β' ΚΠΣ όλων των Υπουργείων, Περιφερειών, Νομαρχιών και Δήμων και Οργανισμών.

Όλοι οι πρόσφατοι ποιοτικοί έλεγχοι, που έκανε ο ΕΣΠΕΛ, έγιναν μετά από εντολή του ΥΠΕΧΩΔΕ και του ΥΠΕΘΟ και το αποτέλεσμα των ελέγχων ανακοινώθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ και το ΥΠΕΘΟ. Είναι γνωστό ότι τα αποτελέσματα αυτών των ελέγχων διαβιβάζονται από το ΥΠΕΧΩΔΕ στο Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (ΣΕΔΕ) για να αξιολογηθούν και επιβάλλουν τις κυρώσεις και τα πρόστιμα που προβλέπει η Νομοθεσία.

Ο ΕΣΠΕΛ, υλοποιεί κατά τρίμηνο, δειγματοληπτικούς ποιοτικούς ελέγχους σε εκατοντάδες έργα. Τα αποτελέσματα των ε-

λέγχων αυτών δίνονται κατά τακτά διαστήματα από το ΥΠΕΘΟ και το ΥΠΕΧΩΔΕ. Όλα τα στοιχεία των ελέγχων έχουν δοθεί στη δημοσιότητα και έχουν κατατεθεί στη Βουλή.

Ο ΕΣΠΕΛ υλοποιεί συστηματικούς (σε βάθος) ελέγχους και επιθεωρήσεις, έτσι ώστε να προσδιορίζονται με βεβαιότητα ενδεχόμενες αποκλίσεις από τις προδιαγραφές και να είναι δυνατή η λήψη μέτρων.

Σε περίπτωση διαπίστωσης αποκλίσεων επιβάλλεται στον εργολάβο ως κύρωση η αποκατάσταση από τον ίδιο των όποιων κακοτεχνιών.

Αν αρνηθεί ο εργολάβος τότε αποκαθίστανται οι κακοτεχνίες και υποχρεούται να πληρώσει το αντίστοιχο κόστος.

Σε κάθε περίπτωση γίνεται νέος έλεγχος αυτών των συμπληρωματικών εργασιών αποκατάστασης.

Είναι γνωστό ότι οι ευθύνες των Εργολάβων καταγράφονται στα Μητρώα των Εργοληπτικών Εταιριών και λαμβάνονται υπόψη, για την υπόσταση των εταιριών τους αλλά και για τη συμμετοχή τους σε νέους διαγωνισμούς κατασκευών έργων.

(Σε προηγούμενες ερωτήσεις Βουλευτών έχουν απαντηθεί στη Βουλή με λεπτομέρεια τα αποτελέσματα των Ελέγχων του ΕΣΠΕΛ).

ε. Είναι γνωστό ότι τα έργα που ελέγχει ο ΕΣΠΕΛ είναι όλα τα έργα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό καθορίστηκε με απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, στην οποία συμμετέχουν οι εκπρόσωποι όλων των Υπουργείων και των αρμόδιων Διευθύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα έργα που ελέγχει ο ΕΣΠΕΛ είναι έργα που αναφέρονται σε όλα τα Υπουργεία, τις Περιφέρειες, Νομαρχίες και Δήμους καθώς και όλους τους Οργανισμούς ανεξάρτητα μεγέθους, προϋπολογισμού και είδους έργου.

Είναι γεγονός ότι δειγματοληπτικούς ελέγχους σύμφωνα με τα κριτήρια της Επιτροπής Παρακολούθησης του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης διενήργησε και σε αρκετά έργα, που εποπτεύει το ΥΠΕΧΩΔΕ. Είναι γνωστό ότι τα έργα αυτά του ΥΠΕΧΩΔΕ δεν παρουσίασαν -κατά τους ελέγχους αυτούς- σημαντικά προβλήματα ως προς την ποιότητά τους.

Είναι επίσης γνωστό ότι για όλα τα έργα για τα οποία από τους δειγματοληπτικούς και σημειακούς ελέγχους του ΕΣΠΕΛ κατεγράφησαν προβλήματα ποιότητας (κυρίως σε έργα που εποπτεύονται από τις Περιφέρειες, τις Νομαρχίες, τους Δήμους και τους Οργανισμούς) θα ακολουθήσουν συστηματικοί και αναλυτικοί έλεγχοι ποιότητας.

Σε όλα τα έργα, που προκύπτουν βεβαιωμένες κακοτεχνίες από τους συστηματικούς ελέγχους ακολουθεί διαρκής και λεπτομερής έλεγχος από το Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (ΣΕΔΕ).

Μετά τον έλεγχο του ΣΕΔΕ επιβάλλονται κυρώσεις και ποινές στους Εργολάβους, στους Επιβλέποντες Μηχανικούς και στους Εκπροσώπους του κάθε φορέα, που έχει την ευθύνη και την εποπτεία του συγκεκριμένου έργου.

στ. Το ΥΠΕΧΩΔΕ σε συνεργασία με το ΥΠΕΘΟ και τις Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) συγκρότησε τη Μικτή Επιτροπή Καθοδήγησης (ΜΕΚ) για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος παραγωγής των Δημοσίων Έργων, στην οποία έχει διαθέσει 6 διαπιστευμένα στελέχη του (από τα 11 που συνολικά απαρτίζουν τη ΜΕΚ. Τα άλλα 5 στελέχη της ΜΕΚ είναι ένας εκπρόσωπος του ΥΠΕΘΟ, 1 στέλεχος από την Εταιρεία Διαχείρισης Τεχνικής Βοήθειας του Β' ΚΠΣ και 3 στελέχη της Ε.Ε.).

Μια από τις δώδεκα ενότητες θεμάτων της ΜΕΚ είναι η βελτίωση της ποιότητας των Δημοσίων Έργων, που περιλαμβάνει και την πρόταση ενός συστήματος διασφάλισης ποιότητας έργων για τη Γενική Διεύθυνση Ποιότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ καθώς επίσης και τη διερεύνηση της εισαγωγής της Ασφάλισης των Δημοσίων Έργων και ιδιωτικών έργων στη Χώρα.

ζ. Δημιούργησε και συγκρότησε τη ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΡΓΩΝ (Γ.Δ.Π.Ε.) με σκοπό την εγκατάσταση και απαίτηση εφαρμογής ενός "συστήματος διασφάλισης της ποιότητας" και στόχο την υλοποίηση ποιοτικά άριτων κατασκευών.

η. Το ΥΠΕΧΩΔΕ με το ν. 2229/94 και το π.δ. 369/94 διαμόρφωσε κριτήρια, όρους και προϋποθέσεις για την κατάταξη όλων

των Εργοληπτικών Επιχειρήσεων σε οριοθετημένες Τάξεις (από Α' - Δ' και Ε' Τάξη μέχρι την Η' Τάξη) αξιολογώντας τη φερεγγυότητα, την ικανότητα, την εμπειρία, το Επιστημονικό Στελεχιακό Δυναμικό, το Μηχανολογικό Εξοπλισμό, το κεφάλαιο και τη χρεωληπτική ικανότητα κάθε Εταιρίας.

Έχουν εκδοθεί Ειδικές Εντολές με Ειδικές Προειδοποιητικές Προσκλησεις σε Εργοληπτικές Εταιρίες για τη μη συμμόρφωσή τους με τις συμβατικές υποχρεώσεις τους και την αποκατάστασή των κακοτεχνιών τους.

Είναι γνωστό ότι αυτές οι Ειδικές Προειδοποιητικές Προσκλησεις, σύμφωνα με το άρθρο 47 του π.δ. 609/85 αποτελούν το Προστάδιο της Έκπτωσης εάν δεν ανταποκριθούν θετικά και δεν συμμορφωθούν απολύτως με το Περιεχόμενο των Ειδικών Εντολών του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Τέλος έχει επιβληθεί η Ποινή του θμηνου Αποκλεισμού από κάθε συμμετοχή σε Διαγωνισμό Δημοσίων Έργων σε Εργοληπτικές Εταιρίες (Δ', ΣΤ' και Ζ' Τάξης) για την αντιδεοντολογική συμπεριφορά τους.

θ. Το ΥΠΕΧΩΔΕ με το ν. 2576/98 κατ' επέκταση του ν. 2429/96 για την κατοχύρωση της Διαφάνειας στην ανάθεση και εκτέλεση των Έργων και των Μελετών καθιέρωσε το "Πόθεν έσχεσ" σε όλους τους Μετέχοντες στην ανάθεση και την επίβλεψη των Δημοσίων Έργων στο ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.

Με το νόμο αυτό επεκτείνεται η υποχρέωση δήλωσης "Πόθεν έσχεσ" σε όλα τα πρόσωπα, που έχουν συγκεκριμένη συμμετοχή και αποφασιστική αρμοδιότητα σε όλα τα στάδια παραγωγής των Δημοσίων Έργων (Μελέτη, Ανάθεση, Εκτέλεση, Επίβλεψη, Εποπτεία, Παραλαβή).

Αυτή η νομοθετική ρύθμιση αφορά όλους τους υπαλλήλους του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Υπουργεία, Οργανισμοί, Περιφέρειες, Νομαρχίες, ΟΤΑ, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ), μέλη Επιτροπών Εισήγησης για Ανάθεση, ανεξαρτήτως της υπαλληλικής ή μη ιδιότητας αυτών, που εμπλέκονται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, σχετικών με την ανάθεση, επίβλεψη και εκτέλεση Δημοσίων Έργων και την ανάθεση και εκπόνηση μελετών Δημοσίων Έργων.

Η νέα αυτή ρύθμιση θα συμβάλλει ουσιαστικά στην εξασφάλιση διαφάνειας, στη διαχείριση του συστήματος παραγωγής των Δημοσίων Έργων και στην ποιότητά τους, αλλά και στην εδραίωση της εμπιστοσύνης των Πολιτών, προς τα Στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης συνολικά.

ι. Το ΥΠΕΧΩΔΕ με το ν. 2229/94 κατέστησε τους Μελετητές συνυπεύθυνους για το Σχεδιασμό και την Εξέλιξη του κάθε Δημόσιου Έργου για κάθε κλίμακα.

Μέχρι την ολοκλήρωση του Έργου δεν αποπληρώνονται οι Μελετητές και για κάθε αστοχία του Έργου (οφειλόμενη στους Μελετητές) παρακρατείται το αντίστοιχο ποσό.

Με τον ίδιο νόμο αυξήθηκε σημαντικά το ποσό των Εγγυητικών Επιστολών Καλής Εκτέλεσης, που πρέπει να καταθέτουν πάντα οι κατασκευαστές για κάθε Έργο.

Το ΥΠΕΧΩΔΕ με το ν. 2576/98 έχει θεσπίσει αυστηρούς κανόνες (που εξειδικεύτηκαν με Ειδικές Αναλυτικές Εγκυκλίους) για τη χρησιμοποίηση του Συστήματος της προεπιλογής και του Συστήματος της Μελέτης-Κατασκευής γιατί υπήρχαν από όλους τους Φορείς του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (με αιχμή τους Δημόσιους Οργανισμούς, τις Νομαρχίες και τους Δήμους) καταστρατηγήσεις και μη σύννομες πράξεις με "φωτογραφικές Διατάξεις" στην Προκήρυξη των Διαγωνισμών και κατ' επέκταση στην ανάθεση των Έργων.

Για να σταματήσει αυτή η καταστρατήγηση των νόμων με την Κατάτμηση των Έργων με το Βάπτισμα του κάθε απλού Δημόσιου Έργου σε Ειδικό Έργο, με τη χρησιμοποίηση της "προεπιλογής" και της "Μελέτης - Κατασκευής" έχει επανέλθει πια με το ν. 2576/98 η ευθύνη και η εποπτεία της εφαρμογής της Νομοθεσίας περί Δημοσίων Έργων στο ΥΠΕΧΩΔΕ.

Τέλος είναι γνωστό ότι με το ν. 2372/96 για να μπει οριστικά και αμετάκλητα φραγμός στο "σκανδαλώδες" φαινόμενο των αλληπάλλων Συγκριτικών Πινάκων με τις συνεχείς υπερβάσεις και με τον πολλαπλασιασμό του αρχικού κόστους θεσμοθετήθηκε η δυνατότητα υπέρβασης σε κάθε έργο μόνο για το 50% του Συμβατικού κόστους.

Αυτή η δυνατότητα υπέρβασης κατά 50% αφορά αποκλειστικά και μόνον, απρόβλεπτες αναγκαίες συμπληρωματικές και πρόσθετες εργασίες και σε καμιά περίπτωση εργασίες, που θα έπρεπε και θα μπορούσαν να έχουν προβλεφθεί κατά το στάδιο του Σχεδιασμού του Έργου.

κ. Με το άρθρο 6 του ν. 2576/98 για τη "Βελτίωση των διαδικασιών για την ανάθεση της κατασκευής των Δημοσίων Έργων και άλλες διατάξεις" θεσπίστηκε η ίδρυση του Ινστιτούτου Οικονομίας Κατασκευών (ΙΟΚ).

Κύριος σκοπός του ΙΟΚ είναι η έρευνα και μελέτη των θεμάτων που έχουν σχέση με το σχεδιασμό το κόστος, την παραγωγικότητα, τη χρηματοδότηση, την ποιότητα και την ανάθεση των κατασκευών.

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του ΙΟΚ είναι και η κατάρτιση προτάσεων για τη λήψη μέτρων που αποβλέπουν στη βελτιστοποίηση της ποιότητας με ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής των έργων.

Το ΙΟΚ έχει ήδη θέσει τους βασικούς του στόχους που είναι:

- Η σύνταξη του αναλυτικού τιμολογίου με πρώτο βήμα την θέσπιση προδιαγραφών για τις διάφορες κατηγορίες έργων.
- Η κατάρτιση ενιαίου τύπου διακηρύξεων για όλο το Δημόσιο Τομέα με τις αναγκαίες παραλλαγές ανά τύπο έργου.

λ. Τα τελευταία χρόνια το ΥΠΕΧΩΔε σε συνεργασία με το ΥΠΕΘΟ, το Υπουργείο εσωτερικών και τα άλλα συναρμόδια Υπουργεία έχει προωθήσει τη συστηματική καταγραφή των εργασιών όλου του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Υπουργεία, Οργανισμοί, Περιφέρειες, Νομαρχίες, Δήμοι).

Αυτό το επιτελικό σύστημα Παρακολούθησης είναι πλήρως μηχανογραφημένο και παρέχει σημαντικές δυνατότητες γιατί:

- Καταγράφει την ταυτότητα του Έργου και τις διαδικασίες Σχεδιασμού, Ανάθεσης και Εξέλιξής του.
- Δίνει άμεσες πληροφορίες για το έργο και την πρόοδό του.
- Καταγράφει τις εκταμιεύσεις και δίνει διαγράμματα της ποσοστιαίας προόδου.

Έτσι σήμερα υπάρχουν για πρώτη φορά καταγεγραμμένα με όλα τα στοιχεία προόδου τους περίπου 25.000 έργα.

Τα έργα αυτά εκτελούνται από Υπουργεία, Οργανισμούς, Περιφέρειες, Νομαρχίες και Δήμους σε κάθε γωνιά της Ελλάδας.

3. Για τον έλεγχο των έργων ενταλμένοι είναι κατ' αρχήν οι Φορείς Υλοποίησης με τα Κλιμάκια Επίβλεψης, που υποστηρίζονται για τους εργαστηριακούς ελέγχους από το ΚΕΔΕ και ΠΕΔΕ. Αυτή η πρακτική ίσχυε επί δεκαετίες και εφαρμόστηκε και κατά το Α' ΚΠΣ. Οι επιδόσεις του Α' ΚΠΣ αξιολογήθηκαν και λήφθηκαν πρόσθετα μέτρα. Άλλωστε είναι γνωστά τα προβλήματα στα τμήματα του ΠΑΘΕ που ολοκληρώθηκαν κατά το διάστημα 1989-1993. Θεωρήθηκε, λοιπόν, επιβεβλημένο να ενισχυθούν περαιτέρω οι ποιοτικοί έλεγχοι, τόσο προληπτικά, όσο και κατασταλτικά:

(α) αναβαθμιζοντας τα Κλιμάκια Επίβλεψης με κατάλληλα στελέχη και υλικοτεχνική υποδομή.

(β) εντείνοντας τους ελέγχους που εκτελούν το ΚΕΔΕ και τα ΠΕΔΕ, και

(γ) αναθέτοντας στους Συμβούλους Διαχείρισης το δειγματοληπτικό τουλάχιστον, και σε ορισμένες περιπτώσεις, τον πλήρη έλεγχο των δοκιμών που εκτελούν οι ανάδοχοι των έργων.

Με τον τρόπο αυτό, τα προβλήματα εντοπίζονται στην πηγή, κατά την εκτέλεση των έργων και προλαμβάνονται.

Πέραν των ανωτέρω, στα πιο σύνθετα από τα έργα που εκτελούνται, τα Κλιμάκια Επίβλεψης ενισχύονται και από Ειδικούς Συμβούλους, τους ανεξάρτητους Οίκους Ποιοτικού Ελέγχου. Οι Σύμβουλοι αυτοί είναι εγκατεστημένοι μόνιμα επί τόπου των έργων και επιφορτισμένοι αποκλειστικά με τη διασφάλιση ποιότητας και τον ποιοτικό έλεγχο, όπως π.χ. στο έργο της Κακιάς Σκάλας κλπ.

4. Είναι γνωστό ότι κατά την περίοδο 1990 - 1993 δεν υπήρξε η ενδεδειγμένη και απαιτούμενη προεργασία (Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Γεωλογική) και προετοιμασία των Μεγάλων Έργων του Β' ΚΠΣ με ολοκληρωμένες Τεχνικές και Οικονομικές Μελέτες έτσι ώστε το 1994 (έτος έναρξης του Β' ΚΠΣ) να υπάρχει ετοιμότητα για τη δημοπράτησή τους. Η ευθύνη για αυτή την έλλειψη ανήκει αποκλειστικά στη Ν.Δ.

Όλο σχεδόν το 1994, κατά το οποίο θα έπρεπε να ανατίθενται και να κατασκευάζονται έργα, αναλώθηκε στη σύνταξη σημαντικών Προμελετών για την ανάγκη χρησιμότητας, αποδοτικότητας και συνεργασίας με άλλα συμπληρωματικά, έργων του Α' ΚΠΣ έτσι ώστε το Β' ΚΠΣ να αξιολογηθεί θετικά και να εγκριθεί από την Ε.Ε.

Αυτό συνέβει για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Προσβάσεις και Οδοί Αξονες" γιατί δεν υπήρχαν αξιόπιστες Μελέτες.

Το διάστημα 1994 - 1995 αναλώθηκε στην εκπόνηση νέων Μελετών και στη ριζική αναμόρφωση όσων Τεχνικών Μελετών υπήρχαν, γεγονός που επέφερε νέες καθυστερήσεις αλλά και σημαντικές τροποποιήσεις στον αρχικό σχεδιασμό και στους προϋπολογισμούς των έργων. Ταυτόχρονα πολύτιμος χρόνος αναλώθηκε κατά το ίδιο διάστημα για την ίδρυση, στελέχωση και θέση σε λειτουργία των νέων δομών των φορέων υλοποίησης (ΕΥΔΕ, Α.Ε.), που κατέστησαν επιτακτική ανάγκη εξαιτίας των μέτρων επιδόσεων που παρουσιάστηκε κατά το Α' ΚΠΣ.

Παρ' όλα αυτά, στα μέσα του 1995 άρχισαν να εκτελούνται νέα έργα και μάλιστα υπό αυστηρότερο θεσμικό πλαίσιο και υπό περιορισμούς πρωτόγωνωρους, τόσο για τις υπηρεσίες, όσο και για την εργοληπτική βιομηχανία, διότι κάποτε έπρεπε να μπει τάξη.

Επομένως, κατά την περίοδο του Β' ΚΠΣ δεν υλοποιήθηκαν οδικά έργα μόνο, αλλά αναδιοργανώθηκε παράλληλα και η διαδικασία παραγωγής Δημοσίων Έργων, διαδικασία που ακόμη συνεχίζεται και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τον εκ βάθρων εκσυγχρονισμό και εναρμόνιση της Νομοθεσίας.

5. Αποτελεί κοινή διαπίστωση και ομολογία ότι τα Συγχρηματοδοτούμενα Έργα με Συμβάσεις π.χ. Παραχώρησης απαιτούν ειδικές και χρονοβόρες διαδικασίες τόσο κατά το στάδιο της Μελέτης και της Προκήρυξης του Διαγωνισμού όσο και κατά το στάδιο Ανάδειξης του Αναδόχου. Υπογραφής της Σύμβασης και έναρξης των εργασιών.

Επίσης ορισμένα έργα, επειδή είναι σύνθετα και τεχνικά δύσκολα, απαιτούν μεγάλο χρόνο προετοιμασίας για τις ολοκληρωμένες Μελέτες (π.χ. Κακιά Σκάλα, ορισμένα τμήματα της Εγνατίας).

Ο χρόνος, που έχει αναλωθεί για την εκπόνηση των επιπλέον μελετών και ερευνών που απαιτήθηκαν, αρκεί για να αιτιολογήσει την παρατηρούμενη καθυστέρηση και αποδεικνύει ότι ο προγραμματισμός απαιτεί σταθερότερες βάσεις.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο ο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

2. Στην με αριθμό 1335/23-8-99 ερώτηση ΑΚΕ 244 δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7282/20-9-99 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση και ΑΚΕ με αριθμό 1335/244 που κατατέθηκε στις 23-8-99 από τους Βουλευτές κυρίους Σταύρο Παναγιώτου και Μαρία Μπόσκου, σας επισυνάπτουμε για πληρέστερη ενημέρωσή σας φωτοαντίγραφα του με αρ. πρωτ. 7282Β/3883/15-9-99 εγγράφου της αρμόδιας Δ/νσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού και των συνημμένων του, σχετικά με το θέμα.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

3. Στις με αριθμό 1699/8-9-99, 2530/12-10-99 ΑΚΕ 404 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 7399/15-10-99 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 1669/8-9-99 καθώς και στην ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων με αριθμό 2530/404/12-10-99 που κατατέθηκαν από το Βουλευτή κ. Λεωτέρη Παπαγεωργόπουλο, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Όπως ήδη σας έχουμε ενημερώσει και σε παλαιότερη απόπειρά μας για το ίδιο θέμα, στο πλαίσιο του Β ΚΠΣ (Πρόγραμμα ΕΠΠΕΡ) έχει υπογραφεί Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ του ΥΠΕΧΩΔΕ και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Εύβοιας, με στόχο την προστασία - ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής Φαραγγιού Δημοσάρη. Αντικείμενο της Προγραμματικής Σύμβασης είναι και η εκπόνηση μελέτης με τίτλο "Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη Περιοχής Φαραγγιού Δημοσάρη και ευρύτερης περιοχής (όρος Οχη - Κάμπος Καρύστου - Ακρωτήριο Καφηρείς)", της οποίας ολοκληρώθηκε η εκπόνηση και έχει υποβληθεί σε φορείς και υπηρεσίες, από τη Νομαρχιακή Διοίκηση Εύβοιας, προκειμένου να διατυπωθούν παρατηρήσεις σχετικά με παραλείψεις, αντιφάσεις ή αντιθέσεις που πιθανόν να παρουσιάζονται σε αυτήν. Τη μελέτη έχει προκηρύξει και αναθέσει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Εύβοιας, στην οποία και βρίσκονται τα σχετικά έγγραφα, που αιτούνται με τη (β) σχετική.

Στη μελέτη αυτή γίνεται διάκριση διαχειριστικών ζωνών βάσει όχι μόνο περιβαλλοντικών κριτηρίων αλλά και κοινωνικοοικονομικών.

Στις ζώνες αυτές καθορίζονται οι δραστηριότητες που επιτρέπεται να ασκούνται και τίθενται περιορισμοί και προϋποθέσεις έτσι ώστε, η όποια οικονομική δραστηριότητα και ανάπτυξη να μη γίνεται εις βάρος των ειδών της χλωρίδας και της πανίδας και των οικοτόπων της μελετούμενης περιοχής. Αντικείμενο της μελέτης αυτής αποτελεί επίσης και ο καθορισμός της θέσης που θα πρέπει να βρίσκεται το Κέντρο Πληροφόρησης που θα δημιουργηθεί, προκειμένου με αποτελεσματικό τρόπο να γίνεται η ανάδειξη του προστατευτέου αντικείμενου και με το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Η προβλεπόμενη από την ισχύουσα νομοθεσία διαδικασία απαιτεί, μετά τη διοικητική παραλαβή της Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, που είναι η Δ/νση Πολεοδομίας της Νομ. Αυτοδιοίκησης Εύβοιας, την παρουσίαση και τη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων, των συμπερασμάτων και των προτάσεων της μελέτης, σε ανοιχτή συγκέντρωση στην τοπική κοινωνία, ώστε να εκφράσουν τη γνώμη τους οι τοπικοί φορείς και οι κάτοικοι της περιοχής.

Ηδη έχει γίνει η πρώτη από μια σειρά συσκέψεων που θα ακολουθήσουν, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των μελετητών. Στις συσκέψεις αυτές γίνεται εκτενής ανάλυση και παρουσίαση των στοιχείων της μελέτης, με σκοπό τη διατύπωση θέσεων και προτάσεων που θα διασφαλίζουν την ευρύτατη αποδοχή από τις τοπικές κοινωνίες, χωρίς παράλληλα να χάνεται ο στόχος της προστασίας και ανάδειξης της περιοχής.

Όλες οι σχετικές προτάσεις θα ληφθούν υπόψη και θα αξιολογηθούν στην πορεία ολοκλήρωσης των προβλεπομένων από τη νομοθεσία διοικητικών πράξεων, στο πλαίσιο που προηγουμένως περιγράφηκε.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

4. Στην με αριθμό 1801/15-9-99 ερώτηση ΑΚΕ 328 δόθηκε με το υπ'αριθμ. 7443/20-10-99 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφως 1801/328 που κατατέθηκε στις 15-9-99 από το Βουλευτή κ. Μανώλη Κεφαλογιάννη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Όπως μας ενημέρωσε τόσο η Δ/νση Οικοδομικών και Κτιριοδομικών Κανονισμών (ΔΟΚΚ) του ΥΠΕΧΩΔΕ όσο και η Δ/νση Πολεοδομίας της Νομαρχίας Αθηνών από έλεγχο των αρχείων που τηρούν δεν προκύπτει να έχει εγκριθεί για το εν λόγω ακίνητο πραγματοποίηση Μεταφοράς Συντελεστή Δόμησης.

Όσον αφορά στην οικοδομική άδεια του κτιρίου, όπως είναι γνωστό, η αρμοδιότητα χορήγησης οικοδομικών αδειών για την περιοχή του Δήμου Αθηναίων, έχει μεταβιβασθεί στην πολεοδομική υπηρεσία του οικείου δήμου στην οποία τηρούνται και τα σχετικά στοιχεία.

Για πληρέστερη ενημέρωσή σας σχετικά με τις ενέργειες της αρμόδιας Δ/νσης Πολεοδομίας του Δήμου Αθηναίων, επισυνάπτεται φωτοαντίγραφο του αρ. πρωτ. 44145/20-10-99 εγγράφου της Δ/νσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης Περιφέρειας Αττικής, σε απάντηση της ενημέρωσης που ζητήθηκε.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο ο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

5. Στην με αριθμό 1829/16-9-99 ερώτηση ΑΚΕ 329 δόθηκε με το υπ'αριθμ. 1679/25-10-99 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης και Αίτησης Κατάθεσης Εγγράφων 1829/329/16-9-99 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Αθαν. Κονταξής, σχετικά με το αεροπλάνο τύπου ΑΤΡ-72 που εκτελούσε τη διαδρομή Αθηνών - Ακτίου και που παρουσίασε βλάβη στον εμπρόσθιο τροχό, σας διαβιβάζουμε το σχετικό έγγραφο με αρ. πρωτ. Δ13/42486/1495/5-10-99 του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

Όσον αφορά το πρωθυπουργικό αεροσκάφος FALKON 900 σας πληροφορούμε ότι, το εν λόγω θέμα, συζητήθηκε διεξοδικά στη Βουλή στις 22-10-99 κατά την πρόταση που κατατέθηκε για σύσταση εξεταστικής επιτροπής.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο ο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

6. Στην με αριθμό 1832/16.9.99 ερώτηση ΑΚΕ 330 δόθηκε με το υπ'αριθμ. 1828/27.10.99 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης και ΑΚΕ με αριθμό 1832/330/16.9.99 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Α. Καραμάριος σχετικά με αναβάθμιση των αεροδρομίων και ελικοδρομίων των νησιών της Δωδεκανήσου, σας διαβιβάζουμε τα σχετικά έγγραφα με αριθμ. πρωτ. Δ13/43341/1534/8.10.99 και ΔΣ/2511/15.10.99 του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας και του Δ/ντος Συμβούλου της Ολυμπιακής Αεροπορίας, αντίστοιχα.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ

Σημ.: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

7. Στις με αριθμούς 1854/17.9.99, 1937/21.9.99, 2600/12.10.99 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ'αριθμ. 298/22.10.99 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στις ερωτήσεις 1854/17.9.99, 1937/21.9.99 και 2600/12.10.99 που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Γ. Καλαμακίδης, Δ. Πιπεργιάς, Ε. Αποστόλου και Ε. Παπαγεωργόπουλος, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Μετά την έρευνα που διεξήγαγαν στην περιοχή του Δήμου Κηρέως Ν. Ευβοίας ο Διοικητής του Οργανισμού με τον Προϊστάμενο της Δ/νσης Ασφάλισης Φυτικού Τομέα και τον αρμόδιο επόπτη του ΕΛΓΑ, ο Οργανισμός ΕΛΓΑ διερευνά τη δυνατότητα ικανοποίησης του αιτήματος των τοματοπαραγωγών της περιοχής.

Η ΑΤΕ, σύμφωνα με πάγια τακτική της, παρέχει πιστωτικές διευκολύνσεις και δανειακές ενισχύσεις στους παραγωγούς που διαπιστωμένα αδυνατούν ν' ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους στην Τράπεζα λόγω έκτακτων γεγονότων (όπως δυσμενείς καιρικές συνθήκες, αζητησία προϊόντων, ασυνήθιστες μεταβολές τιμών κλπ.) τα οποία επηρέασαν αρνητικά τις εκμεταλλεύσεις τους. Οι διευκολύνσεις αυτές παρέχονται μέσα στα πλαίσια της 1620/89 Πράξης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελ-

λάδος και προβλέπουν ρύθμιση των ληξιπρόθεσμων χρεών, χωρίς τόκους ποινής, σ' ένα νέο δάνειο. Η ένταξη των πληγέντων παραγωγών στο μέτρο αυτό γίνεται ύστερα από εξατομίκευση των ζημιών της κάθε εκμετάλλευσης και αφορούν το μέρος των οφειλών που διαπιστωμένα δεν είναι σε θέση να εξυπηρετηθεί.

Στα πλαίσια αυτά θα αντιμετωπισθούν και οι αγρότες Νομού Εύβοιας που υπέστησαν καταστροφές στην παραγωγή τους από τον καύσωνα.

Ο Υπουργός
Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ*

8. Στην με αριθμό 1906/20-9-99 ερώτηση ΑΚΕ 337 δόθηκε με το υπ' αριθμ. 355/27-10-99 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

“Σε απάντηση της ερώτησης 1906/337/20-9-99, η οποία κατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Γ. Γιακουμάτο όσον αφορά αρμοδιότητες του Υπουργείου Ανάπτυξης και σύμφωνα με στοιχεία που μας έδωσε το ΙΓΜΕ, σας γνωρίζουμε ότι τα τελευταία δέκα χρόνια έλαβε το ΙΓΜΕ για έρευνα σχετική με σεισμούς τα ακόλουθα ποσά που αντιστοιχούν στα αναγραφόμενα ανταγωνιστικά προγράμματα έργων:

1. Ποσό 38 εκ. από τη ΓΓΕΤ.(ΕΠΕΤ II) για το έργο Αυτοματοποιημένο Γεωτεχνολογικό πρόγραμμα πρόληψης - μείωσης Σεισμικού Κινδύνου πόλεων υψηλής σεισμικότητας στα πλαίσια Αναλυτικών Μικροζωνικών Μελετών.

2. Ποσό 30 εκ. δραχ. (50% από τη Γ.Γ.Ε.Τ.). Για τον έργο Πρωτότυπες τεχνικές για προστασία Μνημείων από σεισμική καταπόνηση στα πλαίσια του προγράμματος Inco-Corernicus.

3. Ποσό 10 εκ. δραχ. από το πρόγραμμα Δ.Ε. για εκπόνηση γεωτεκτονικών χαρτών.

Ο εποπτευόμενος από το ΥΠ.ΑΝ. φορέας που ασχολείται κατ'εξοχήν με την αντισεισμική έρευνα είναι το Γεωδυναμικό Ινστιτούτο του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών που χειρίζεται επίσης πολλά σχετικά προγράμματα της Γ.Γ.Ε.Τ.

Τέλος σας επισυνάπτουμε κατάλογο των έργων που έχουν ενταχθεί στο ΕΠΕΤ.ΙΙ σχετικά με σεισμολογία Γεωτεκτονική και αντισεισμική τεχνολογία.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ*

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

9. Στην με αριθμό 1917/20-9-99 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 31846/29-10-99 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας η ακόλουθη απάντηση:

“Σε απάντηση της ερώτησης 1917/20-9-99 του Βουλευτή Π. Ψωμιάδη σας γνωρίζουμε ότι:

Οι ιδιαίτερες ανάγκες των μειονεκτούντων ατόμων, των εθνικών μειονοτήτων και άλλων ομάδων και ατόμων που ενδέχεται να μειονεκτούν, συγκεντρώνουν την ιδιαίτερη προσοχή της πολιτείας, διάσταση που αποτυπώνεται στο Σχέδιο Ανάπτυξης 2000-2006 που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με δεδομένο αυτό αλλά και τους κανόνες επιλεξιμότητας των Διαρθρωτικών Ταμείων που συγχρηματοδοτούν το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, σύμφωνα με τους οποίους δεν χρηματοδοτούνται προγράμματα στέγασης, η στήριξη των παραπάνω ομάδων μπορεί να προωθηθεί κυρίως μέσα από τη στρατηγική ενίσχυσης της απασχόλησης και άμβλυνσης φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού.

Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσονται κατάλληλες προληπτικές και ενεργητικές πολιτικές για την προώθηση των προαναφερθεισών ομάδων στην αγορά εργασίας (συμπεριλαμβανομένων και των σιγγάνων), πολιτικές που περιλαμβάνουν ενέργειες κατάρτισης προώθησης της απασχόλησής τους και υποστηρικτικές ενέργειες στήριξης αυτών. Το σύνολο των ενεργειών αυτών αποτελεί μια ολοκληρωμένη και περιεκτική προσέγγιση που αποσκοπεί στην ουσιαστική κοινωνική ένταξη ή επανένταξη των συγκεκριμένων ομάδων πληθυσμού και όχι απλώς ένα μέσο ε-

παγγελματικής ή στεγαστικής αποκατάστασής τους.

Ο Υφυπουργός
ΧΡ. ΠΑΧΤΑΣ*

10. Στην με αριθμό 1970/21.9.99 ερώτηση ΑΚΕ 341 δόθηκε με το υπ' αριθμ. έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

“Απαντώντας στην ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων με αριθμό 1970/341 που κατατέθηκε στις 21.9.99 από τη Βουλευτή κ. Στέλλα Αλφιέρη, σας γνωρίζουμε ότι το ΥΠΕΧΩΔΕ δια της Δ/νσης Ειδικών Έργων Αναβάθμισης Περιοχών και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, (που αφορούν στη μελέτη και εκτέλεση έργων αποκατάστασης και συντήρησης παραδοσιακών διατηρητέων κτιρίων), δημοπράτησε και κατασκευάζει το έργο “Αποκατάσταση και συντήρηση κτιρίου παλαιού Ταχυδρομείου στον Πειραιά”.

Το έργο, συνολικής δαπάνης 630.000.000 δρχ., ξεκίνησε το Νοέμβριο του 1998 και οι εργασίες του εξελίσσονται κανονικά. Η μέχρι σήμερα απορρόφηση ανέρχεται στο ποσό των 288.000.000 δρχ.

Όσον αφορά στην κατάσταση του κτιρίου ύστερα από τους πρόσφατους σεισμούς, αρμόδιοι υπάλληλοι της προαναφερθείσας υπηρεσίας διενήργησαν αυτοψία από την οποία διαπιστώθηκε ότι δεν δημιουργήθηκε πρόβλημα σχετικό με την ασφάλεια του κτιρίου και δεν επηρεάζονται οι εργασίες αποκατάστασης.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ*

11. Στην με αριθμό 1979/22-9-99 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1680/27-10-99 έγγραφο από τον Υφυπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

“Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 1979/22-9-99 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Στεφ. Μάνος, σχετικά με τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν στην κινητή τηλεφωνία με τον πρόσφατο σεισμό σας πληροφορούμε ότι, για το ίδιο θέμα έχουμε απαντήσει στο Σώμα με το υπ' αριθμ. Β-1604/18.10.99 έγγραφό μας αντίγραφο του οποίου σας επισυνάπτουμε.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚΟΣ ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗΣ*

Σημ.: Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

12. Στην με αριθμό 1981/22-9-99 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 358/25-10-99 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

“Σε απάντηση της ερώτησης 1981/22-9-99 του Βουλευτή κ. Π. Ψωμιάδη, που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Ανάπτυξης έχει θεσμοθετημένες επιτελικές υπηρεσίες (Δ/ση Πολιτικής Ορυκτών Πρώτων Υλών, Δ/ση Λατομείων Μαρμάρων και Αδρανών Υλικών, Δ/ση Μεταλλευτικών και Βιομηχανικών Ορυκτών), οι οποίες συντονίζουν το έργο όλων των εμπλεκόμενων περιφερειακών υπηρεσιών και φορέων και παρεμβαίνουν προς τα άλλα συναρμόδια Υπουργεία συνεργαζόμενες με αυτά, έτσι ώστε να προωθείται κατά τον καλύτερο τρόπο η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου της χώρας.

Ειδικότερα για την αξιοποίηση του μαρμάρου και την περαιτέρω ανάπτυξη του σημαντικού αυτού κλάδου της οικονομίας μας, το Υπουργείο Ανάπτυξης τόσο με τις ανωτέρω επιτελικές υπηρεσίες του, όσο και με το ΙΓΜΕ (Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών) που είναι εποπτευόμενος φορέας και σύμβουλός του, έχει προβεί σε μία σειρά ενεργειών με σκοπό τη δημιουργία του ευνοϊκότερου δυνατού θεσμικού περιβάλλοντος, οι σημαντικότερες των οποίων είναι:

α. Έκδοση των αδειών εκμετάλλευσης με απλή και ευέλικτη διαδικασία από τις δύο Επιθεωρήσεις Μεταλλείων εφόσον υπάρχει πληρότητα των σχετικών φακέλων χωρίς άσκοπες καθυ-

στερήσεις.

β. Με το ν. 2702/1999 (ΦΕΚ/Α/70/7-4-99), ρυθμίστηκε πάγιο αίτημα του κλάδου για την αξιοποίηση του μαρμάρου και αφορά τη δυνατότητα παράτασης της διάρκειας των μισθώσεων και των αδειών εκμετάλλευσης λατομείων μαρμάρου μέχρι 40 χρόνια.

γ. Με τα αριθ. Δ7/Α/Φ1.2/1991/19/4-2-1999 και Δ7/Α/Φ1.2/2378/29/11-2-1999 έγγραφα μας, προτείναμε στο ΥΠΕΧΩΔΕ να κάνει τις απαιτούμενες ενέργειες αρμοδιότητάς του, ώστε στη νέα Οδηγία του Συμβουλίου της Ε.Ε. για την "Υγειονομική Ταφή Αποβλήτων", να εξαιρεθούν τα αδρανή και μη επικίνδυνα προϊόντα που προκύπτουν από τις εξορυκτικές δραστηριότητες. Η εξαίρεση αυτή η οποία δεκτή από την Ε.Ε. είναι ζωτικής σημασίας για την εξορυκτική βιομηχανία μας και ιδιαίτερα γι' αυτή του μαρμάρου.

δ. Το Υπουργείο Ανάπτυξης συνεργάζεται στενά με το ΥΠΕΧΩΔΕ, προκειμένου να καταστεί δυνατή η αξιοποίηση του μαρμάρου δυναμικού και στις περιοχές που έχουν ενταχθεί στο κοινοτικό πρόγραμμα NATURA 2000, με τις προϋποθέσεις της σχετικής κοινοτικής οδηγίας.

ε. Με το ν.2647/1998 (ΦΕΚ/Α/237/22-10-98), μεταβιβάστηκε στις Περιφέρειες η αρμοδιότητα έγκρισης περιβαλλοντικών όρων με σκοπό την επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών έγκρισης.

στ. Με την αριθ. Δ10/Β/Φ68/260054715-2-97 εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης, καθορίστηκε ώστε το ποσό των εγγυητικών επιστολών που κατατίθεται ως εγγύηση εκπλήρωσης των υποχρεώσεων αποκατάστασης του περιβάλλοντος να κατανέμεται σε τέσσερις φάσεις και να μην απαιτείται εξαρχής η καταβολή μεγάλων χρηματικών ποσών τα οποία επιβαρύνουν το κόστος εξόρυξης.

ζ. Δημιουργήθηκε στο ΙΓΜΕ το εργαστήριο "Lithos", το οποίο με τον εξοπλισμό και το εξειδικευμένο προσωπικό που διαθέτει, δύνανται να εκτελεί πλήρεις επιστημονικές - τεχνολογικές αναλύσεις δειγμάτων μαρμάρου συμβάλλοντας σημαντικά στην αξιοποίησή του.

η. Το Υπουργείο Ανάπτυξης έκανε διαβουλεύσεις με τους εκπροσώπους των εργοδοτών και των εργαζομένων στην εξορυκτική βιομηχανία της χώρας επί του σχεδίου τροποποίησης του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (ΚΜΛΕ), το οποίο εκπονήθηκε από τις αρμόδιες υπηρεσίες μας.

Σκοπός των διαβουλεύσεων αυτών ήταν η διαμόρφωση του εν λόγω Κανονισμού κατά τέτοιο τρόπο ώστε, δια της επίτευξης της καλύτερης δυνατής ισορροπίας μεταξύ θεμάτων ασφαλείας απασχολούμενου προσωπικού και θεμάτων αποδοτικότητας - οικονομικότητας της εκμετάλλευσης, να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των μεταλλευτικών - λατομικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές.

Προβλέπεται ότι σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα θα ολοκληρωθούν όλες οι διαδικασίες τροποποίησης του ΚΜΛΕ, έτσι ώστε στη συνέχεια να εκδοθεί η σχετική απόφαση η οποία θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Καταλήγοντας επισημαίνουμε ότι τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει το Ελληνικό μάρμαρο στην αγορά, εγχώρια και ξένη, οφείλονται κυρίως στη δυναμική και αθέμιτη είσοδο στην αγορά (με τιμές dumping) χωρών εκτός της Ε.Ε., όπως Κίνα, Βραζιλία, Μεξικό, Τουρκία κ.α..

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ*

13. Στην με αριθμό 1989/22-9-99 ερώτηση δόθηκε με το υπ'αριθμ. 360/25-10-99 έγγραφο από τον Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση στην ερώτηση 1989/22-9-99 η οποία κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τους Βουλευτές κυρίους Σ. Δανέλλη και Γ. Δραγασάκη και σύμφωνα με τα στοιχεία του ΙΓΜΕ, σας γνωρίζουμε τα παρακάτω:

Ο εποπτευόμενος από το Υπουργείο Ανάπτυξης Φορέας, το Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ), έχει ήδη υποβάλλει σε διάφορους Φορείς, ύστερα από αίτημά

τους, προτάσεις εκπόνησης Μικροζωνικών Μελετών σε περιοχές της Κρήτης. Μέχρι στιγμής όμως, η μόνη περίπτωση ανάθεσης αφορά την εκπόνηση Μικροζωνικών Μελετών στα Δημοτικά Διαμερίσματα Ελούντας, Καλού Χωριού και Κριτσάς του Δήμου Αγ. Νικολάου (βρίσκεται στο στάδιο υπογραφής της προγραμματικής σύμβασης).

Πέραν των ανωτέρω, ενημερωτικά σας γνωρίζουμε ότι η Δ/νση Τεχνικής Γεωλογίας του ΙΓΜΕ έχει πραγματοποιήσει πλήθος γεωλογικών - γεωτεχνικών μελετών στη νήσο Κρήτη που αφορούν θεμελιώσεις, μελέτες ευστάθειας πρανών και κατασκευής φραγμάτων - λιμνοδεξαμενών. Ενδεικτικά, και με έμφαση στις μελέτες εκείνες που αφορούν αστικά κέντρα, αναφέρονται οι παρακάτω μελέτες:

Γεωτεχνική Μελέτη χώρου ανέγερσης εργατικών κατοικιών στο Ηράκλειο Κρήτης.

Γεωτεχνική Μελέτη Ενετικών Τειχών Ηρακλείου Κρήτης (Α' φάση Ερευνητικών Εργασιών).

Β' φάση Γεωτεχνικής Μελέτης των Ενετικών Τειχών Ηρακλείου.

Γεωτεχνική Μελέτη χώρου ανέγερσης εργατικών κατοικιών στα Χανιά Κρήτης.

Γεωτεχνική Εξέταση καταπτώσεων στην Αγ. Γαλήνη Ν. Ρεθύμνου.

Γεωτεχνική Έρευνα των φαινομένων αστάθειας βραχωδών πρανών στην Κοινότητα Αγίας Γαλήνης Ν. Ρεθύμνου.

Γεωτεχνική Μελέτη Νοσοκομείου Αγίου Νικολάου Κρήτης (Πρόδρομη Έκθεση).

Γεωτεχνική Μελέτη Νοσοκομείου Αγίου Νικολάου Κρήτης.

Γεωλογική - Γεωτεχνική Έρευνα καταλληλότητας περιοχής οικοδομικού Συνεταιρισμού Δημοσίων Υπαλλήλων Ν. Ρεθύμνης.

Έκθεση Γεωτεχνικής Έρευνας στον Προμαχώνα Αγίου Ηλίου του Φρουρίου Φορτέτσα Ν. Ρεθύμνης.

Γεωτεχνική Μελέτη χώρου διάθεσης Οικιακών Απορριμμάτων Δήμου Ρεθύμνης.

Έκθεση για τον έλεγχο του Ενέματος πλήρωσης των θεμελίων κτιρίου στο Φρούριο Φορτέτσα Ν. Ρεθύμνης.

Έκθεση Γεωτεχνικής Μελέτης θεμελίωσης εργατικών κατοικιών στην περιοχή "Νεάπολη II" Ν. Λασιθίου Κρήτης.

Γεωτεχνική Έρευνα κατολισθητικών φαινομένων στη θέση "Τρία Νερά" της Κοινότητας Κρύας Βρύσης Ν. Ρεθύμνης.

* Γεωτεχνική Έρευνα τμήματος Βορείου Οδικού Άξονα Κρήτης.

Ο Υπουργός
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ*

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Δευτέρας 6 Μαρτίου 2000.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (άρθρο 130 παρ.4 Καν.Βουλής).

1. Η με αριθμό 717/1.3.2000 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ελένης Ανουσάκη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τις προθέσεις του Υπουργείου, για άρση της αναστολής εκδόσεως οικοδομικών εργασιών στην περιοχή ΓΚΑΖΟΧΩΡΙΟΥ Αθήνας κλπ.

2. Η με αριθμό 714/29.2.2000 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Λεωνίδα Κουρή προς τους Υπουργούς Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Πολιτισμού, σχετικά με τον καθορισμό χαμηλών τιμών αποζημίωσης της, υπό απαλλοτρίωση, έκτασης για τη μεταφορά του Ιπποδρόμου στο Μαρκόπουλο.

3. Η με αριθμό 715/1.3.2000 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Στέλλας Αλφιέρη προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με τη λειτουργία του Δρομοκαΐτειου Ψυχιατρείου.

4. Η με αριθμό 716/1.3.2000 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Γεωργίου Ρόκου προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με την καταβολή, στους αγρότες του Νομού Θεσσαλονίκης της επιδότησης για την πο-

σόστωση, των σκληρών σιταριών κλπ.

Επίσης έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι, την Παρασκευή 10 Μαρτίου 2000, ώρα 10.30' π.μ., θα διεξαχθεί προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας κ. Κώστα Καραμανλή, σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με θέμα: "Τους όρους και τις προϋποθέσεις της προεκλογικής πολιτικής αντιπαράθεσης των Κομμάτων".

Ελπίζω ότι την άλλη Παρασκευή, λόγω και της ορκωμοσίας του Προέδρου της Δημοκρατίας που θα γίνει την επομένη, οι

συνάδελφοι θα επιστρέψουν από τις επαρχίες τους, διότι προφανώς επειδή βρισκόμαστε ουσιαστικά σε προεκλογική περίοδο, οι περισσότεροι συνάδελφοι κάνουν τον προεκλογικό τους αγώνα. Ας θεωρηθεί ως μια εξήγηση αυτό για όσους ενδιαφέρονται για την ελλιπή παρουσία σήμερα των συναδέλφων.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Οι Αθηναίοι δεν είναι μακριά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Βεζδρεβάνη, εγώ είδα και τον κ. Παπαδόπουλο και εσάς σήμερα εδώ. Αυτό σημαίνει ότι εσείς στην περιφέρειά σας δεν έχετε πρόβλημα. Άλλοι τρέχουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής, με πρωτοβουλία της Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Αλέκας Παπαρήγα, σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με θέμα: "Πολιτικά Δικαιώματα και Συνδικαλιστικές Ελευθερίες".

Οι Υπουργοί, όπως γνωρίζετε, έχουν δικαίωμα να συμμετάσχουν στη συζήτηση κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 143 και τους ορισμούς του άρθρου 97 παράγραφοι 1-3 του Κανονισμού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση "Πεντακόσια Χρόνια Έντυπης Παράδοσης του Νεοελληνισμού" της αίθουσας "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ", εκατόν τριάντα αξιωματικοί και τρεις συνοδοί καθηγητές τους, αξιωματικοί από τη Σχολή Πολεμικού Ναυτικού "ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ".

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες)

Ο Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο.

Πόσο χρόνο θέλετε, κύριε Πρόεδρε;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Μισή ώρα, κύριε Πρόεδρε, θα είναι και λιγότερο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή συζήτηση προκλήθηκε από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, πιστεύω χωρίς αιτία, για λόγους εντυπωσιασμών, για λόγους ελογικής σκοπιμότητας και γι' αυτό ένα γεγονός, το οποίο θα έπρεπε να είναι κορυφαίο στην κοινοβουλευτική διαδικασία, δεν έχει την ανταπόκριση, την οποία θα έπρεπε να έχει. Θέματα τα οποία δεν έχουν ενδιαφέρον, δεν μπορούν να προκαλέσουν ενδιαφέρον.

Ας ξεκαθαρίσουμε πρώτα από όλα ότι οι ελευθερίες είναι ένα θέμα που αφορά όλους τους Έλληνες σε οποιαδήποτε παράταξη και αν ανήκουν. Τα δημοκρατικά δικαιώματα και οι ελευθερίες κατακτήθηκαν στη χώρα μας με μακρούς αγώνες και πολλές θυσίες. Αυτοί οι αγώνες γενιών Ελλήνων επιβάλλουν σε όλους εμάς ένα αίσθημα συνέπειας, ένα αίσθημα ευθύνης, ένα αίσθημα τιμής απέναντι στις κατακτήσεις που απολαμβάνουμε σήμερα, στις κατακτήσεις οι οποίες οδήγησαν στο να έχουμε ένα υψηλό επίπεδο δημοκρατίας.

Γι' αυτό η ιστορική παρακαταθήκη αγώνων και θυσιών δεν αποτελεί εξουσιοδότηση για μικροκομματικούς χειρισμούς από κανένα κόμμα. Οι ελευθερίες κατακτώνται για όλους τους Έλληνες και ανήκουν σε όλους τους πολίτες. Στο ζήτημα των ελευθεριών και των δικαιωμάτων η συμπεριφορά όλων των πολιτικών δυνάμεων είναι αποφασιστική, όχι μονάχα στην τήρηση ενός νομικού και θεσμικού πλαισίου, στην τήρηση κάποιων τύπων.

Τα δημοκρατικά δικαιώματα αποτελούν συστατικό στοιχείο του δημόσιου βίου. Η ποιότητα της δημοκρατίας προσδιορίζεται αποφασιστικά από τη λειτουργία αυτών των δικαιωμάτων σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο. Προσδιορίζεται από το πώς ο καθένας μας είτε ως πολίτης είτε σε συλλογικό επίπεδο είτε ως πολιτικό κόμμα προάγει τη λειτουργία τους. Από όλους εμάς εξαρτάται η ποιότητα των δικαιωμάτων.

Η παράταξή μας, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., είναι υπερήφανη, γιατί ιστορικά έχει συνυφανθεί με τους αγώνες για την κατάκτηση και διεύρυνση των δημοκρατικών ατομικών και συνδικαλιστικών ελευθεριών του Έλληνα πολίτη. Οι απαρχές της γέννησής μας ταυτίζονται με τον αγώνα για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά τη διάρκεια της χούντας και πιο πριν.

Από το 1981 έως σήμερα, η πορεία του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στο διάστημα που ασκεί τη διακυβέρνηση της χώρας, είναι ταυτισμένη με την προώθηση της ισονομίας και της ισοπολιτείας σε όλα τα επίπεδα. Συγκρουστήκαμε και ανατρέψαμε κάθε μορφή αυταρχι-

σμού, που διατηρήθηκε στο ελληνικό κράτος και μετά τη Μεταπολίτευση του 1974. Γιατί το 1974 αποκαταστάθηκε η δημοκρατία, δεν αποκαταστάθηκε όμως σε όλη την έκτασή της η σωστή λειτουργία της δημοκρατίας, δεν καταργήθηκαν όλες οι μορφές του αυταρχισμού.

Εμείς καταργήσαμε διακρίσεις, αποκαταστήσαμε την ισονομία και όχι μονάχα αυτό. Μεταβάλαμε ριζικά τη δομή της κρατικής εξουσίας, έτσι ώστε να αναπτυχθούν ισχυρές, αυτόνομες, πρωτογενείς και δευτεροβάθμιες εξουσίες. Η αποκέντρωση, η ενίσχυση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το σχέδιο "ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ", όλα αυτά που συμβάλλουν στο να είναι το κράτος πιο κοντά στον πολίτη είναι αποτελέσματα της δικής μας πολιτικής.

Αναφέρω χαρακτηριστικά επίσης τη διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου, που επέτρεψε την ανάπτυξη ενός ακηδεμόνευτου συνδικαλιστικού και συνεταιριστικού κινήματος. Από το 1981 και μετά η αίσθηση ότι το συνδικαλιστικό κίνημα είναι ανεξάρτητο, ότι το συνεταιριστικό κίνημα δεν καθοδηγείται είναι μία αίσθηση, η οποία ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, γιατί έπαψαν να υπάρχουν μηχανισμοί παρέμβασης.

Στην ίδια κατεύθυνση κινήθηκε η αποκέντρωση και αποσυγκέντρωση της κεντρικής εξουσίας προς τη Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ενισχύσαμε ταυτόχρονα, με αποφασιστικές νομοθετικές παρεμβάσεις, την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης. Ποτέ άλλοτε στην πολιτική ιστορία της χώρας μας η δικαιοσύνη δεν ήταν τόσο θωρακισμένη απέναντι σε τυχόν κυβερνητικές χειραγωγήσεις, όπως είναι σήμερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η υπόθεση των ανθρωπίνων και των δημοκρατικών δικαιωμάτων δεν μπορεί να υποταγεί σε καμία πολιτική σκοπιμότητα, σε καμία πολιτική επιδίωξη. Όταν τα δημοκρατικά δικαιώματα θεωρούνται μέσο και μέσο είναι όταν είναι πρόσχημα για την άσκηση πολιτικής- όταν δεν θεωρούνται σκοπός της πολιτικής που πρέπει να είναι, τότε χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή. Γιατί καμία πολιτική επιδίωξη, κανένα πολιτικό ή κοινωνικό πρόγραμμα, καμία ουτοπία δεν δικαιώνεται, όταν αγνοεί τα δικαιώματα και περιφρονεί την ατομική και συλλογική αυτονομία. Όταν αγνοεί ότι τα δικαιώματα είναι ίδια για όλους, ότι τα δικαιώματα δεν υποτάσσονται σε ελαστικές χρήσεις, ότι τα δικαιώματα δεν είναι μέσο για να επιτύχει κάποιους πολιτικούς σκοπούς, αλλά είναι ο σκοπός της πολιτικής. Σκοπός της πολιτικής, γιατί η πολιτική έχει ως στόχο να αναβαθμίσει τον άνθρωπο, να του δώσει περισσότερη αξία και αυτό επιτυγχάνεται όταν βλέπουμε τα δικαιώματα, ως σκοπό και βεβαίως όχι ως μέσο.

Η εμπειρία μας από την κατάρρευση των καθεστώτων του υπαρκτού σοσιαλισμού που επί δεκαετίες θεώρησαν την πολιτική σκοπιμότητα, ως κυρίαρχο στόχο στον οποίον όφειλαν να υπακούουν τα δικαιώματα, είναι ένα ιστορικό μάθημα για την ανθρωπότητα. Τα δικαιώματα δεν υπακούουν, τα δικαιώματα ασκούνται για να διευρύνονται οι δυνατότητες και οι ευκαιρίες του ατόμου.

Όλα αυτά που έγιναν τα χρόνια που πέρασαν στα καθεστώτα του υπαρκτού σοσιαλισμού πρέπει να μας θυμίζουν ότι η πολιτική είναι το μέσον και τα δικαιώματα ο σκοπός, όχι το αντίστροφο.

Η Κυβέρνησή μας ούτε πιστεύει ούτε συμφωνεί με την προσημαστική επίκληση των δικαιωμάτων για την επιδίωξη άλλων σκοπών. Δική μας θέση είναι ότι τα δικαιώματα αποτελούν την ουσία της δημοκρατίας, ότι τα δικαιώματα είναι σύμφωνα με την ανθρωπινή υπόσταση, και προσδιορίζουν τη συνθήκη του πολίτη και του ανθρώπου. Πιστεύουμε ότι τα δικαιώματα είναι η βάση της ισονομίας και δεν είναι ούτε αστικά ούτε προλεταριακά ούτε οτιδήποτε άλλο.

Τα δικαιώματα συνιστούν μία απόλυτη αξία. Δεν υπόκεινται σε σχετικισμούς, δεν μπαίνουν στην κλίνη του Προκρούστη, δεν ερμηνεύονται ελαστικά ούτε ισχύουν για κάποιους ως προνόμιο και για κάποιους άλλους ως καταναγκασμός.

Στη βάση αυτή, στο πλαίσιο όπως το περιέγραψα, η Κυβέρνησή μας έχει να επιδείξει ένα δημιουργικό έργο πρωτόγνωρο στην ιστορία της ελληνικής πολιτείας.

Θα αναφερθώ σε ορισμένες σημαντικές τομές από το 1996 έως σήμερα. Καθιερώσαμε νέους ανεξάρτητους, από την Κυβέρ-

νηση, θεσμούς προστασίας των δικαιωμάτων και ενισχύσαμε ουσιαστικά τους ήδη υπάρχοντες. Ο Συνήγορος του Πολίτη αποτελεί πια σημείο αναφοράς για τον ταλαιπωρημένο από την κακοδιοίκηση πολίτη. Αποτελεί τον παραστάτη του και λειτουργεί ως συνήγορος του πολίτη. Όχι μόνο δέχεται τα παράπονα των πολιτών, αλλά παρεμβαίνει στη διοίκηση για να αντιμετωπιστούν αυτά τα παράπονα και να εξαλειφθούν καταστάσεις, οι οποίες δεν είναι σύμφωνες με το νόμο.

Η αρχή για την προστασία των προσωπικών δεδομένων είναι επίσης μία αρχή, η οποία υπερασπίζεται τα δικαιώματα του πολίτη, υπερασπίζεται τον ιδιωτικό του χώρο.

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης είναι επίσης μία αρχή, η οποία δεν διατάζει να συγκρουστεί με ιδιωτικά κέντρα εξουσίας που απειλούν κατ' εξαρχήν στις μέρες μας τις ελευθερίες των πολιτών και τις απειλούν χρησιμοποιώντας πάλι ως πρόσχημα δήθεν δικαιώματά τους.

Επίσης καθιερώσαμε την Εθνική Επιτροπή των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στην οποία συμμετέχουν ανεξαιρέτα όλες οι πολιτικές δυνάμεις. Είναι ένα παρατηρητήριο στον τόπο μας για την προστασία των δικαιωμάτων. Καθιερώσαμε και την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής, η οποία επίσης είναι ένα παρατηρητήριο για τα θέματα, τα οποία προκύπτουν σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Έτσι αποδεικνύουμε την εγρήγορσή μας για ζητήματα που θα δοκιμάσουν στο άμεσο μέλλον τη σχέση του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον, αλλά και με τη ίδια την βιολογική του υπόσταση.

Για πρώτη φορά αναπτύξαμε δεσμούς συνεργασίας της πολιτείας με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, αναδεικνύοντας ως βασικό στοιχείο της πολιτικής μας την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις αποτελούν σήμερα τον πιο δυναμικό παράγοντα για την προστασία των δικαιωμάτων σε τοπικό, εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο.

Πρόθεσή μας είναι να ενισχύσουμε αυτήν την πολιτική ακόμη περισσότερο στο μέλλον, γιατί εκείνο το οποίο ενδιαφέρει και έτσι μονάχα κατοχυρώνεται μία κοινή πεποίθηση για τα δικαιώματα- είναι αν ενεργοποιηθούν οι ίδιοι οι πολίτες στην υπεράσπισή τους. Για εμάς, πρέπει πρώτα και κύρια η ίδια η κοινωνία να συνειδητοποιήσει όσο το δυνατόν πιο γρήγορα γίνεται τη σημασία τους και να κατοχυρώσει τον τρόπο άσκησής τους.

Προχωρήσαμε επίσης με τόλμη στην εκκαθάριση της νομοθεσίας από υπολείμματα άλλων εποχών που διαιωνίζουν διακρίσεις. Την εμπλουτίσαμε αποφασιστικά. Κυρώσαμε σημαντικά διεθνή κείμενα για την προστασία των δικαιωμάτων, όπως το σύμφωνο του ΟΗΕ για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, το πρωτόκολλο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα δικαιώματα του ανθρώπου, για την κατάργηση της ποινής του θανάτου, τη σύμβαση για τα δικαιώματα και τη βιοϊατρική.

Στη συζήτηση για την Αναθεώρηση του Συντάγματος προτείναμε την εισαγωγή νέων δικαιωμάτων στο Σύνταγμα και θα αποφασίσουμε στην επόμενη Βουλή. Όπως το δικαίωμα της πληροφόρησης, το δικαίωμα της προστασίας προσωπικών δεδομένων, το δικαίωμα στην αντίρρηση συνείδησης, το οποίο κατοχυρώσαμε ήδη σε νομοθετικό επίπεδο, παρά τις αντιδράσεις που υπήρξαν. Το δικαίωμα στο περιβάλλον, το δικαίωμα της προστασίας από βιοϊατρικούς πειραματισμούς, τα δικαιώματα των μεταναστών, για τα οποία έχουμε ήδη ετοιμάσει σχετικό νομοσχέδιο.

Τις προτάσεις αυτές σχετικά με την Αναθεώρηση του Συντάγματος τις υιοθέτησε ήδη η Βουλή. Το Σύνταγμά μας θα εμπλουτιστεί έτσι όπως επιβάλλει η νέα εποχή.

Πέρα από το θεωρητικό επίπεδο και στο επίπεδο της πράξης επιλέξαμε το δρόμο της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών από το δρόμο της καταστολής των κινητοποιήσεων κάθε είδους.

Επιλέξαμε το δρόμο της προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών. Κάποιοι μας κατηγορήσαν γι' αυτό. Είπαν ότι υπάρχουν φαινόμενα έξαρσης της εγκληματικότητας, έξαρσης της αναρχίας ή όμως η παρουσία της Αστυνομίας σε στιγμές έντασης, όπως αυτές του εορτασμού του Πολυτεχνείου, των μαθητικών κινητοποιήσεων πέρυσι και φέτος, των κινητοποιήσεων για τον πόλεμο στο Κοσσυφοπέδιο καθώς και εκείνης για την ε-

πίσκεψη Κλίντον, αναγνωρίστηκε και χαιρετίστηκε από την ελληνική κοινωνία. Όλοι παραδέχονται ότι επιδείχθηκε σύνεση, ότι υπήρχε μέτρο και το μέτρο αυτό αφ' ενός εγγυήθηκε την ασφάλεια των πολιτών και αφ' ετέρου επέτρεψε την ελεύθερη έκφραση κάθε φωνής διαμαρτυρίας.

Είμαστε υπερήφανοι γιατί σε δύσκολες στιγμές, σε στιγμές που δεν είχαν γνωρίσει άλλες κυβερνήσεις, παραδείγματος χάριν τον πόλεμο στο Κοσσυφοπέδιο, αποδείξαμε έμπρακτα την προσήλωσή μας και το σεβασμό μας στα ανθρώπινα δικαιώματα. Είμαστε υπερήφανοι ότι κερδίσαμε την ελληνική κοινωνία στο κρίσιμο αυτό ζήτημα για την ποιότητα της δημοκρατίας μας.

Αναδείξαμε τέλος ως κύριο άξονα της εξωτερικής μας πολιτικής την υπεράσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

Η χώρα μας αποτελεί ήδη δραστήριο μέλος των διεθνών Οργανισμών προστασίας των δικαιωμάτων, συμμετέχει ενεργά σε αυτούς και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες. Αλλάζει έτσι την παραδοσιακή μίζερη εικόνα του απομονωμένου φτωχού συγγενή, που δεν έχει γνώμη για το πώς διαμορφώνονται οι διεθνείς σχέσεις, που δεν ενδιαφέρεται τελικά για τις σταθερές αξίες του σύγχρονου πολιτισμού.

Η Ελλάδα διεκδικεί ρόλο εγγυητή για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε περιφερειακό επίπεδο και ο ρόλος αυτός αναγνωρίζεται. Εμείς, για παράδειγμα, όπως ξέρετε, πρωτοστατήσαμε στην αποδοχή του Συμφώνου Σταθερότητας στα Βαλκάνια. Στο Σύμφωνο Σταθερότητας τα ανθρώπινα δικαιώματα παίζουν σημαντικό ρόλο. Άρα η βοήθειά μας στους λαούς της Βαλκανικής είναι απτή, όπως είναι απτή και η ελληνική συμμετοχή στις δυνάμεις στη Βοσνία, στην Αλβανία, στο Κόσοβο για να κατοχυρώσουμε ειρηνικές διαδικασίες. Τι άλλο δείχνει αυτό το παράδειγμα από το ότι όταν πιστεύεις στην ιδέα της ειρηνικής συμβίωσης και συνεργασίας των λαών με βάση την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα, γίνεσαι σεβαστός από όλους στο σημερινό κόσμο.

Αλλά η συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι συμμετέχουμε στο διεθνές σύστημα προστασίας των δικαιωμάτων έχει και μια άλλη διάσταση. Μας επιτρέπει να στεκόμαστε κριτικά απέναντι στον εαυτό μας, να προσπαθούμε διαρκώς να βελτιωνόμαστε, να παραμερίσουμε οριστικά μια αυτιστική στάση, η οποία μας διακατέχει στο παρελθόν και σκίαζε το διεθνές μας κύρος.

Σήμερα διεθνείς οργανισμοί, αλλά και μη κυβερνητικές οργανώσεις, όπως η Διεθνής Αμνηστία χαιρετίζουν την πολιτική της χώρας μας απέναντι στα δικαιώματα των μειονοτήτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνησή μας είτε στα λόγια είτε στη συμπεριφορά είτε με ένα ρωμαλέο νομοθετικό έργο προασπίζει έμπρακτα την εμπέδωση και διεύρυνση των ατομικών και συλλογικών ελευθεριών των πολιτών.

Σε ένα δημοκρατικό όμως πλαίσιο η ποιότητα της δημόσιας ζωής προσδιορίζεται από όλους, όχι μόνο από την Κυβέρνηση, προσδιορίζεται και από την Αντιπολίτευση, γιατί η Κυβέρνηση μπορεί να έχει την κύρια ευθύνη, να έχει τη διακριτή ευθύνη, αλλά η ίδια η φύση της δημοκρατίας προσδιορίζει και τους αντίστοιχους βαθμούς ευθύνης της Αντιπολίτευσης στη σχέση της με τους θεσμούς.

Αυτό μου δίνει το δικαίωμα να ρωτήσω: Όλοι οι Έλληνες είχαν στην τηλεόραση το μπλοκ των διαμαρτυρομένων κατά της επίσκεψης του Προέδρου Κλίντον να επιχειρεί να σπάσει την αστυνομική γραμμή, κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του. Αυτή η πρώτη γραμμή των αστυνομικών ήταν άοπλη, δεν έφερε τον εξοπλισμό ατομικής προστασίας που έχουν οι αστυνομικοί. Το είδε καθαρά και ο τελευταίος Έλληνας πολίτης.

Και όμως αυτοί που επέλεξαν εκείνη την ημέρα και προκάλεσαν τη σύγκρουση, την επίθεση αυτή, δεν είχαν καν το θάρρος να αναλάβουν την πολιτική ευθύνη και τις συνέπειες των επιλογών τους. Δεν είχαν καν το θάρρος να αναλάβουν την ευθύνη γι' αυτό το οποίο συνέβη εκεί και συνέβη μετά. Αντίθετα έκαναν το άπιο-μαύρο, μιλώντας για αυταρχισμό της Κυβέρνησης και επίθεση της Αστυνομίας, βγάζοντας την ουρά τους απέξω, ενώ γνώριζαν από πριν και το γνώριζαν πολύ καλά και πολύ καθαρά, τι ανεξέλεγκτους κινδύνους είχε η επιλογή της σύγκρουσης, στην οποία επέμεναν μέχρι τέλους.

Ερωτώ: Είναι αυτό προστασία των δικαιωμάτων; Είναι αυτό ένδειξη ευθύνης; Για τέτοια ζητήματα εγκυλοποιούμε σήμερα;

Είναι αυταρχισμός, κατά ορισμένα κόμματα, η προστασία της σχολικής λειτουργίας και περιουσίας. Ερωτώ: Μπορεί μια μειοψηφία να επιβάλει με τη βία τις επιλογές της στην πλειοψηφία; Δεν έχουμε Βουλή, δεν έχουμε δημοκρατικό πολίτευμα, δεν ορίζει το Σύνταγμα μας τις διαδικασίες με τις οποίες παίρνονται αποφάσεις σε αυτήν την πολιτεία; Και οι αποφάσεις αυτές, οι οποίες παίρνονται σε αυτήν την πολιτεία, μπορούν να ανατρέπονται με το έτσι θέλω από κάποιες ομάδες; Μπορεί ο οποιοσδήποτε να καταστρέφει τα σχολεία; Τι σχέση έχει αυτό με τα δικαιώματα;

Όταν τα δικαιώματα δεν συνδέονται με την ατομική και συλλογική ευθύνη προσπάσις τους, τότε μπορούν να καταλήξουν σε αυθαίρετη άσκηση βίας, γιατί τα δικαιώματα έχουν και μία άλλη όψη. Η άλλη όψη είναι η κοινωνική ευθύνη και κάθε δικαίωμα συνδέεται με την κοινωνική ευθύνη. Αν ξεχνάμε την κοινωνική ευθύνη, αν την παραμερίζουμε, αν δεν θέτουμε το δικαίωμα μέσα στο πλαίσιο της συνολικής πολιτείας, τότε βέβαια ένας δρόμος υπάρχει, ο δρόμος της αυθαίρετης βίας.

Άσκηση βίας μπορεί να αναγνωρίζεται και να χαιρετίζεται από ορισμένους κομματικούς επαγγελματίες των κινητοποιήσεων, αλλά όχι από την κοινωνία. Η κοινωνία δεν δέχεται την άσκηση βίας με το έτσι θέλω, γιατί το Σύνταγμα μας δεν δέχεται αυτήν την άσκηση βίας.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος, που ζήτησε αυτήν τη συζήτηση, πρέπει να προσέξει διπλά, γιατί η κατάχρηση των δικαιωμάτων για μικροκομματικό όφελος και για επαναστατική γυμναστική εκτρέπει ένα κοινωνικό φασισμό, μια ροπή σε αντιπαραθέσεις και εχθρότητα προς την κοινωνία που στο τέλος απαξιώνει την αξία της κινητοποίησης.

Εγώ πιστεύω ότι κανένας δεν είναι υπέρ αυτών των φαινομένων και του κοινωνικού φασισμού. Κανένας δεν θέλει ένα μεγάλο τμήμα της κοινωνίας να αντιδρά απέναντι σε αυτές τις κινητοποιήσεις, να τις καταδικάζει, να μην τις ανέχεται πια και να περιορίζει έτσι τα δικαιώματα.

Αλλά η αιτία βέβαια είναι σε αυτούς, οι οποίοι καταχρώνται των δυνατοτήτων που δίνει το Σύνταγμα. Γι' αυτό πρέπει να προσέξουμε τα δικαιώματα, να προσέξουμε πώς τα ασκούμε και να προσέξουμε πότε τα επικαλούμαστε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η λειτουργία της δημοκρατίας στη χώρα μας είναι εδραιωμένη στον απόλυτο σεβασμό των δημοκρατικών ελευθεριών και δικαιωμάτων. Δεν υπάρχει σήμερα ο κρατικός αυταρχισμός του παρελθόντος. Νομικά και θεσμικά η λειτουργία των δικαιωμάτων είναι θωρακισμένη σε οποιαδήποτε προσπάθεια αλλοίωσης ή χειραγώγησης από οιονδήποτε.

Είναι και νομικά κατοχυρωμένη η λειτουργία, η προστασία των δικαιωμάτων, θεσμικά, αλλά είναι και στην πολιτική πράξη κατοχυρωμένη. Διότι θέλω να τονίσω ότι αυτή ιδίως η παράταξη, ήταν η παράταξη που με τους αγώνες της στο παρελθόν ανέδειξε τα δικαιώματα και ανέδειξε τη σημασία της άσκησης των δικαιωμάτων μέσα στο πλαίσιο μιας πολιτείας που διαπνέεται από κανόνες που καθορίζει το Σύνταγμα, από κανόνες που απορρέουν από την έννοια της δημοκρατίας και του κοινοβουλευτισμού.

Εμείς θα συνεχίσουμε το δρόμο με τους πολίτες συνομιλητές και συμμάχους, στην κριτική εγρήγορση για την ελευθερία και τη δημοκρατία. Και όσα ανέφερα πριν για το τι κάναμε, δείχνουν ότι έχουμε μία κριτική αντίληψη, γιατί σε κάθε φάση της εξέλιξης της ιστορίας μιας κοινωνίας υπάρχουν διαφορετικά προβλήματα που σχετίζονται με τις ελευθερίες, με την αξιοπρέπεια του ανθρώπου, με την ιδιωτική του ζωή, με τη δυνατότητα του να συμμετέχει στα κοινωνικά δρώμενα. Και αυτά τα νέα και διαφορετικά προβλήματα πρέπει να αντιμετωπίζονται. Και εμείς τα περασμένα χρόνια δείξαμε ότι μπορούμε να τα αντιμετωπίσουμε. Τα αντιμετωπίσαμε. Διευρύνουμε τις ελευθερίες και τα δικαιώματα κάτω από τις νέες συνθήκες, τα προστατεύουμε καλύτερα. Γι' αυτό πιστεύω ότι θα κριθούν πολύ αυστηρά εκείνες οι δυνάμεις, που χρησιμοποιούν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες, ως πρόσχημα, υποβαθμίζοντας το στόχο της δημοκρατίας σε μέσο των μικροκομματικών τους τακτικών. Τα δικαιώματα

δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι αντικείμενο τακτικής.

Ο στόχος μας "πρώτα ο πολίτης", δίνει μια ιδιαίτερη διάσταση και σημασία στις ελευθερίες του πολίτη. Αυτές οι ελευθερίες του πολίτη είναι ο στόχος της πολιτικής μας. Γιατί στόχος της πολιτικής μας είναι να δώσουμε στον άνθρωπο περισσότερες δυνατότητες και περισσότερες ευκαιρίες. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, κ. Αλέκα Παπαρήγα έχει το λόγο.

Κύριοι συνάδελφοι, τη συνεδρίαση μας παρακολουθούν από τα νότια θεωρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίθουσας "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ" "Πεντακόσια χρόνια έντυπης παράδοσης του Νεοελληνισμού", τριάντα μαθητές και τρεις συνοδοί-καθηγητές από το Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο Αγίου Στεφάνου Αττικής.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες)

Ορίστε, κυρία Παπαρήγα έχετε το λόγο. Πόσο χρόνο να σας βάλω;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Αυτόν που περίπου δικαιούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Είναι απεριόριστος ο χρόνος σας. Μπορείτε να μιλήσετε όσο θέλετε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Απεριόριστος όχι, αλλά, κύριε Πρόεδρε, ξεκινήσαμε με μιάμιση ώρα καθυστέρηση και είναι φανερό ότι και εγώ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρία Παπαρήγα, εγώ απλώς σας ρωτώ τι χρόνο θέλετε...

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Πρέπει και εγώ να συντομεύσω. Δεν είναι πρόβλημα μόνο το ότι είναι τα έδρανα αδειανά, αλλά είναι και η καθυστέρηση, που είναι άσχετο με την προεκλογική περίοδο. Έχω και εγώ ανειλημμένες υποχρεώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η καθυστέρηση ωφείλετο στο ότι δεν ήταν αρκετοί συνάδελφοι στην Αίθουσα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Σας παρακαλώ, έχω και εγώ ανειλημμένες υποχρεώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Και από το κόμμα σας επί δέκα-έντεκα συναδέλφων, μόνο τέσσερις ήσαστε. Σας παρακαλώ μη μου ζητάτε ευθύνες εμένα γι' αυτό. Είναι γνωστός ο λόγος.

Παρακαλώ συνεχίστε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ): Το πιο σημαντικό, κύριε Πρόεδρε και κύριοι Βουλευτές είναι ότι ο Πρωθυπουργός απ' αυτό το Βήμα υπογράμμισε ότι το θέμα, το οποίο έθεσε το ΚΚΕ και που σχετίζεται με ζητήματα πολιτικών συνδικαλιστικών ελευθεριών και δημοκρατίας, είναι ένα θέμα που δεν πρέπει να υπάρχει ως αντικείμενο συζήτησης. Και εκεί μάλιστα απέδωσε και τα αδειανά έδρανα της Βουλής. Βέβαια δεν είμαι εγώ αρμόδια να ερμηνεύσω, γιατί λείπουν πάρα πολλοί Βουλευτές. Προφανώς έχουν τις δουλειές τους. Αλλά αυτό που με απασχόλησε είναι ότι ακόμα και αν θεωρήσουμε ότι στην Ελλάδα ζούμε σε έναν "παράδεισο" δημοκρατίας, δηλαδή κακό θα ήταν να το συζητήσουμε αυτό ως αυτοτελές ζήτημα, ως σκοπό, όπως λέτε εσείς; Δεν είναι μέσο η δημοκρατία. Είναι σκοπός, λέτε εσείς. Αλλά και ως σκοπό... Εμείς δεν συμφωνούμε μ' αυτήν την ορολογία. Δηλαδή είναι τόσο περιεργό, τόσο σπάταλο, τόσο ανύπαρκτο να το συζητήσουμε;

Είναι μια πολύ περιεργή αντίληψη αυτή και να μου επιτρέψετε να πω ότι ανεξάρτητα από τη γνώμη που έχει ο καθένας μας σ' αυτό το ζήτημα, πολύ φοβάμαι ότι για την Κυβέρνηση έχει γίνει δεύτερη φύση η κρατική καταστολή, η κρατική βία, ή αν θέλετε η έλλειψη συναίσθησης ότι υπάρχουν και προβλήματα δημοκρατικών ελευθεριών στον τόπο μας ή αν θέλετε ως το πούμε λίγο πιο γενικά και προβλήματα δημοκρατίας. Θα μου πείτε, η Κυβέρνηση και ο κύριος Πρωθυπουργός προσωπικά δεν βλέπει προβλήματα φτώχειας, δεν βλέπει ότι η ανεργία αυξάνεται τα επόμενα χρόνια, δεν βλέπει μια σειρά άλλα μεγάλα και κοι-

νωνικά και οικονομικά προβλήματα και ίσως δεν μπορεί να δει και τα θέματα της δημοκρατίας, τα οποία και ορατά είναι, αλλά και σε ορισμένες περιπτώσεις κρύβονται κάτω από το κάλυμμα της τυπικής νομιμότητας και συνταγματικότητας.

Θα μπω απευθείας στο θέμα, με την έννοια ότι από την πλευρά μας δεν σκεφτόμαστε να κάνουμε κάποια γενικότερη ανάλυση της αντίληψης για τη δημοκρατία, εμείς θα σταθούμε σε εκείνα τα συγκεκριμένα γεγονότα και προβλήματα, τα οποία μας οδηγούν να θεωρούμε ότι υπάρχει πρόβλημα αυξανόμενης κρατικής βίας και καταστολής, αντιδημοκρατικού κατήφορου της Κυβέρνησης, ενός συνολικού προβλήματος που πάει μαζί βεβαίως με τη νεοφιλελεύθερη πολιτική, που ακολουθείται και είναι και αναπόσπαστο στοιχείο και η κρατική βία και η παραβίαση συνδικαλιστικών και πολιτικών ελευθεριών των εργαζομένων και του λαού μας. Αλλά, υπάρχει ένα θέμα αν μιλάμε για τα ίδια πράγματα. Θέλω να αποφύγω τη θεωρητική συζήτηση, δεν έχει καμία αξία σήμερα, αλλά οπωσδήποτε υπάρχουν και ορισμένα ζητήματα που οδηγούν στο κριτήριο της δημοκρατίας. Παραδείγματος χάρι και από το Βήμα αυτό ο Πρωθυπουργός επανέλαβε αυτό που επί εβδομήντα οκτώ μέρες έλεγε η Κυβέρνηση την ώρα που βομβαρδιζόνταν η Γιουγκοσλαβία και με την ελληνική υπογραφή και με τη συμμετοχή των ελληνικών εδαφών, με τη γνωστή διέλευση οπλισμού και στρατιωτών, έλεγε ότι επί εβδομήντα οκτώ ημέρες παλεύει για τα ανθρώπινα δικαιώματα και συμβάλλει στην ειρήνη, πράγμα το οποίο δεν μπορεί κανείς να το δεχθεί. Είναι διαφορετικό να έλεγε, ναι, θεωρούμε ότι έπρεπε να πάρουμε μέρος στον πόλεμο γι' αυτόν και γι' αυτόν το λόγο. Λέει ότι η Ελλάδα δεν πήρε μέρος στον πόλεμο και την ίδια ώρα λέει ότι ο πόλεμος έγινε για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Καταλαβαίνετε, είναι ένα, θέμα αν αξίζει τον κόπο να συνεχίζει κανείς τη συζήτηση από αυτό το Βήμα. Όταν θεωρούμε ότι αυτός ο βάρβαρος πόλεμος -και αν αναφερόμαι σε αυτόν είναι γιατί το σύννεφο του πολέμου ξαναμαζεύονται στα Βαλκάνια και θα έχουμε πάλι διέλευση των στρατευμάτων μέσω της Ελλάδος- είναι καθαγιασμένος, γιατί γίνεται για τα ανθρώπινα δικαιώματα, υπάρχει ένα θέμα τι να συζητάμε για τα δημοκρατικά δικαιώματα, για τις πολιτικές ή συνδικαλιστικές ελευθερίες. Ζούμε την ίδια πραγματικότητα και την ερμηνεύουμε εντελώς διαφορετικά.

Είπατε παραδείγματος χάρι για τα κατεστραμμένα σχολεία και να πάρουν θέση τα κόμματα, αν θεωρούμε ότι οι αγώνες μπορούν να χρησιμοποιούν τέτοιες μορφές πάλης. Πώς να συζητήσω αυτό το ζήτημα, όταν χρησιμοποιείται και το όπλο του ψέματος της διάγκωσης, της συκοφαντίας και είναι πρόβλημα δημοκρατίας γι' αυτό. Ποιος μίλησε για κατεστραμμένα σχολεία, ποιος υπερασπίστηκε τέτοιες μορφές πάλης; Ποιος υπερασπίστηκε το καμένο Πολυτεχνείο; Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας; Όπως έγινε γνωστό και όπως ανακοινώθηκε, και επίσης έδωσε τη συμβολή του, με τη συμμετοχή κομμουνιστών στους μαζικούς φορείς και μέσα από τη νεολαία στην περιφρούρηση του Πολυτεχνείου και θα τη δίνει. Είναι ή δεν είναι γνωστό ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας έχει πάγια αρχή και θέση την περιφρούρηση -από τους ίδιους που κινητοποιούνται- των λαϊκών κινητοποιήσεων και την προσπάθεια απόκρουσης όλων των μηχανισμών δολιοφθοράς που υπάρχουν που σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό έχουν σχέση και με κρατικούς και με παρακρατικούς ή άλλους μηχανισμούς που καλλιεργούνται μέσα σ' αυτό το έδαφος του άτυπου, ας το πω έτσι, ή και τυπικού παρακρατισμού;

Γιατί μας προκαλείτε να ξανατοποθετηθούμε σε ζητήματα, στα οποία έχουμε τοποθετηθεί πάρα πολλές φορές και δεν έχουμε καμιά διάθεση να παραιτηθούμε. Τι θέλετε δηλαδή να πείτε με αυτό;

Επομένως, εγώ θα ήθελα να μπω σε ένα πιο ουσιαστικό ζήτημα. Όταν ένας λαός έχει προβλήματα, ένας κλάδος, μια περιοχή έχει δυσάρεσκα και αγανάκτηση και έχει εξαντλήσει όλα τα καθιερωμένα μέσα πάλης και διαλόγου, όπως το υπόμνημα, την επίδοση του υπομνήματος, την προσπάθεια, εν πάση περιπτώσει, να εξασφαλίσει την πολιτική στήριξη από τα κόμματα της Αντιπολίτευσης, όταν έχει διατρέξει όλα τα κλιμάκια πίεσης, τι θα κάνει από εκεί και πέρα; Έχει δικαίωμα να απεργεί; Έχει δικαί-

ωμα να διαδηλώνει -εδώ θα πρέπει να τοποθετηθείτε καθαρά- ή θα διαδηλώνει μέσα στα σαλόνια του; Και τώρα μάλιστα τα σπίτια των περισσότερων είναι μικρά και τα μεγάλα σπίτια δεν χωράνε διαδηλώσεις. Τι θα κάνει;

Βεβαίως ξεκινάει μια προσπάθεια, φέρνει το υπόμνημα, το ξαναφέρει, παίρνει και τη στήριξη των τοπικών Βουλευτών, που πολύ εύκολα δίνουν την τοπική στήριξη και μετά τι γίνεται; Εδώ πρέπει να τοποθετηθείτε.

Εμείς θεωρούμε ότι πρέπει να διεκδικήσει το δικό του, με τους αγώνες, με τις κινητοποιήσεις, με τις απεργίες, με την ψήφο του κλπ. Από εκεί και πέρα, κι εμάς μας ενδιαφέρει η αυτοπεριφρούρηση από τη συκοφαντία, το ψέμα, τις προβοκάτιες, την κοροϊδία. Είναι αυτοπεριφρούρηση που το κίνημα πρέπει να έχει από πάρα πολλές πλευρές.

Εν πάση περιπτώσει, ποιοι μιλάνε για συνταγματική νομιμότητα;

Η Κυβέρνηση -και αυτό δεν είναι δική μας μόνο γνώμη- και με τη σύμφωνη γνώμη σημαντικών δικαστικών, ιδιαίτερα στην περίπτωση του πολέμου κατά της Γιουγκοσλαβίας, έχει παραβιάσει τη συνταγματική νομιμότητα πάρα πολλές φορές. Η διέλευση, παραδείγματος χάρι, των ξένων στρατευμάτων στη χώρα μας υπάρχει στο Σύνταγμα; Είναι μέσα κατοχυρωμένη; Η εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα;

Ακούστε και μια πρόσφατη τοποθέτηση υποψηφίου του ΠΑΣΟΚ, γνωστού συνταγματολόγου, ο οποίος λέει ότι η τήρηση του Συντάγματος ως αντίληψη πρέπει να εμπλουτίζεται παραπέρα και με εκείνα τα στοιχεία, που προκύπτουν μέσα από τη ζωή. Και αν θέλετε, όλα αυτά τα στοιχεία δείχνουν και την ανάγκη αναθεώρησης του Συντάγματος.

Πέρα από το ότι αυτή η αντίληψη είναι αρκετά επικίνδυνη έτσι όπως λέγεται, ακριβώς μπαίνει αυτό το ζήτημα. Όταν ο λαός διαπιστώνει ότι το Σύνταγμα κουρελιάζεται, γιατί το Σύνταγμα αναγνωρίζει ίσα δικαιώματα για όλους, τι θα κάνει;

Με αυτήν τη λογική πρέπει να κηρύξουμε, έστω και εκ των υστέρων, εκτός νόμου τη Γαλλική Επανάσταση. Διότι η Γαλλική Επανάσταση δεν έγινε καθόλου με βάση το δικό της φεουδαρχίας και με την οποία νομιμότητα υπήρχε εκείνη την περίοδο.

Εν πάση περιπτώσει, υπάρχει ένα δίκαιο. Όταν διαμορφωθεί μία λαϊκή πλειοψηφία, δεν θα έχει αντίκτυπο αυτή η πλειοψηφία και στη δημιουργία ενός νέου δικαίου; Αλλά για να διαμορφωθεί αυτό το νέο δίκαιο, πώς θα δημιουργηθεί αυτή η λαϊκή πλειοψηφία; Δεν θα παλεύει;

Αυτά είναι περίεργα και καινοφανή ζητήματα.

Είπατε και για το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο, σαν ένα από τα κορυφαία παραδείγματα, όπου η Κυβέρνηση έχει εξασφαλίσει και την ελευθερία.

Εγώ ξέρω ότι όλα τα πρόσωπα, που έχει επιβάλει το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο, δεν έχουν επιτροπή. Και απ' ό,τι ξέρουμε, που είναι και το σπουδαιότερο, το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο απλώς συμβουλεύει. Από εκεί και πέρα, η Κυβέρνηση κάνει ό,τι θέλει.

Χρησιμοποιήσατε και πάρα πολλά ατυχή παραδείγματα, για να περάσετε την αντίληψη ότι όποιος διεκδικεί το δικαίωμά του είτε ατομικά είτε συλλογικά και αμφισβητεί την απόφαση και την επιλογή είτε της Κυβέρνησης είτε της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε του ΝΑΤΟ είτε του Κοινοβουλίου είτε οποιουδήποτε άλλου, είναι εκτός νόμου.

Με αυτή, λοιπόν, τη λογική αύριο, παραδείγματος χάρι, αν υπάρχει μια άλλη κυβέρνηση -και δεν κάνω προβλέψεις- αν εσείς είσατε αντιπολίτευση, θα θεωρείτε νόμιμες αυτές τις αποφάσεις και δεν θα αντιδράτε; Και θα αντιδράτε μόνο μέσα στο Κοινοβούλιο;

Το ίδιο είδαμε και με τη Νέα Δημοκρατία. Όταν ήταν η Νέα Δημοκρατία κυβέρνηση ήταν νόμιμη η δική της απόφαση. Τώρα που είναι κυβέρνηση το ΠΑΣΟΚ, δεν τις νομιμοποιεί τουλάχιστον, όχι τυπικά, σαν αποφάσεις θετικές.

Επομένως το θέμα της νομιμότητας, έτσι όπως το θέσατε -γιατί υπάρχουν θέματα νομιμότητας- είναι πάρα πολύ επικίνδυνο. Και επειδή τα καλά και συμφέροντα της εκάστοτε κυβέρνησης και της εκάστοτε κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας, εμείς

πρέπει να σας πω θεωρούμε αυτό που σήμερα έχει πάρα πολύ μεγάλη σημασία, ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες, όπου έχουμε αυτή τη νεοταξική βαρβαρότητα. Αυτό που έχει σημασία είναι τα καλά και συμφέροντα του λαού. Και βεβαίως κάθε φορά εμείς σεβόμαστε τις αποφάσεις του λαού, ακόμα και αν θέλετε δεν είναι σύμφωνες μαζί μας. Αλλά δεν μπορείς παρά να τις σεβαστείς. Εσείς, όμως, από χέρι, τη μόνη νομιμότητα που αναγνωρίζετε είναι αυτή που υπάρχει μέσα στη δική σας πολιτική. Το επικίνδυνο ζήτημα είναι το εξής: Είναι η γενικότερη θεώρηση που βλέπετε το ζήτημα, γιατί, αν θέλετε σε άλλα ζητήματα μπορείς να το πούμε να υπάρχει και η ποικιλία απόψεων.

Με την ευκαιρία, και ας με συγχωρήσει ο κ. Χρήστος Βερελής, δεν έχω τίποτα μαζί του, αλλά επειδή έπεσε χθες στα χέρια μου μια έκδοση που περιλαμβάνει και δικό του άρθρο, γράφει κάτι το οποίο δεν το αποδίδω στον κ. Βερελή, πρόκειται για γενικότερη αντίληψη που υπάρχει σήμερα στη Κυβέρνηση και πολύ φοβάμαι ότι υπάρχει και σε άλλα κόμματα και στη Νέα Δημοκρατία και είναι και αν θέλετε και η σύγχρονη διεθνής αντίληψη, η οποία δημιουργεί αυτό που λέμε, τη δεύτερη φύση της καταστολής και της στρατιωτικής επέμβασης. Ξαναλέω, δεν την αποδίδω και δεν θα τη χρησιμοποιούσα αυτήν την αντίληψη αν ήταν ατομική, έστω και ενός στελέχους της Κυβέρνησης ή του ΠΑΣΟΚ, αλλά έχει γενικότερη αξία. Λέει ο κ. Βερελής: Ενώ το πρώτο ήμισυ του 20ου αιώνα σηματοδεύτηκε από τη χρήση βίας, πολέμων και καταστροφές, το τέλος σηματοδοτεί μια στροφή προς τη βία, όχι τόσο σε διακρατικό επίπεδο, αλλά μέσα στις ίδιες τις κοινωνίες μας. Δηλαδή η βία είναι λίγο πολύ μέσα στους λαούς, μέσα στην ανθρώπινη φύση, μέσα στη φύση των λαών. Δεν είναι σε διακρατικό επίπεδο. Δηλαδή, ας πάρουμε αυτό που λέτε την παγκοσμιοποίηση, το παγκοσμιοποιημένο σύστημα. Ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι υπάρχουν σχέσεις ανισότητας, καταπίεσης, εκμετάλλευσης και βίας ανάμεσα σε κράτη. Δεν υπάρχουν αυτά; Ο πόλεμος της Γιουγκοσλαβίας δεν έχει σχέση με την κρατική βία;

Θέλετε, παραδείγματος χάρι και εσείς συμμετέχετε, στην ανατροπή της κυβέρνησης Μιλόσεβιτς και παρεμβαίνετε με στρατιωτικά και άλλα μέσα και με το εμπόργκο. Αυτό δεν είναι κρατική βία; Αλλά είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα εκεί.

Αυτή η αντίληψη, λοιπόν, που λέει ότι η βία υπάρχει μέσα στις κοινωνίες, δηλαδή μέσα στους λαούς, αυτή η αντίληψη μπορεί να θεμελιώσει -και δεν το αποδίδω αποκλειστικά στην κυβέρνηση- και να δικαιολογήσει και να νομιμοποιήσει, δυστυχώς, όχι μόνο αντιδημοκρατικές συμπεριφορές, αλλά και φασιστικές και ναζιστικές. Η βία υπάρχει μέσα στους λαούς.

Ας δούμε και μια άλλη πλευρά. Αυτή η άποψη, "η βία υπάρχει μέσα στους λαούς" επεκτείνεται, "η βία υπάρχει μέσα στην κοινωνία". Για μας δημοκρατία, κριτήριο της δημοκρατίας, δεν είναι οι νόμοι και οι θεσμοί, γιατί αυτοί μπορεί να είναι πάρα πολύ ωραίοι στα χαρτιά και να μη λειτουργούν. Όσο δε για τα θεσμικά όργανα, τα περισσότερα θεσμικά όργανα, τέτοια που είναι και όπως λειτουργούν, έχουν χάσει και το τελευταίο ίχνος της οποιας δημοκρατίας είχαν αποκτήσει και πολύ φοβάμαι ότι, αν το λαϊκό κίνημα δεν διαμορφώσει στην πορεία νέους θεσμούς, οι υπάρχοντες θεσμοί, πολλούς από τους οποίους αναφέρατε, δεν έχουν και πάρα πολύ μέλλον, όχι γιατί οι άνθρωποι που μετέχουν κατ' ανάγκη είναι αντιδημοκρατικοί, αλλά γιατί λειτουργούν μέσα σε ένα πλαίσιο, όπου η δημοκρατία μπαίνει σε πάρα πολύ ασφυκτικά όρια, κυριολεκτικά μέσα σε ένα γύψο.

Για μία η δημοκρατία π.χ. -και εδώ αν θέλει ας μας απαντήσει η κυβέρνηση- κρίνεται εκεί που για πολλά κόμματα πολιτικούς κλπ. δεν υπάρχει εύκολη θέα όπως μέσα στον εργασιακό χώρο.

Είναι δυνατόν αυτοί οι άνθρωποι, εάν για παράδειγμα ένας εργοδότης παραβιάζει την εργατική νομοθεσία που υπάρχει -η οποία βεβαίως τείνει να εκλείψει ως εργατική νομοθεσία με προστασία των στοιχειωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων- να βάλουν ζήτημα, για τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στους τόπους δουλειάς, να βάλουν ζήτημα γιατί δεν τηρούνται οι συμβάσεις, τα συμφωνημένα, δεν πληρώνονται οι εργοδοτικές εισφορές, τους βάζουν να δουλεύουν από το πρωί μέχρι το βράδυ; Εάν αυτοί οι άνθρωποι είτε ένα άτομο, είτε μι-

α ομάδα ή στο σύνολό τους θελήσουν να διαμαρτυρηθούν, μπορούν να το κάνουν; Εγώ σας λέω ότι πρέπει να το κάνουν ακόμη και με αυτοθυσία. Μπορούν όμως να το κάνουν ελεύθερα; Μπορούν να πάνε να κάνουν μια καταγγελία; Κατ' αρχήν πού να την κάνουν την καταγγελία; Αλλά και αν την κάνουν, έχουν το αίσθημα του φόβου, που δεν είναι ένα σκέτο αίσθημα;

Επειδή πολλά χρόνια κάνουμε περιοδικές στους τόπους δουλειάς, ειλικρινά σας λέω ότι χρόνο με το χρόνο και μέρα με τη μέρα τα πράγματα είναι εξαιρετικά δύσκολα. Οι άνθρωποι κάθονται μπροστά στα εργοστάσια και δεν μας αφήνουν πια να μπαίνουμε στους ιδιωτικούς εργοστασιακούς χώρους ακόμη και τους Βουλευτές. Όταν όμως περιδεύσεις, σε κοιτάνε στα μάτια με απόγνωση, προσπαθούν να σου κάνουν ένα νόημα, ένα νεύμα, αλλά δεν μιλάνε. Να σου πούνε, διαφωνώ. Δεν σου το λένε. Ή να σου κάνουν μία ερώτηση. Φοβούνται. Αυτός ο φόβος είναι υποκειμενικός; Είναι στη φύση των εργαζομένων; Είναι έξω από τις σημερινές συνθήκες που υπάρχουν; Είναι έξω από τα ιδεολογήματα της Κυβέρνησης περί νομιμότητας και τάξης πραγμάτων; Είναι έξω από τους μηχανισμούς της εργοδοσίας; Είναι έξω από την απουσία οποιωνδήποτε μηχανισμών της Κυβέρνησης να ελέγχει και να καθίσει στο σκαμνί την εργοδοσία; Εγώ δεν έχω δει κανέναν εργοδότη να κάθεται στο σκαμνί.

Είπατε, επίσης, ότι έχετε καθαρίσει το θεσμικό πλαίσιο από νόμους αντιδημοκρατικούς. Και όμως μια σειρά από αξιόποινες, θα έλεγα εγώ, από την πλευρά της Κυβέρνησης επιθέσεις κατά των εργαζομένων βασίζονται στα χουντικά διατάγματα 269/72 και 794, αλλά και σε νόμους όπως λένε εσείς της επάρατης Δεξιάς, του 17/74. Δηλαδή αυτοί οι νόμοι γιατί ξέμειναν; Κατά τύχη; Και πιθανόν να υπάρχουν και πολλοί άλλοι.

Υπεραμυνθήκατε την προστασία των πολιτών με το αρχείο των προσωπικών δεδομένων. Κατ' αρχήν υπάρχει ένα θέμα. Έγιναν τα αρχεία προσωπικών δεδομένων και ήρθε και το κερασάκι στην τούρτα, ότι θα κάνουμε και μια επιτροπή που θα προστατεύει τα άτομα από τον τρόπο συλλογής των προσωπικών δεδομένων. Εμείς δεν πιστεύουμε ότι μπορεί να γίνει τίποτα, χωρίς να έχουμε κανένα πρόβλημα με την ίδια την επιτροπή. Είναι τέτοια, όμως η καθημερινή ζωή του εργαζομένου που πάρα πολλά πράγματα δεν πρόκειται να φθάνουν σε αυτήν την επιτροπή προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Υπάρχουν πάρα πολλά στοιχεία. Θα ήθελα ευχαρίστως να τα καταθέσω με ονόματα, αλλά δεν μπορώ γιατί οι άνθρωποι φοβούνται.

Οι εργοδότες, όταν πρόκειται να προσλάβουν κάποιον ή ακόμη και όταν θέλουν να τον κρατήσουν, του ζητούν πληροφορίες στα πλαίσια των προσωπικών δεδομένων που δεν έχουν καμία σχέση με αυτό που λέμε ότι βεβαίως πρέπει να υπάρχουν κάποια τυπικά, προσωπικά δεδομένα. Και έχουν σχέση με τη συνδικαλιστική δράση, με την πολιτική δράση, με την κομματική ένταξη και με μια σειρά άλλα ζητήματα και της προσωπικής ζωής, τα οποία ενδεχομένως να χρησιμοποιηθούν στην πορεία για λόγους προσωπικού εκβιασμού.

Υπάρχουν αντιδράσεις από ορισμένες συνδικαλιστικές οργανώσεις, αλλά για να πω και την αλήθεια δεν είναι ανοικτές και επίσημες οι αντιδράσεις. Προσπαθούν με διαδικαστικά μέσα. Δεν έχει ανοίξει η ηγεσία του συνδικαλιστικού κινήματος όλη αυτήν την κατάσταση των προσωπικών διώξεων και απειλών, που δέχονται οι εργαζόμενοι στους χώρους δουλειάς. Προσπαθούν με διάφορους έμμεσους τρόπους να αμβλύνουν τις οξείες γωνίες.

Θα πω μια φράση που μπορεί να φανεί υπερβολική. Δεν πειράζει όμως, ας φανεί υπερβολική και ας κατηγορηθούμε για υπερβολή. Οπωσδήποτε δεν μπορούμε να πούμε ότι τα παλιά Μακρονήσια δεν έχουν σήμερα πέραση. Και αυτό γιατί και χώρα στις νέες τεχνολογίες, αλλά και χάρη της χρησιμοποίησης και παλαιών και νέων μηχανισμών καταστολής μπορεί να επιτυγχάνεται ως ένα βαθμό και ως ένα σημείο το ίδιο αποτέλεσμα, που υπήρχε με τα Μακρονήσια. Σε αυτές τις περιπτώσεις θα επιτυγχάνεται η χειραγώγηση και η τρομοκράτηση εργαζομένων -και η χειραγώγηση ακόμη και μέσω της ψήφου- αλλά θα υπάρχει και η άλλη άκρη του νήματος. Το ατσάλωμα του λαού, η αφύπνιση και η πάλη του. Αυτό είναι σίγουρο.

Εμείς θεωρούμε, για να ολοκληρώσω αυτό το σημείο, ότι η πολιτική αυτή, η οποία είναι ταξική, νεοφιλελεύθερη, όχι ως μορφή διαχείρισης, αλλά ως ουσία πολιτικής, είτε ακολουθείται από τη σοσιαλδημοκρατία είτε από τα νεοφιλελεύθερα κόμματα, θα πάει χέρι-χέρι με την ακόμα μεγαλύτερη βία και καταστολή. Και αν θέλετε, όσο στις διεθνείς σχέσεις ισχύουν οι νέες αρχές όπου δεν έχουν αξία τα σύνορα, αλλά η διεθνής οικονομική συνεργασία, τότε και η κρατική βία και η διεθνής διακρατική βία θα μεγαλώνει και θα έχει βεβαίως, βαθύτερες επιπτώσεις στην κοινωνία μας. Πάντα όμως, είμαστε βέβαιοι και ελπίζουμε ότι τούτος ο λαός έχει μεγάλη πείρα και δεν πρόκειται να υποκύψει, να σκύψει το κεφάλι μέχρι εκεί που επιθυμεί η Κυβέρνηση και όποιοι άλλοι επιθυμούν. Και αν θέλετε, και αυτοί που θα το σκύψουν το κεφάλι, θα το σηκώσουν στην πορεία.

Θα ήθελα να δώσω ορισμένα στοιχεία, τα οποία, εάν θέλετε, τεκμηριώνουν για μας αυτό που λέμε, Κυβέρνηση της βίας, της τρομοκρατίας. Γιατί αρκετές φορές σας έχουμε πει έτσι και όχι μόνο με αφορμή τη δίωξη του "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ" και όχι μόνο με αφορμή το ότι πάρα πολλές φορές τα ΜΑΤ έχουν τσακίσει κεφάλια απεργών. Όχι κάτω από μία συναισθηματική φόρτιση που πάντα υπάρχει σε τέτοιες στιγμές, αλλά έχουμε διαμορφώσει αυτήν την ορολογία, μελετώντας, εάν θέλετε, και συγκεντρώνοντας στοιχεία από το 1996 και μετά, για να μην πάω πιο πριν.

Εμείς, όπως είναι γνωστό, έχουμε εκδώσει και τη μαύρη βίβλο των διώξεων της Κυβέρνησης Σημίτη που την καταθέτω στα Πρακτικά. Είναι ένα μέρος των εξακριβωμένων διώξεων, γιατί πάρα πολλά πράγματα δεν καταφέρνουν να πέσουν ούτε και στην δική μας αντίληψη.

(Στο σημείο αυτό η Γενική Γραμματέας του Κ.Κ.Ε κ. Αλεξάνδρα Παπαρίγα καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν δημοσίευμα, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Από τις 9 Μαΐου του 1996, δηλαδή λίγο πριν τις εκλογές, και με κυβέρνηση του Πρωθυπουργού κ. Σημίτη έως τις 10 Φεβρουαρίου του 2000 έχουν γνωστοποιηθεί πενήντα δύο σοβαρά γεγονότα - μιλάω για τα σοβαρά κεντρικότερης σημασίας γεγονότα - με συλλήψεις, διώξεις συνδικαλιστών στον χώρο των εργατοϋπαλλήλων. Ο αριθμός των διωκόμενων δεν είναι πενήντα δύο, είναι χιλιάδες. Μιλάμε για πενήντα δύο κινητοποιήσεις.

Περισσότεροι από δέκα χιλιάδες αγρότες σύρθηκαν στα δικαστήρια και συνεχίζουν ακόμα και τώρα παραμονές εκλογών, μόνο και μόνο γιατί βγήκαν στο δρόμο να υπερασπίσουν το ψωμί τους, χώρια οι ζημιές που υπέστησαν με τη μέθοδο των βουλκανιζατέρ και με θύματα τα τρακτέρ τους, δηλαδή, την περιουσία τους.

Αυτά ήταν για τη νομιμότητα βέβαια. Αυτή είναι η κυβερνητική νομιμότητα. Υπάρχει, όμως, το ξαναλέω και η νομιμότητα των διεκδικήσεων.

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της υπόθεσης αυτής είναι ότι στήθηκαν μαζικές ποινικές δίκες και με σαφή μεθόδευση, πέρα από κάθε δικαστηριακή πρακτική, για την επίσπευσή τους. Χαρακτηριστική είναι δίκη της Πανθεσσαλικής Συντονιστικής Επιτροπής και η καταδίκη των μελών της για πρώτη φορά, για ηθική αυτουργία στα φερόμενα αδικήματα, που υποτίθεται ότι διέπραξαν οι αγωνιζόμενοι αγρότες. Παράλληλα, έχουμε και την προσφυγή στα δικαστήρια εκ μέρους δημοσίων οργανισμών, όπως του ΟΣΕ, του Ταμείου Εθνικής Οδοποιίας, για καταβολή αποζημιώσεων της τάξης του 1,7 δισ., πράγμα που σημαίνει απειλή προσωπικής οικονομικής εξόντωσης για τα μέλη της Πανθεσσαλικής.

Το σημαντικό επίσης είναι ότι η ποινικοποίηση των αγώνων της φτώχειας, της μικρομεσαίας αγροτιάς είχε προαναγγελθεί από την Κυβέρνηση, ενώ ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Γιαννόπουλος προειδοποιούσε τους αγρότες ότι θα έρθει η στιγμή που θα παρακαλούν να μη δικαστούν. Θυμίζουμε, επίσης, αποφάσεις δικαστηρίων που δημεύουν τις περιουσίες αγροτών.

Δεν είναι επίσης, δυνατόν να μη μιλήσουμε αναλυτικά για τις ποινές που επιβλήθηκαν από ορισμένα δικαστήρια και οι οποίες εκφράζουν μία μακιαβελική αντίληψη ομηρίας χιλιάδων αγροτών με ποινές, με αναστολή. Και μη μου πείτε, έχουμε δικαίωμα

να έχουμε γνώμη και για τις αποφάσεις των δικαστηρίων. Δεν έχουμε καμία γενικευμένη άποψη απόρριψης της δικαιοσύνης, αλλά για αποφάσεις δικαστηρίων έχουμε γνώμη, όπως και για τις αποφάσεις του Κοινοβουλίου και για όλες τις αποφάσεις. Δεν νομίζουμε ότι μπορεί να υπάρξει πεδίο, όπου ένα κόμμα ή και ο λαός να μη μπορεί να το κρίνει.

Ξεχωρίζουμε περιπτώσεις. Στις 13.1.2000 δεκαπέντε αγρότες στο Αγρίνιο δικάστηκαν συνολικά με δεκαεπτά μήνες φυλακή, ενώ δεκατρείς δικάστηκαν με επτά μήνες, χωρίς αναστολή. Και έχει σημασία για τις ημερομηνίες. Στις 27.1.2000 δικάστηκαν δεκαέξι αγρότες με διάφορες ποινές στη Λάρισα. Στις 3.2.2000 δικάστηκαν άλλοι δεκατέσσερις επίσης, στη Λάρισα, στις 8.2.2000 δικάστηκαν άλλοι έντεκα στα Τρίκαλα και στις 21.3.2000 θα καθίσουν στο скаμνί διακόσιοι πενήντα αγρότες.

Αυτό που έχει σημασία είναι ότι όλες αυτές οι καταδικές έρχονται μετά τη νομοθετική ρύθμιση που ψήφισαν όλα τα κόμματα του Κοινοβουλίου, η οποία προβλέπει την παραγραφή όλων των, δήθεν, αδικημάτων των αγροτών μέχρι τις κινητοποιήσεις του 1997.

Αλλά μου δίνεται η ευκαιρία να κάνω και ένα σχόλιο γι' αυτήν την περίφημη ρύθμιση. Η Κυβέρνηση έδειξε μια ανοιχτή καρδιά και είπε ότι θα πάψουν οι διώξεις για όσους πήραν μέρος στους αγώνες μέχρι το 1997, για να μείνουν σε ομηρία οι επόμενοι, του 1998.

Το 1998 ήταν μία μαύρη χρονιά για την Κυβέρνηση σ' αυτά τα ζητήματα.

Υπήρχε μία γενική κατακραυγή στο Κοινοβούλιο και η Κυβέρνηση αναγκάστηκε να αποσύρει αυτήν την πονηρή διάταξη.

Ανέφερα αυτά τα θέματα ενδεικτικά, για να βγει το συμπέρασμα, κατά τη δική μας γνώμη, τι σημαίνει κοινωνικά δικαιώματα, τα οποία η Κυβέρνηση τα θέλει ως σκοπό και όχι ως μέσο. Δηλαδή δεν έχεις δημοκρατικά δικαιώματα ως μέσο πίεσης για να λυθούν τα προβλήματά σου. Δεν έχεις κοινωνικά δικαιώματα σε σχέση με αγώνες, ως μέσο πίεσης, τα έχεις ως σκοπό. Δηλαδή όταν θα σε βάλουν μέσα στη γη, μέσα στα τάρταρα, όταν θα πεινάς και θα είσαι καθηλωμένος, τότε θα σου πουν, κάνε την αποτίμηση των δημοκρατικών και κοινωνικών σου δικαιωμάτων. Είναι και μέσο - πώς να το κάνουμε - και σκοπός οι δημοκρατικές και πολιτικές ελευθερίες, μέσα στη συγκεκριμένη κοινωνία που ζούμε.

Θα έλθει, λέει, ως αποτέλεσμα. Ποιας πολιτικής; Που γεννά την ανεργία και τη φτώχεια;

Επειδή μίλησα στην αρχή για τα προβλήματα των εργατοϋπαλλήλων στους χώρους δουλειάς, θέλω για άλλη μια φορά να υπογραμμίσω ότι είναι αδύνατον να τα καταγράψει κανείς. Μπορεί να καταγράψει κλαδικές κινητοποιήσεις, αλλά την καθημερινότητα της κακοπάθειας, να το πω έτσι, της δημοκρατίας στο χώρο δουλειάς δεν μπορεί να την καταγράψει.

Ωστόσο θα δώσω ορισμένα παραδείγματα κι εδώ, πάλι με μεγάλα γεγονότα που έγιναν γνωστά. Από τον Οκτώβριο του 1996 ως τις 12.2.2000 έχουμε ογδόντα ένα μεγάλα γεγονότα - καρφιά στην κυβερνητική δημοκρατία, που λέμε ότι υπάρχει, που περιλαμβάνουν από απλές απειλές βίας ως και μηνύσεις, ξυλοδαρμούς από τα ΜΑΤ, συλλήψεις και αυτόφωρη διαδικασία, καταδικές με αναστολή, εξακριβώσεις στοιχείων, χώρια η άσκηση συστηματικής πίεσης στους γονείς - αναφέρομαι στο χώρο της παιδείας - για να μετατραπούν σε χωροφύλακες και παιδονόμους.

Να μιλήσουμε για το ιδιώνυμο στο χώρο της παιδείας; Νομίζω ότι υπήρχε μία τόσο σοβαρή κατακραυγή, που δεν ξέρω αν η Κυβέρνηση θέλει ακόμα να το θυμάται και ο Υπουργός Παιδείας προσωπικά.

Να αναφερθώ σε περιπτώσεις εκπαιδευτικών, στους οποίους ασκείται πειθαρχική δίωξη για απείθεια, λέει προς το Σύνταγμα; Μία καθηγήτρια στη Νεάπολη Θεσσαλονίκης, η κ. Βασιλειάδου διώχθηκε, καθώς και η κ. Βαρβαρίδου στην περιοχή της Τούμπας, για "αμέλεια κατά της αρχής", λέει. Δηλαδή δεν κατέδωσαν τους μαθητές. Κάπως έτσι εγώ το καταλαβαίνω. Υπάρχει βιομηχανία μηνύσεων και κατά μαθητών.

Το πρόβλημα όμως δεν αφορά μόνο τους εργατοϋπαλλήλους, τους αγρότες και το χώρο της παιδείας. Θέλω απλά να το

υπενθυμίσω, δεν λύνουμε το ζήτημα. Η Κυβέρνηση επέδειξε τη δική της αντίληψη για τη δημοκρατία και την επιδεικνύει απέναντι στους οικονομικούς και πολιτικούς μετανάστες, στους τοιγάνους, ακόμα και στους Ελληνοπόντιους που ζήτησαν καταφύγιο στην Ελλάδα από τις πρώην σοσιαλιστικές χώρες, ύστερα από τα "θαύματα" της περεστρόικα, με όλο αυτόν τον τρόπο μεταχείρισης, που έχει πάρα πολλά σοβαρά προβλήματα δημοκρατίας και σαν αντίληψη και σαν πρακτική. Μπορεί κανείς να δει μία σύγχρονη βαρβαρότητα και μία εχθρότητα, όχι απέναντι στις κομμουνιστικές αντιλήψεις και πεποιθήσεις -αυτό είναι πάγιο- αλλά και απέναντι σε οτιδήποτε κινείται σ' αυτόν τον τόπο, σε κάθε προοδευτική αριστερή ιδέα. Φτάσαμε, δυστυχώς, στο σημείο να μιλάμε για κόμματα τρομοκράτες, ταραξίες και για κόμματα τα οποία φτάνουν στα όρια της συνταγματικής νομιμότητας. Αυτά είναι πάρα πολύ σοβαρά και πάρα πολύ επικίνδυνα, ιδιαίτερα από δω και μπρος.

Δεν είναι τυχαία η αναφορά του Πρωθυπουργού στην περίπτωση των κινητοποιήσεων που έγιναν κατά της πολιτικής των Ηνωμένων Πολιτειών με την ευκαιρία ή την αφορμή της επίσκεψης Μπιλ Κλίντον στην Ελλάδα.

Στον τόπο του εγκλήματος, κύριε Πρωθυπουργέ, συνεχώς περιτριγυρίζετε. Πέρα από το ότι μου δόθηκε η εντύπωση, με αυτά που είπατε, ότι εμμέσως αφήσατε να εννοηθεί ότι όλη η υπόθεση ήταν προσχεδιασμένη, όντως ήταν προσχεδιασμένη. Εδώ, όμως, υπάρχει ένα θέμα. Μπορεί κάποιος να διαφωνούν για εκείνη την ημέρα. Ας το δούμε, όμως, από εδώ και μπρος.

Εδώ η απαγόρευση δεν προήλθε αρχικά από την ελληνική Κυβέρνηση. Ήταν εντολή του κ. Κλίντον. Και είναι ένα θέμα, εάν πρέπει να παίρνει την άδεια του κ. Κλίντον, πού θα πηγαίνουμε και πώς. Εν πάση περιπτώσει, υπήρχε απαγόρευση στο δικαίωμα να κάνεις, εάν θέλετε, ένα συμβολικό βήμα. Και δεν αναφέρομαι μόνο από την πλευρά του κόμματός μου. Και οι κομμουνιστές ήταν εκεί, αλλά και φορείς που είχαν οργανώσει την κινητοποίηση. Υπήρχε, λοιπόν, ένα συμβολικό βήμα ακριβώς για να αποδειχθεί ότι εμείς μπορούμε να διασφαλίσουμε να γίνει η πορεία και να φθάσει η πορεία μέχρι την αμερικανική πρεσβεία και μάλιστα σε αρκετό χρόνο πριν ξεκινήσουν οι επίσημες εκδηλώσεις και ταυτόχρονα ότι είμαστε σε θέση να περιφρουρήσουμε να πραγματοποιηθεί το πρόγραμμα της επίσκεψης, για το οποίο κανένας δεν είχε καμία διάθεση να μην πραγματοποιηθεί. Άλλωστε νομίζω ήταν αρκετά χρήσιμο και σε ένα βαθμό διασκεδαστικό για τον ελληνικό λαό. Το θέμα ήταν η πραγματοποίηση μιας πορείας.

Άρα, λοιπόν, μας οδηγείτε στην εξής λογική: Όταν απαγορεύεται κάτι και προσπαθήσεις να ασκήσεις το δικαίωμά σου αυτοπεριφρουρούμενος, διασφαλίζοντας, εάν θέλετε, να αντιμετωπίσεις και τις οποιεσδήποτε προβοκάτιες, τότε εάν το κάνεις αυτό, είσαι προβοκάτορας ο ίδιος. Δηλαδή με αυτήν τη λογική πρέπει να σταματήσει οποιαδήποτε κινητοποίηση γιατί "θα" προκαλέσει κτύπημα.

Το θέμα αυτό έχει εξαντληθεί για μας. Πιστεύουμε ότι ένα μεγάλο μέρος τουλάχιστον του λαού της Αθήνας, αλλά γενικότερα ο ελληνικός λαός είδε τι έγινε. Εγώ δεν πρόκειται να πω τι έδειξαν οι κάμερες. Βεβαίως είδε ο ελληνικός λαός τι έγινε. Το ερώτημα είναι άλλο.

Όταν ο ελληνικός λαός, ένα μέρος του, ένας κλάδος, ένας χώρος συναντάει μπροστά του την αντιδημοκρατική απαγόρευση μία, δύο, τρεις, τέσσερις φορές θα πειθαρχήσει. Την πέμπτη φορά, όμως, τι θα κάνει; Δηλαδή πού πάει το πράγμα; Θα περιοριστεί ο λαός να ψηφίζει κάθε τέσσερα χρόνια; Έχει δικαίωμα να παλέψει; Βεβαίως φροντίζοντας να μην πατήσει την πετονόφλουδα της προβοκάτίας. Ούτε συζήτηση γι' αυτό. Και εδώ έχει αποδειχθεί ότι οι λαϊκές κινητοποιήσεις όταν καταφέρνουν και αντιμετωπίζουν και τις προβοκάτιες, που ετοιμάζονται από διάφορα κέντρα και από την Κυβέρνηση -όταν καταφέρνουν, γιατί δεν είναι πάντα εύκολο- τότε όχι απλώς είναι αγωνιστικές, αλλά είναι φιλειρηνικές. Όχι μόνο βιτρίνα δεν σπάει, αλλά είναι εύκολο οι καταστηματαρχές έξω από τα μαγαζιά τους να παρακολουθούν την πορεία να ακούν και τα συνθήματα. Όταν ο λαός βρίσκεται στους δρόμους, τότε πραγματικά και δημοκρατία και ομαλότητα υπάρχει. Βεβαίως είναι γεγονός ότι κάποιος

κινδυνεύουν από τις λαϊκές κινητοποιήσεις και όχι από τις βιτρίνες τις σπασμένες. Κινδυνεύουν από τις λαϊκές κινητοποιήσεις, διότι κάποτε θα χάσουν την ψήφο, θα χάσουν τα στηρίγματα. Αυτοί κινδυνεύουν. Αλλά νομίζω ότι είναι χρέος του λαού αυτά τα ταξικά συμφέροντα, τα μεγάλα συμφέροντα, να τα βάλει σε κίνδυνο. Αυτά τα συμφέροντα πρέπει να τα βάλει σε κίνδυνο. Αλλιώς βάζεις σε κίνδυνο τον τόπο του.

Θέλω επίσης να υπογραμμίσω ορισμένα άλλα προβλήματα που υπάρχουν. Ο ελληνικός λαός δεν έχει απέναντι μόνο αντιδραστικούς νόμους, παλιούς και σύγχρονους. Υπάρχουν και νέα δεσμά, τα οποία έχουν σχέση με τη δημοκρατία, που επιβάλλονται μέσω διεθνών συμφωνιών όπως είναι η Συνθήκη Σένγκεν, η ελληνοαμερικανική συμφωνία περί δικαστικής συνδρομής συν το πρόβλημα που προκύπτει από το ατομικό φακέλωμα των προσωπικών δεδομένων, όπως είναι προηγούμενος. Είναι η διακήρυξη του ΟΟΣΑ, ο οποίος λέει καθαρά ότι όταν στο εσωτερικό μιας χώρας διασφαλίζεται η τάξη και η ασφάλεια -ένα λάστιχο είναι αυτό, τι θα πει τάξη και ασφάλεια, όπως θέλει κανείς το εννοεί- τότε υπάρχει το δικαίωμα της επέμβασης απέξω.

Εμείς θα λέγαμε, χρησιμοποιώντας και αυτόν τον όρο "τάξη και ασφάλεια" που εμείς δεν τον ασπαζόμαστε, πως όταν διασφαλίζεται η τάξη και η ασφάλεια ο λαός πρέπει να παρέμβει. Εμείς αυτήν τη γνώμη έχουμε. Ουδείς απέξω. Ο λαός και το λαϊκό κίνημα είναι αυτοί που θα είναι υποχρεωμένοι να διασφαλίσουν την τάξη και την ασφάλεια. Βεβαίως εμείς δεν εννοούμε έτσι ακριβώς τον όρο, γιατί αυτός ο όρος έχει αποκτήσει συγκεκριμένο ιστορικό περιεχόμενο. Να, λοιπόν, γιατί ανησυχούμε. Δεν ανησυχούμε απλώς αν ασκείται το δικαίωμα της απεργίας. Βεβαίως και ανησυχούμε. Δεν ανησυχούμε απλώς αν έχει δικαίωμα μια περιφρουρούμενη λαϊκή κινητοποίηση να εκδηλωθεί και στους δρόμους της Αθήνας. Μας ανησυχεί όλη αυτή η συνολική αντίληψη και το πλέγμα των νόμων που υπάρχουν και των διακρατικών συμφωνιών, οι οποίοι δεν νομιμοποιούν μόνο την κρατική βία και καταστολή σε εθνικό επίπεδο -που στο κάτω κάτω είναι μια διαμάχη στο εθνικό πεδίο- αλλά νομιμοποιούν τη διακρατική βία και καταστολή. Και ξέρετε ότι σε αρκετές περιπτώσεις τέτοια πράγματα δημιουργούν όπως και στα Βαλκάνια, έως και εμφύλιες αναμετρήσεις. Ανησυχούμε πάρα πολύ, γιατί υπάρχει τέτοια κατάσταση. Αν ο λαός είναι κυρίαρχος στον τόπο του και αποφασίζει για την τύχη του, ανεξάρτητα αν εμάς δεν μας βρίσκει σύμφωνους η εκάστοτε διαμορφωμένη λαϊκή πλειοψηφία. Αλλά δεν έχουμε άλλο τρόπο.

Άλλο λαϊκή πλειοψηφία, η οποία πραγματικά πρέπει να εκδηλώνεται κάθε φορά σ' ένα ζήτημα έτσι, στο άλλο αλλιώς -δεν μπορεί εξάλλου να είναι και ευθυγραμμισμένη- και άλλο η αντίληψη "ψηφίσατε, έχουμε μια κυβέρνηση, τελειώσαμε, περιμένετε τις επόμενες εκλογές να εκφραστείτε". Εκεί πάμε. Και αυτή είναι η νομιμότητα της απάθειας του λαού.

Θα ήθελα να σταθώ σ' ένα ζήτημα που μη νομίζετε ότι απετέλεσε την αιτία να φέρουμε αυτό το θέμα, αλλά δεν μπορεί να μην το θίξω. Αφορά τη δίωξη του "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ". Βεβαίως ο "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ" δεν ήταν και το πρώτο θύμα, υπήρχαν και άλλες εφημερίδες και δημοσιογράφοι. Τι είναι το ζήτημα; Δεν θα σταθώ σε λεπτομέρειες. Πρώτα-πρώτα, μηνύεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, απαντώντας μηνύσεις όλες με το ίδιο περιεχόμενο, γιατί θεωρεί ότι συκοφαντείται. Δικαίωμα του Υπουργού να το πιστεύει. Ή και δικό μας δικαίωμα και του "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ" να έχει γνώμη. Είδα την απόφαση του δικαστηρίου και η γνώμη του δεν είχε καμία σχέση ούτε με την προσβολή των προσώπων που έδωσαν αυτό το αποτέλεσμα στη δίκη Κατριβάου και Γιαννόπουλου. Ο "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ" έχει δικαίωμα να γράφει; Έχει δικαίωμα να κλίνει υπέρ της μιας πλευράς; Σαφώς έχει.

Ο Υπουργός Δικαιοσύνης είχε χίλια όπλα στα χέρια του, τα οποία άσκησε μαζί με τις διώξεις. Κάθε μέρα στα κανάλια ήταν. Δεν υπήρχε παράθυρο για πολλές μέρες που να μη φιλοξενούσε τον Υπουργό Δικαιοσύνης, ο οποίος κυριολεκτικά έβριζε, ο οποίος δεν αναφερόταν σε στοιχεία για να υπερασπίσει τον εαυτόν του, που είχε δικαίωμα να το κάνει. Μιλούσε για τα ογδόντα δύο χρόνια ιστορίας του κόμματος και το κυριότερο -άφες αυτόν- είναι ότι δεν κλήθηκε ο διευθυντής του "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ",

έστω και σ'ένα παράθυρο για πέντε λεπτά να πει τη δική του άποψη. Δεν υπήρχε ευαισθησία. Θα μου πείτε, τα μέσα ενημέρωσης είναι ελεύθερα. Και δεν παρεμβαίνει η Κυβέρνηση για να δώσει οδηγίες. Βέβαια αυτό, όποιος θέλει το πιστεύει, αλλά τουλάχιστον η κρατική τηλεόραση ας έκανε και ένα παράθυρο με τον διευθυντή του "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ", την άλλη μέρα και όχι σε αντιπαράσταση. Εμείς, έχουμε πει ότι η δίωξη κατά του "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ" είναι δίωξη κατά του ΚΚΕ, δίωξη κατά της ελευθεροτυπίας. Διότι πραγματικά η Κυβέρνηση είχε όλα τα μέσα να υπερσπαστεί τον εαυτό της και τον Υπουργό της. Για μας από κει και πέρα, παύει να είναι θέμα Υπουργού Δικαιοσύνης. Είναι και τέτοιο, αλλά αφήστε το. Είναι θέμα Κυβέρνησης.

Αυτά δηλαδή, κύριε Πρωθυπουργέ, που λέμε απ'αυτό το Βήμα, είναι δημαγωγία; Και έχουμε την ανάγκη να δημαγωγούμε;

Είδατε ότι υπήρχε μια ευρύτατη πολιτική και κοινωνική συμπαράσταση στο "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ". Και μην μου πείτε ότι αυτοί που συμπαραστάθηκαν στο "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ" -και που ανήκουν σε όλα τα κόμματα της Βουλής, πλην επίσημα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.- ό-τι το έκαναν για να πάρει ψήφους το ΚΚΕ! Δεν νομίζω ότι το έκαναν γι'αυτό. Αλλά υπάρχουν στιγμές όπου όχι μόνο πρέπει να υπερβείς την αντιθεσή σου και την αντιπαλότητά σου με ένα κόμμα στα θέματα της δημοκρατίας, αλλά όπου η κάλη δεν έχει καμία σημασία. Τι να την κάνεις την κάλη και τους ψήφους, όταν πριν από την κάλη δεν έχεις παρέμβει σε ένα τέτοιο σοβαρό ζήτημα; Και για μας η δίωξη κατά του "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ" εγκαταλείπει μία νέα σελίδα στον τόπο μας, με την ποιότητα -αν θέλετε- που είχε και που έχει αυτή η δίωξη. Και οπωσδήποτε μιλάμε για αρνητική ποιότητα.

Βεβαίως -δεν θέλω να χρησιμοποιήσω υψηλούς και διθυραμβικούς τόνους- το πρόβλημα δεν αφορά εμάς. Εμείς, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, περάσαμε πολλά, τα σύγχρονα προβλήματα της σύγχρονης βαρβαρότητας της νέας τάξης. Δεν έχουμε μόνο μία μακρόχρονη ιστορία, αλλά περάσαμε πολλά και την τελευταία δεκαετία και θα περάσουμε και άλλα. Όσο η αντιδραστική πολιτική πια προωθείται, οι διώξεις και κατά των κομμάτων και κατά του λαού θα αυξάνονται, αλλά και ταυτόχρονα θα αυξάνεται και η λαϊκή αντίδραση και συσπείρωση.

Το θέμα, λοιπόν, δεν είναι για μας. Εμείς είμαστε μαθημένοι, θα το παλέψουμε και είμαστε βέβαιοι ότι δεν θα πεί χαμένη αυτή η πάλη μας. Το ζήτημα είναι το κλίμα τρομοκρατίας που υπάρχει μέσα στο λαό. Βεβαίως δεν έχει περάσει με τον τρόπο που θέλετε. Ξαναλέω ότι θα υπάρχουν αντιδράσεις. Αλλά μας απασχολεί πάρα πολύ η νεολαία σε αυτό το ζήτημα.

Λέω για τη νεολαία μας από ποια πλευρά: Οι παλαιότερες γενιές, όλοι που είμαστε εδώ, ανεξάρτητα σε ποιο κόμμα είμαστε -μιλάω σαν σύνολο, υπάρχουν και οι εξαιρέσεις- όλο και κάτι έχουμε μέσα μας από το μεγάλο αγώνα της Εθνικής Αντίστασης, τον αντιδικτατορικό αγώνα. Κάτι μένει. Αν θέλετε κι αυτός ο παλαιός κλασικός αντικομμουνισμός, που ακούγαμε στη Βουλή, έχει εκλείψει. Και καμιά φορά και αν έχεις ξεχάσει αυτές τις παραδόσεις και τις αξίες, τις ξαναθυμάσαι στις σύγχρονες εποχές. Η σημερινή όμως, νεολαία, τα παιδιά των δεκαπέντε, των είκοσι ετών, βρίσκονται πάρα πολύ μακριά από τέτοιους πατριωτικούς, εθνικοαπελευθερωτικούς, φιλειρηνικούς δημοκρατικούς αγώνες.

Εμείς θεωρούμε εξαιρετικά επικίνδυνο να διαπαιδαγωγούνται από τις ιδέες που λένε, ότι προέχει το συμφέρον της παγκοσμιοποίησης, της νέας τάξης πραγμάτων και άρα ένας λαός δεν μπορεί να έχει μία αντίθετη γνώμη. Αυτό εμάς μας ανησυχεί πολύ, διότι από τη μία μεριά παράγει ένα είδος δουλοφροσύνης και από την άλλη μεριά σε αυτό το έδαφος της δουλοφροσύνης η βία μπορεί να βρει περισσότερο έδαφος.

Δεν τα λέμε αυτά, γιατί δεν εμπιστευόμαστε τη νεολαία, αλλά γιατί εμάς δεν μας αρέσει να χαιδεύουμε τα αφτιά της νεολαίας. Λέμε ότι έχουμε την υποχρέωση, αν όχι τίποτε άλλο, τουλάχιστο στα ζητήματα της κρατικής βίας και της καταστολής να υπάρχει μία ευρύτατη, όσο γίνεται, λαϊκή αντίδραση και συσπείρωση.

Με αυτήν την ευκαιρία θα ήθελα να πω, ότι τα κόμματα της Αντιπολίτευσης, ιδιαίτερα την περίοδο της κινητοποίησης κατά της πολιτικής των Ηνωμένων Πολιτειών με την ευκαιρία του ερ-

χομού του Μπίλ Κλίντον, αν και καταδίκασαν την απαγόρευση -όχι όλοι, η Νέα Δημοκρατία συμφώνησε- νομίζω ότι θα έπρεπε να είναι πολύ πιο προσεκτικά στη λογική "Κακώς έγινε η απαγόρευση, αλλά και κακώς γίνονται οι κινητοποιήσεις". Η πολιτική των ίσων αποστάσεων δεν βοηθά. Βοηθά εκείνη η πολιτική που δίνει φτερά στο λαό να παλεύει για τα δικαιώματά του, περιφρουρώντας πάντα τους αγώνες του, αλλά όχι στο όνομα της περιφρούρησης των κινητοποιήσεων να καταργήσουμε τις κινητοποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κύριος Πρωθυπουργός έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κ. Παπαρήγα αναφέρθηκε στην αρχή της ομιλίας της στη Γαλλική Επανάσταση. Επειδή έκανε αυτήν την ιστορική αναφορά, θέλω με την αφορμή αυτή να σας θυμίσω ένα άρθρο του γαλλικού αστικού κώδικα του 1804, το οποίο γράφει ότι το δικαίωμα παύει να υπάρχει από τη στιγμή που αρχίζει η κατάχρηση. Και ο κανόνας είναι ότι η ελευθερία έχει ως όριο της την ελευθερία των άλλων.

Χρειάζεται, λοιπόν, το μέτρο, χρειάζεται η στάθμιση των συμφερόντων όλων. Κι εμείς διαφωνούμε γιατί δεν σταθμίζετε σ'αυτό που αποκαλείτε κινητοποίηση τα συμφέροντα των υπολοίπων πολιτών, της μεγάλης πλειοψηφίας των πολιτών.

Είπατε αν έχει το δικαίωμα κάποιος να διαδηλώσει και αναρωτηθήκατε "πού θα διαδηλώσει, στα σαλόνια;". Όχι βέβαια, θα διαδηλώσει όπως το προβλέπει το Σύνταγμα. Έχει το δικαίωμα να διαδηλώσει, αλλά, κυρία Παπαρήγα -φαίνεται ότι δεν το έχετε σκεφθεί- όταν εκατόν πενήντα άνθρωποι, εκατό άνθρωποι, είκοσι άνθρωποι καταλαμβάνουν το οδόστρωμα έξω από τη Βουλή, κλείνουν το κέντρο και ισχυρίζονται ότι έχουν το δικαίωμα να κλείσουν το κέντρο, για σκεφθείτε τους εκατοντάδες, τους χιλιάδες, τους δεκάδες χιλιάδες άλλους ανθρώπους οι οποίοι ταλαιπωρούνται απ'αυτήν την πρακτική. Και αυτοί δικαιώματα δεν έχουν; Είναι χωρίς δικαιώματα απέναντι στην αυθαιρεσία των εκατό ή των είκοσι;

Αναφερθήκατε και στις λεγόμενες αγροτικές κινητοποιήσεις όπου δεν ήταν βέβαια εκατόν πενήντα, ήταν οκτακόσιοι, χίλιοι, χίλιοι πεντακόσιοι, έκλεισαν την εθνική οδό και έκοψαν την Ελλάδα στα δύο, για μια βδομάδα, δέκα μέρες την πρώτη φορά με τεράστια ταλαιπωρία για πολλές δεκάδες χιλιάδες πολίτες οι οποίοι δεν μπορούσαν να ταξιδέψουν, με τεράστια ταλαιπωρία για ολόκληρο τον ελληνικό λαό, με οικονομική επίπτωση στον ελληνικό λαό. Αυτοί όλοι δικαιώματα δεν έχουν; Δικαιώματα έχουν μόνο εκείνοι οι οποίοι δεν θέλουν να διαδηλώνουν στα σαλόνια -παίρνω το δικό σας όρο- όπως είπατε;

Πιστεύω ότι και οι υπόλοιποι έχουν δικαιώματα και γι'αυτό χρειάζεται το μέτρο και γι'αυτό χρειάζεται να σκεπτόμαστε τα δικαιώματα των άλλων. Και όταν κινητοποιείστε δεν τα σκέπτεστε.

Είπατε ότι κριτήριο της δημοκρατίας δεν είναι οι νόμοι και οι θεσμοί. Κριτήριο της δημοκρατίας σίγουρα δεν είναι μόνο οι νόμοι και οι θεσμοί. Αλλά η δημοκρατία είναι κράτος δικαίου, χρειάζεται νόμους και θεσμούς. Και αναφερθήκατε, για να στηρίξετε το επιχείρημά σας, στο ότι στο χώρο εργασίας υπάρχει φόβος. Κακώς υπάρχει φόβος στο χώρο εργασίας και η δημοκρατία δεν λειτουργεί όταν υπάρχει φόβος στο χώρο εργασίας. Αλλά επειδή είπατε ότι δεν έχει γίνει καμιά προσπάθεια σ'αυτήν την κατεύθυνση, θέλω να σας αναφέρω -ρώτησα- ότι έχουν γίνει σε χώρους εργασίας το 1998 δέκα χιλιάδες έλεγχοι περίπου και υποβλήθηκαν τετρακόσιες πενήντα επτά μηνύσεις. Το 1999 έγιναν δεκατρείς χιλιάδες έλεγχοι περίπου και έχουν υποβληθεί επτακόσιες δεκαπέντε μηνύσεις. Αυτό απλώς δείχνει ότι κι εμείς έχουμε το ίδιο ενδιαφέρον με σας. Θέλουμε στο χώρο εργασίας να υπάρχει ελευθερία, θέλουμε να λειτουργεί συνδικαλισμός, θέλουμε οι εργαζόμενοι να μπορούν να εκφράζονται. Και υπάρχουν θεσμοί, νόμοι, αυτούς που θεωρήσατε ότι δεν επαρκούν, οι οποίοι προσπαθούν να κατοχυρώσουν αυτό το δικαίωμα.

Είπατε για την περίπτωση του "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ" και τη μήνυση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Θέλω να σας αναφέρω την πάγια αρχή: Όλοι οι Έλληνες πολίτες έχουν το δικαίωμα να προστα-

τεύουν την τιμή και την αξιοπρέπεία τους. Και ο Υπουργός Δικαιοσύνης. Όλοι οι Έλληνες πολίτες έχουν το δικαίωμα να εκφράζονται ελεύθερα και ο "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ" και όσοι θέλουν να εκφραστούν μέσω του "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ" έχουν το δικαίωμα να εκφράζονται ελεύθερα.

Υπάρχει ανεξάρτητη δικαιοσύνη η οποία κρίνει και τους Υπουργούς και το "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ". Αυτό είναι ελευθερία. Δεν υπάρχουν δύο κατηγορίες πολιτών, πολίτες οι οποίοι δεν υπόκεινται σε καμία κρίση, είτε είναι Υπουργοί είτε δεν είναι είτε έντυπα τα οποία δεν υπόκεινται σε καμία κρίση είτε είναι ο "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ" είτε οποιοδήποτε άλλο.

Κλείσατε την ομιλία σας αναφέροντας τη νεολαία, κυρία Παπαρήγα. Πιστεύω ότι έχετε δίκιο πως πρέπει να δίνουμε ένα παράδειγμα στη νεολαία. Πρέπει να προσέχουμε τη νεολαία γιατί δεν έχει ζήσει τους ίδιους αγώνες που έχουν ζήσει πολλοί από εμάς.

Καταθέσατε τη μαύρη βίβλο εδώ. Με την πράξη της κατάθεσης την ανακοινώνετε και στη Βουλή και με τον τρόπο αυτό τη δημοσιοποιείτε και την αποδέχεστε. Στη σελίδα 15 της μαύρης βίβλου, αποκαλείτε την Κυβέρνηση ντόπιο γκαουλάπερ των Ηνωμένων Πολιτειών. Αν ξέρετε, ο γκαουλάπερ ήταν ο έπαρχος της ναζιστικής Γερμανίας, ο οποίος διοριζόταν από το Φύρερ, σε ένα φασιστικό καθεστώς από τον επικεφαλής. Αυτή η Κυβέρνηση έχει εκλεγεί από τον ελληνικό λαό. Αυτή η Κυβέρνηση χάρη της εμπιστοσύνης της ελληνικής Βουλής.

Πιστεύω ότι δεν αποδέχεστε αυτό που λέει η μαύρη βίβλος και για τη νεολαία θα ήταν ένα καλό παράδειγμα να φανεί ότι δεν αποδέχεστε τέτοιες υπερβολές. Γιατί αν τις αποδέχεστε σημαίνει ότι δεν αποδέχεστε τη Βουλή και έτσι δεν υπήρχε λόγος να μιλήσετε. Επειδή, όμως, μιλήσατε εδώ, δείχνει ότι αρνείστε αυτούς τους χαρακτηρισμούς. Και πρέπει να τους αρνηθείτε και πρέπει να δώσετε στη νεολαία το παράδειγμα του μέτρου και όχι το παράδειγμα της υπερβολής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η κ. Παπαρήγα έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Θα συμφωνήσω με τον κύριο Πρωθυπουργό, για το παράδειγμα του μέτρου. Μόνο που σήμερα στον τόπο μας, κυριολεκτικά υπάρχει μέτρο, μόνο που αυτό οφελεί τους λίγους.

Βεβαίως και η ελευθερία έχει μέτρα, δεν είναι ανεξέλεγκτη. Ανεξέλεγκτη, όμως, είναι η ελευθερία των λίγων. Να πάρουμε τους νόμους; Να πάρουμε τα πλούτη που συγκεντρώνονται; Αφορούν τους λίγους. Αναμφισβήτητη η ελευθερία δεν είναι κάτι το γενικό και αφηρημένο.

Με την ευκαιρία, που αναφέρατε τη Γαλλική Επανάσταση, θα ήθελα να σας πω ότι η Γαλλική Επανάσταση συντελέστηκε κατά παραβίαση του ισχύοντος δικαίου και έφτιαξε ένα καινούριο δίκαιο. Έτσι γίνεται πάντα.

Μη λέμε, λοιπόν, για ελευθερία με μέτρο. Ο λαός ούτε με το σταγονόμετρο δεν έχει τη δυνατότητα να βρει δουλειά, γιατί και αυτό είναι ελευθερία. Ούτε μπορεί να σπουδάσει όπως πρέπει να σπουδάσει, να τελειώσει το λύκειο χωρίς εμπόδια, να πάει στο πανεπιστήμιο χωρίς εμπόδια. Τι είναι η ελευθερία δηλαδή; Να περιφέρω απλώς το σώμα μου; Αυτή είναι η ελευθερία; Ή να εκφράζω τη γνώμη μου; Ελευθερία είναι και να παλεύεις γι' αυτήν τη γνώμη.

Δεύτερον, μιλήσατε για τους χίλιους αγρότες. Εδώ υπάρχουν στοιχεία που λένε ότι δέκα χιλιάδες αγρότες πέρασαν από δίκες. Χίλιοι ήταν στους δρόμους; Μα, τότε όλους αυτούς που στέλνεται στα δικαστήρια πού τους βρήκατε; Στα σπίτια τους τους βρήκατε;

Επαναλαμβάνω, όμως, κύριε Πρωθυπουργέ, τι είναι πιο τραγικό; Να μην έχεις να ζήσεις, να χάνεις του ψωμί σου ή να χάνεις το επίπεδο ζωής που έχεις κατακτήσει, να βρίσκεσαι άνεργος, να μην ξέρεις ποιο είναι το αύριο ή να κλείνει ένας δρόμος;

Εμείς πραγματικά ευχόμαστε να φθάσουμε σε ένα σημείο που να μη χρειάζονται κινητοποιήσεις. Ποιος είπε, δηλαδή, ότι αυτοσκοπός παραδείγματος χάρι για το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος, είναι οι κινητοποιήσεις; Όχι. Σκοπός είναι η ευημερί-

α, να ζει ο λαός καλά.

Αν τα βάλουμε σε μια ζυγαριά, πρέπει να δούμε τι ζυγίζει περισσότερο. Και ξέρετε τι μου έκανε εντύπωση; Τις μέρες των μαθητικών κινητοποιήσεων είδα παιδιά άγνωστα σε μένα να βγαίνουν στα κανάλια και στους δρόμους και να λένε το εξής: "Κάνουμε αυτές τις καταλήψεις, για να μας προσέξουν". Γιατί έφτασαν ως εκεί; Και το έλεγαν με ειλικρίνεια. Ήταν αυθόρμητα νεανικά λόγια, "θέλουμε να μας προσέξετε".

Αυτός ήταν ο τρόπος για να τους προσέξει η κοινή γνώμη, εγώ θα έλεγα σε ορισμένες περιπτώσεις και οι γονείς, οι οποίοι απορροφημένοι από την καθημερινότητα αυτής της σκληρής ζωής, δεν μπορούν να δουν σε βάθος και το πρόβλημα της παιδείας. Βλέπουν την οικονομική του διάσταση, αλλά το τι μαθαίνουν τα παιδιά τους και την ποιότητα της μόρφωσης δεν είναι σε θέση ή δεν έχουν το χρόνο να το δουν.

Γιατί να μην το δούμε; Κάναμε αυτό και αν συμβεί είκοσι άτομα να κλείνουν ένα δρόμο, όταν είναι ιδιαίτερα νέοι άνθρωποι, χωρίς προηγούμενη συνδικαλιστική εμπειρία, ας σκεφθούμε γιατί το κάνουν με τέτοια επιμονή, γιατί έφτασαν σ' αυτήν την έκφραση. Και όχι να χαϊρόμαστε.

Εμείς βέβαια δεν χαϊρόμαστε, γιατί με το ιδιώνυμο και τον εισαγγελέα στα σχολεία ο αριθμός αυτών που βγήκαν στους δρόμους ήταν λιγότερος. Να χαϊρόμαστε και να χαϊρόμαστε και εμείς, αν αυτό ήταν αποτέλεσμα μιας καλής εκπαιδευτικής πολιτικής ώστε να μη βγει κανείς στο δρόμο, αλλά όχι όταν είναι αποτέλεσμα βίας.

Όσον αφορά τις επιθεωρήσεις εργασίας, θα ήθελα να πω, επειδή έβαλε και ένα τελευταίο ζήτημα ο κύριος Πρωθυπουργός και δεν το ξέχασα ότι, οι επιθεωρήσεις εργασίας αυτήν τη στιγμή είναι αποψιλωμένες. Δεν υπάρχουν ουσιαστικά. Δεν ξέρω πού βρήκατε όλα αυτά τα στοιχεία, όλα αυτά είναι δειγματοληπτικά.

Δεύτερον, δυστυχώς με την εργατική νομοθεσία και τις εργασιακές σχέσεις, όπως είναι δομημένες σήμερα, θα θεωρούνται παραβιάσεις της εργοδοσίας πολύ μηδαμινά πράγματα.

Και ένα τελευταίο για την έκφραση. Κύριε Πρωθυπουργέ, εμείς σας είπαμε ότι είσατε Κυβέρνηση της βίας, της τρομοκρατίας. Δεν το λέμε; Η πολιτική σας οδηγεί σε έναν κατήφορο. Είναι γενικότερη πολιτική. Δεν είσθε από μόνοι σας αντιδημοκράτες. Αναγκάζεστε να χρησιμοποιείτε αυτά τα μέτρα, για να περάσει η πολιτική σας. Και το ίδιο θα κάνει η Νέα Δημοκρατία και οποιαδήποτε κυβέρνηση θέλει και υποχρεώνεται να ακολουθήσει αυτήν την πολιτική.

Όμως, να προσέξουμε όλοι το εξής ζήτημα: Λέτε ότι είμαστε κοινοβουλευτικά νομιμοποιημένοι. Και ο Χάιντερ είναι κοινοβουλευτικά νομιμοποιημένος και υπήρχε το κόμμα του και παλαιότερες κυβερνήσεις. Και ο Χίτλερ ήταν κοινοβουλευτικά νομιμοποιημένος και δεν ξέρω ποιοι άλλοι.

Επομένως -και το λέω αυτό, όχι γιατί είσθε φασιστικό κόμμα- το να έχει κανείς την κοινοβουλευτική νομιμότητα δεν σημαίνει ότι έχει και τη δημοκρατική. Και αυτό ισχύει για όλους μας. Το Κοινοβούλιο από μόνο του δεν είναι κατοχυρωμένο ότι λειτουργεί δημοκρατικά, επειδή είναι Κοινοβούλιο. Έχει να κάνει με την πολιτική.

Και αυτό ας το καταλάβουμε όλοι μας. Όχι έχω τις ψήφους του 10%, του 20%, ή του 30% και έχω τις ψήφους στο τσεπάκι. Και όσοι θα ψηφίσουν εμάς και όσοι θα ψηφίσουν εσάς και τα άλλα κόμματα, αύριο μπορεί να διαφωνήσουν με τη στάση μας και την πολιτική μας. Όχι να βάλουμε όλοι μας το λαό στο τσεπάκι διά της ψήφου. Εμείς να βάλουμε τόσο, ο Συνασπισμός τόσο, το ΔΗ.Κ.ΚΙ. τόσο, η Νέα Δημοκρατία τόσο και εσείς τόσο, γιατί τότε είναι ένας λαός σε μια τσέπη. Επομένως, ούτε η ψήφος δικαιώνει καμιά πολιτική και πολύ περισσότερο, όταν η πολιτική υλοποιείται και δεν έχει μεγάλη συνάφεια με τις προεκλογικές διακηρύξεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Κώστας Καραμανλής έχει το λόγο για τριάντα πέντε λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αποκλειστική ευθύνη του Πρωθυπουργού -και μάλιστα αντίθετα με τις αρχές

που διακήρυξε και τις ανάγκες που προφασίζονταν- διανύουμε ήδη μια μακρά προεκλογική περίοδο πρόωρης προσφυγής στις κάλπες. Είναι και αυτό πρωτοφανές. Είναι αποτέλεσμα του αυτοεγκλωβισμού του Πρωθυπουργού σε παιχνίδια τακτικής, που επεχείρησε να στήσει σε βάρος άλλων.

Και βέβαια είναι ευτύχημα που αυτοεγκλωβίστηκε και οδηγήθηκε να πράξει, όπως έπραξε, γιατί επιτέλους ο τόπος θα αποκτήσει μία νέα Κυβέρνηση, μία νέα πολιτική, μία νέα προοπτική. Είναι ίσως η πρώτη φορά, που η αναξιοπιστία και η ασυνέπεια οδηγούν σε κάτι θετικό. Οδηγούν μία ώρα αρχύτερα σε κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός ότι εγείρονται σοβαρά ζητήματα, που αφορούν την ποιότητα της Δημοκρατίας στον τόπο μας. Είναι ζητήματα, που προκύπτουν από την αυταρχική, από την αλαζονική και από την καθεστωτική, θα έλεγα, αντίληψη της Κυβέρνησης. Είναι ζητήματα, που αφορούν τη διάκριση των εξουσιών, την ελευθερία του Τύπου, την ισότητα ενώπιον των νόμων. Είναι ζητήματα, που αφορούν την αξιοπιστία και το κύρος της πολιτικής εξουσίας.

Βεβαίως, υπάρχει και το τεράστιο ζήτημα της σημερινής γκρίζας πραγματικότητας και των κινδύνων, που δημιουργούνται από τις σχέσεις, που αναπτύχθηκαν όλα αυτά τα χρόνια, τα σχεδόν είκοσι, της παραμονής του κυβερνώντος κόμματος στην εξουσία. Υπάρχει ένα κομματικό κατεστημένο και αναπτύσσεται μία απέλπιδα προσπάθεια συντήρησής του, που εντείνεται στην προεκλογική περίοδο, την οποία διανύουμε.

Τα γεγονότα δεν δέχονται αμφισβήτηση. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης ευθέως πλέον διακηρύσσει ότι αποτελείτε καθεστώς. Τονίζει μάλιστα - περιμένουμε μια εξήγηση από τον κύριο Πρωθυπουργό- ότι το καθεστώς σας έχει παντού υπηρεσίες, που το πληροφορούν για όλα και το υπηρετούν ανάλογα. Για να μην αφήσει μάλιστα καμία αμφιβολία, προσθέτει: "Εγώ έχω ολόκληρο αστυνομικό διευθυντή, ο οποίος με πληροφορεί για ό,τι συμβαίνει".

Και βέβαια όλα αυτά δεν αποτελούν ούτε παραδρομή ούτε σχήμα λόγου. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι οι δηλώσεις αυτές βρίσκουν έμπρακτη επιβεβαίωση στο γεγονός ότι ο ίδιος, λίγες ώρες νωρίτερα, είχε εμφανιστεί όχι μόνο να γνωρίζει οι στοιχεία δικαστικής έρευνας αλλά και να αποκαλύπτει μέρος τους, για προφανείς κομματικές σκοπιμότητες.

Φαίνεται, κατά συνέπεια, ότι δύο πράγματα μπορεί να συμβαίνουν. Είτε ο Υπουργός έλεγε την αλήθεια - χρησιμοποιώ ακριβώς την έκφρασή του- και το καθεστώς έχει παντού υπηρεσίες είτε ο Υπουργός πήρε τις σχετικές πληροφορίες από τη δικαστική εξουσία. Και στη μία και στην άλλη περίπτωση εντοπίζονται φαινόμενα απαράδεκτα και επικίνδυνα, φαινόμενα που είτε συνιστούν ανάπτυξη περιέργων υπηρεσιών -και μένω σ' αυτό που λέει ο Υπουργός- είτε αποκαλύπτουν μία ανεπίτρεπτη διαπλοκή εκτελεστικής και δικαστικής εξουσίας κατά τρόπο, που συνιστά εκατέρωθεν παραβίαση του Συντάγματος.

Ποιο από τα δύο συμβαίνει; Φαντάζομαι ότι θα ρώτησε, θα έμαθε και θα μας πει στη συνέχεια ο κύριος Πρωθυπουργός. Το βέβαιο είναι πως, ό,τι και αν συμβαίνει, είναι προϊόν μακράς, πολυετούς, εικοσαετούς παραμονής των ίδιων ανθρώπων στην εξουσία. Ό,τι και αν συμβαίνει συνιστά κατάφωρη παραβίαση της αρχής της διάκρισης των εξουσιών. Είναι δείγμα αλαζονείας, αυταρχισμού και ετσιθελισμού, που έχει κατακυριεύσει τους λίγους, που μοιράζονται όλα αυτά τα χρόνια την εξουσία. Είναι μία ακόμα επιβεβαίωση της καθεστωτικής αντίληψης, που έχει αναπτυχθεί στην Κυβέρνηση και στα ηγετικά κλιμάκια της διοίκησης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φαίνεται πεντακάθαρα ότι υπάρχει πρόβλημα ουσιαστικού δικαίου στον τόπο μας. Είναι πρόβλημα, που αρχίζει από εμάς εδώ, στο Κοινοβούλιο, και φθάνει πολύ μακριά. Και επειδή αρχίζει από εμάς, αλλά και επειδή εμείς ευθυνόμαστε για τα παραπέρα, δεν δικαιούμαστε να εθελουφλούμε. Δεν δικαιούστε, κύριοι της Κυβέρνησης, ούτε να συμπράττετε στη διαιώνιση της παρανομίας ούτε να συμβάλλετε στη δημιουργία αρνητικών εντυπώσεων σε βάρος της δημόσιας ζωής.

Επισημαίνω τα εξής: Πρώτο ζήτημα, η βουλευτική ασυλία.

Ρητή συνταγματική επιταγή ορίζει ότι όλοι οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον των νόμων.

Δεν μπορεί να εμφανιζόμαστε πιο ίσοι από τους άλλους. Δεν είναι δυνατόν εμείς, που ψηφίζουμε τους νόμους, να θέτουμε τους εαυτούς μας υπεράνω των νόμων. Είναι αδιανόητο να υβρίζει, να συκοφαντεί, να πλαστογραφεί, να μετέχει σε απάτες ο οιοσδήποτε Βουλευτής και να μη διώκεται. Το αντίθετο πρέπει να συμβαίνει. Και επιτέλους, δεν μπορεί κανένας Υπουργός, κρυπτόμενος πίσω από τη βουλευτική του ασυλία, να βρίζει σκαιότατα οιοιοσδήποτε κοινωνικές ομάδες, να συκοφαντεί πολίτες, που διαφωνούν με τις όποιες απόψεις του. Δεν μπορεί να επιστρατεύει την ύβρη, τη συκοφαντία, τη διαβολή, την απειλή, την τρομοκρατία εναντίον των πολιτών, γιατί τα φαινόμενα αυτά δεν ταιριάζουν σε δημοκρατίες. Ανατρέπουν τη βασική συνταγματική επιταγή της ισότητας των πολιτών. Οπλίζουν την εξουσία με αυταρχισμό και αυτό είναι και απαράδεκτο και επικίνδυνο.

Επιμένουμε, λοιπόν, ότι η βουλευτική ασυλία δεν μπορεί να καλύπτει αδικήματα του κοινού Ποινικού Δικαίου. Ο θεσμός υπάρχει, για να διευκολύνεται ο Βουλευτής στην άσκηση των καθηκόντων του και όχι για να μετατρέπει τη Βουλή σε προστάτη αδικοπραγούντων. Αυτό που συμβαίνει σήμερα είναι -πέρα από κάθε αμφιβολία- άδικο και το ξέρουν όλοι οι πολίτες.

Δεν δικαιούμαστε, λοιπόν, οι πολιτικοί να καθιστούμε τους εαυτούς μας πιο ίσους από τους άλλους. Αυτή η αδικία, αυτή η πρόκληση προς τους πολίτες πρέπει οριστικά να πάρει τέλος. Στη νέα Βουλή, με τη νέα πλειοψηφία, με πλειοψηφία Νέας Δημοκρατίας, η πρότασή μας αυτή θα ξεφυγει από την περιέργη άρνηση της σημερινής Κυβέρνησης και θα γίνει πραγματικότητα.

Ζήτημα δεύτερον: η άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου και ειδικότερα ο θεσμός των εξεταστικών επιτροπών.

Αναφέρει το Σύνταγμα ότι ο έλεγχος της εκτελεστικής εξουσίας ανήκει στο Κοινοβούλιο. Με τις νοοτροπίες, ωστόσο, που έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια, ο υπέρτατος αυτός έλεγχος ασκείται ουσιαστικά από την Κυβέρνηση. Και αυτό φαίνεται ξεκάθαρα στη συγκρότηση και τη λειτουργία των εξεταστικών επιτροπών. Η εμπειρία του πρόσφατου μόλις παρελθόντος είναι αποκαλυπτική. Ζητήσαμε κατ' επανάληψη τη διερεύνηση σκοτεινών υποθέσεων. Έγιναν κατ' επανάληψη συγκλονιστικές καταγγελίες από κυβερνητικούς Βουλευτές, ακόμα και από Υπουργούς για παίγνια συμφερόντων, για απώλεια πεντακοσίων δισεκατομμυρίων το χρόνο από ανεξέλεγκτες συμβάσεις, για εταιρίες μαιμούδες, που λιμαίνονται τα κοινωνικά κονδύλια. Σε κάθε περίπτωση από αυτές ο Πρωθυπουργός παρέπεμπε στη Δικαιοσύνη, σαν να μην τον αφορούσαν οι καταγγελίες των Υπουργών του εναντίον δικών του τελικά χειρισμών, σαν να μην ήταν υπεύθυνος για την προστασία του δημοσίου χρήματος. Τα κόμματα βρίσκονταν έτσι στην ανάγκη να προτείνουν τη συγκρότηση εξεταστικών επιτροπών και η απόφαση ξαναγύριζε ουσιαστικά στην ίδια την Κυβέρνηση, μόνο που η Κυβέρνηση, αντί να εγκρίνει, καταψήφισε εκείνο, που υποτίθεται ότι υποδείκνυε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**)

Ο Πρωθυπουργός έλεγε "Πηγαίνετε στη Δικαιοσύνη" και, όταν κινούσαμε τις διαδικασίες για έρευνα από τη Βουλή, έβαζε βέτο. Έτσι έγινε και με το πρωθυπουργικό Φάλλον. Αυτή υπήρξε η μία πρακτική της σημερινής Κυβέρνησης.

Υπήρξε όμως και μία άλλη. Η Κυβέρνηση, ιδίως όταν αισθανόταν έντονη πίεση από την πλευρά της κοινής γνώμης, εμφανιζόταν να συμφωνεί στη συγκρότηση εξεταστικών επιτροπών. Μόλις, ωστόσο, περνούσε λίγος χρόνος, άρχιζε τα τερτίπια, τα τεχνάσματα. Κωλυσιεργούσε, ώπου να ξεχαστεί το θέμα. Δεν επέτρεπε την ουσιαστική εξέταση μαρτύρων. Επέβαλλε τελικά στην ελεγχόμενη πλειοψηφία την έκδοση χωριστού πορίσματος. Επικρατούσε, δηλαδή, η απόφαση της ελεγχόμενης Κυβέρνησης, που απαγόρευε τον έλεγχο.

Να σας πω κάποιο παράδειγμα: Η περίπτωση της υπόθεσης Οτσαλάν. Αποτέλεσμα; Να ευτελίζονται οι εξεταστικές επιτροπές, να ακυρώνεται ο ρόλος τους. Και αυτό, για τον απλούστα-

το λόγο ότι ο έλεγχος ανατίθεται στον ελεγχόμενο. Και όταν ο έλεγχος ασκείται από τον ελεγχόμενο, έλεγχος δεν υπάρχει.

Με τις σημερινές πρακτικές η εκτελεστική εξουσία εμποδίζει το Κοινοβούλιο στην άσκηση του ελεγκτικού του ρόλου. Περιορίζει ουσιαστικά τη λειτουργία της δημοκρατίας, γιατί η δημοκρατία σε έναν τόπο μετριέται από τη δυνατότητα της Αντιπολίτευσης να ελέγχει την Κυβέρνηση. Και η δυνατότητα αυτή σήμερα είναι εξαιρετικά ισχνή. Δεν υπάρχει έλεγχος. Η Κυβέρνηση δεν επέτρεψε ποτέ τον έλεγχο. Δεσμευόμαστε, λοιπόν, να απλλάξουμε τις εξεταστικές επιτροπές από την αιχμαλωσία τους στην κυβερνητική πλειοψηφία. Τέτοια ασυλία εμείς δεν τη θέλουμε.

Ζήτημα τρίτον: οι υπαρκτές αδυναμίες στο χώρο της δικαστικής εξουσίας. Πρώτα απ' όλα -και αρχίζω από τα κοινώς παραδεκτά- υπάρχει πρόβλημα έγκαιρης ολοκλήρωσης των ερευνών, που αναλαμβάνουν οι δικαστικές αρχές, όπως επίσης υπάρχει πρόβλημα έγκαιρης απονομής της δικαιοσύνης.

Η δικαιοσύνη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που απονέμεται μετά από δύο, τρία, πέντε ή έξι χρόνια, δεν είναι δικαιοσύνη. Βεβαίως υπάρχουν σοβαρές αντικειμενικές δυσκολίες, δυσκολίες για τις οποίες είναι υπεύθυνη η Κυβέρνηση. Διάχυτη όμως είναι η εντύπωση ότι ασκούνται έντονες κυβερνητικές παρεμβάσεις στο έργο των δικαστικών λειτουργιών. Είναι μικρός ο τόπος, είναι μικρός ο κόσμος και όλοι γνωρίζομαστε σε τούτον εδώ τον τόπο.

Είναι γεγονός ότι, μόλις συμβεί κάτι αρνητικό ή ύποπτο, μόλις αποκαλυφθεί κάτι, το οποίο επισημαίνει ενδεχόμενες κυβερνητικές ευθύνες, αρχίζουν οι πομπώδεις ανακοινώσεις για ένορκες διοικητικές εξετάσεις και εντολές παρέμβασης της δικαιοσύνης. Έτσι έγινε στο τραγικό φιάσκο της οδού Νιόβης. Έτσι έγινε και με τον πρόσφατο σεισμό. Και ποιο είναι το αποτέλεσμα; Είχαμε εκατόν είκοσι νεκρούς. Τι έγιναν, λοιπόν, οι έρευνες;

Ακούστηκαν τότε μεγάλα λόγια από τους συναρμόδιους Υπουργούς, ακόμα και αιελές ή υπαινιγμοί εναντίον όλων των άλλων. Και μετά; Η μόνιμη παραπομπή στις καλές ενδεδειγμένες.

Υπήρξαν κατ'επανάληψη συγκλονιστικές καταγγελίες για σκάνδαλα και αποκαλύψεις στοιχείων, που δεν αφήνουν αμφιβολίες για σκαστές παρανομίες με εξόχως βλαπτικές συνέπειες για τα συμφέροντα του τόπου: για το άγος των εθνικών κληροδοτημάτων, για τη λεηλασία της δημόσιας περιουσίας, για τις συμβάσεις έργων και προμηθειών του δημοσίου, για τη διαφθορά στα ηγετικά στρώματα της Αστυνομίας και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

Και τι έγινε; Πόσες υποθέσεις αραχνιάζουν στα συρτάρια; Γιατί δεν προχωρούν; Είναι όλα τόσο άγια, τόσο άμεμπτα σ' αυτόν τον τόπο κατά τη γνώμη σας; Και αν όχι, τι συμβαίνει; Σε ποια κατάσταση περιέρχεται η εξουσία; Τι σημαίνει το "κατεστημένο" και τι επιφυλάσσει η συντήρησή του;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι τώρα στο ζήτημα των κοινωνικών αγώνων και τη στάση που τήρησε η Κυβέρνηση απέναντι σε αγρότες, σε συνταξιούχους, σε μαθητές.

Πρέπει, πιστεύω, να ξεκινήσουμε από μία παραδοχή: καμία κυβέρνηση δεν μπορεί να ικανοποιεί όλα τα αιτήματα όλων των επί μέρους ομάδων του πληθυσμού. Αυτό είναι αδύνατον. Παράλληλα θα πρέπει όλοι να συμφωνήσουμε ότι οι αγώνες μιας κοινωνικής ομάδας, οιασδήποτε κοινωνικής ομάδας, δεν πρέπει να εκτρέπονται σε παράνομες δραστηριότητες, αλλά ούτε και να προκαλούν ταλαιπωρία ή βλάβη συμφερόντων άλλων ομάδων του πληθυσμού. Αυτό το λέμε ευθέως. Και δεν το λέμε τώρα, επειδή σε λίγο θα βρισκόμαστε στη δική σας θέση. Είχαμε την τόλμη να επαναλάβουμε την πάγια αυτή θέση μας την ώρα, που μεγάλα τέτοια θέματα ήταν σε εξέλιξη.

Για πρώτη φορά, μα για πρώτη φορά Αντιπολίτευση βγήκε να πει ότι διαφωνεί με το κλείσιμο των δρόμων, τη στιγμή που υπήρχαν τεράστια ζητήματα ανοιχτά. Και βέβαια η Κυβέρνηση δεν περίμενε μια τέτοια στάση της Αντιπολίτευσης. Και δεν την περίμενε γιατί άραγε; Γιατί η ίδια ως Αντιπολίτευση είχε επιδείξει πολύ υψηλές επιδόσεις στις ακριβώς αντίθετες πρακτικές.

Οφείλανε, λοιπόν, τουλάχιστον να αναγνωρίσετε τη συνέπεια και την υπευθυνότητά μας. Δεν το κάνατε. Και δεν περιμένουμε να το κάνετε ποτέ. Απλώς περάσατε από το ένα άκρο στο άλλο.

Ως Αντιπολίτευση στήνατε μπλόκα. Ως Κυβέρνηση κάνατε επιχειρήσεις βουλκανιζατέρ.

Βεβαίως υπήρχε υπερβολή σε κάποιες περιπτώσεις από την πλευρά των αγροτών. Ποιος όμως ήταν ο πραγματικά υπεύθυνος; Ποιος είχε εξαπατήσει προεκλογικά τον αγροτικό κόσμο και έμπρακτα διέψευδε τις προσδοκίες του; Η αλήθεια δεν επιδέχεται αμφισβητήσεις.

Χάσατε όλες τις μάχες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε καμία δεν βρέθηκε ο Πρωθυπουργός, όπως έκαναν οι ηγέτες άλλων ευρωπαϊκών κρατών, για να υπερασπιστεί το αγροτικό εισόδημα. Παρά την προϋπηρεσία του στο Υπουργείο Γεωργίας δεν επέδειξε κανένα ενδιαφέρον.

Μόνο τα τελευταία χρόνια το αγροτικό εισόδημα συρρικνώθηκε κατά 12% περίπου. Προτείνουμε συγκεκριμένα μέτρα για τη μείωση του κόστους παραγωγής. Ζήτησαν οι αγρότες μια συνάντηση. Η απόλυτη άρνηση. Ο υπεύθυνος σε ρόλο ανεύθυνου. Σε διατεταγμένη παράταξη και οι Υπουργοί να βρίζουν τον αγροτικό κόσμο, ενώ το Μαξίμου αυτοσχεδίαζε επιχειρήσεις "τρύπια λάστιχα".

Ό,τι και να πείτε, κύριοι της Κυβέρνησης, αυτός δεν είναι εκσυγχρονισμός, δεν είναι σύγχρονη αντίληψη άσκησης πολιτικής. Δεν λύνονται έτσι τα προβλήματα. Είχαν και έχουν κάποια δίκια και οι αγρότες. Έρχεστε τώρα να υποσχεθείτε όσα βίαια αποκορόνταν μέχρι χθες. Είκοσι χρόνια σχεδόν στην εξουσία, ό,τι ήταν να κάνατε το κάνατε. Αυτά θελήσατε, αυτά μπορούσατε, αυτά σας χαρακτηρίζουν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ιδιαίτερη έξαρση έχουν προσλάβει, ιδίως το τελευταίο διάστημα, οι δικαστικές διώξεις εναντίον του Τύπου. Δεν είναι καινούριο βέβαια το φαινόμενο. Όλες οι εφημερίδες του φιλελεύθερου χώρου έχουν διαδοχικά βρεθεί στο στόχαστρο του κατεστημένου. Υπάρχουν καταδίκες για κριτική σε στελέχη της Κυβέρνησης, τη στιγμή που τα ίδια αυτά κυβερνητικά στελέχη είχαν εξαπολύσει οξυτάτες υβριστικές επιθέσεις εναντίον των συγκεκριμένων εφημερίδων.

Για τις εφημερίδες υπήρξε ακαριαία αυστηρός πέλεκυς. Για τους κυβερνητικούς υβριστές τους υπήρχε η βουλευτική ασυλία.

Αυτή είναι η ισότητα, η δημοκρατικότητα και η προοδευτικότητα σας. Προκύπτει από τις πράξεις και τη συμπεριφορά σας. Εδώ τα λόγια δεν ωφελούν.

Παρακολουθήσαμε κατά τα τελευταία χρόνια αλληπάλληλες καταδίκες εφημερίδων, γιατί δημοσίευαν υποτιθέμενα απόρρητα. Και ερωτώ: Τι είδους απόρρητο είναι για παράδειγμα αυτό που υπάρχει στα χέρια των ξένων, αλλά κρατείται μυστικό έναντι της Βουλής και του ελληνικού λαού;

Το απόρρητο, κύριοι συνάδελφοι, δεν υπάρχει, για να εξαπατάται ο λαός, αλλά για να προστατεύεται το δημόσιο συμφέρον. Έγγραφο υλικό υπηρεσιών, που υπάρχει στις υπηρεσίες της άλλης πλευράς, δεν είναι και δεν μπορεί να είναι απόρρητο, ό,τι και αν γράψετε επάνω.

Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν καταδίκες εφημερίδων, που θέλησαν να πληροφορήσουν και τους Έλληνες γι' αυτά που ξέρουν ή ήξεραν όλοι οι άλλοι.

Την ίδια στιγμή όμως κάνατε και κάτι άλλο. Στελέχη της Κυβέρνησης ή έστω του καθεστώτος, όπως εσείς το ονομάζετε, διοχέτευαν πολύ σημαντικά στοιχεία σε έντυπα της επιλογής τους. Από πού και ως πού οι μεν ενισχύονται, οι δε διώκονται; Αυτή είναι η πρακτική σας, αυτή είναι η νοοτροπία σας; Αυτή η πρακτική και η νοοτροπία δεν ταιριάζουν σε δημοκρατίες. Εφόσον εμπεδώνονται και κυριαρχούν, εφόσον διαιωνίζονται και σταθεροποιούνται, τελικά γίνονται επικίνδυνες για την ίδια τη δημοκρατία και κυρίως την ποιότητά της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι τώρα στον καταγισμό των επιθέσεων, που εξαπέλυσε κατά το τελευταίο διάστημα ο Υπουργός Δικαιοσύνης εναντίον πολιτικών αντιπάλων του και εναντίον όσων αρνούνται να υποταχθούν στην άποψη, που εκφέρει για προσωπικές του υποθέσεις.

Βεβαίως κάθε πολίτης έχει το δικαίωμα να υπερασπίζεται τη θέση του και να καταφεύγει στη δικαιοσύνη, εάν και εφόσον θεωρεί ότι θίγεται η τιμή του. Ως πολίτης όμως και όχι ως Υπουργός Δικαιοσύνης.

Είναι πρωτοφανές το θέμα ο Υπουργός Δικαιοσύνης να εμφανίζεται ενώπιον της δικαιοσύνης ως διώκτης οιοδήποτε, για οποιονδήποτε λόγο, χωρίς να παραιτείται από τη θέση του. Είναι αυτονόητο αυτό, διότι είτε επηρεάζει τη δικαιοσύνη είτε μπορεί να θεωρηθεί ότι την επηρεάζει.

Χαρακτηριστική περίπτωση της γενικότερης καθεστωτικής νοοτροπίας, που διακατέχει την Κυβέρνηση, αποτελεί και η δίωξη εναντίον της εφημερίδας "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ", πολύ περισσότερο όταν η συγκεκριμένη εφημερίδα άγεται ενώπιον των δικαστηρίων για δημοσιεύματα, τα οποία προφανώς αποτελούσαν ρεπορτάζ.

Η κίνηση αυτή λίγο πριν τις εκλογές συνιστά επίθεση εναντίον της ελευθερίας του Τύπου και, εν πάση περιπτώσει, καλλιεργεί ή επιχειρεί να καλλιεργήσει κλίμα τρομοκρατίας σε βάρος των λειτουργών του.

Διατύπωσα ευθέως τη θέση μου αυτή προς τη διωκόμενη εφημερίδα και την επαναλαμβάνω ενώπιόν σας, γιατί η πολιτική ευθύνη είναι δική σας, κύριοι της Κυβέρνησης. Τη δική σας πολιτική υλοποιούν οι Υπουργοί σας και η πολιτική αυτή πλήττει άμεσα την ποιότητα της δημοκρατίας στον τόπο μας.

Δεν έχουμε τίποτα με κανέναν και ειδικότερα με τον κατά τα άλλα συμπαθή Υπουργό σας. Δεν δικαιούμαστε όμως να σιωπούμε μπροστά σε τέτοια φαινόμενα. Η σιωπή μπροστά στο άδικο δεν είναι δικαίωμα κανενός.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η αλαζονεία και η περιφρόνηση, που δείχνει η Κυβέρνηση στον πολίτη, προβάλλονται με τον πιο προκλητικό τρόπο μέσα από την προπαγάνδα που αναπτύσσει, αλλά και στα μέσα που χρησιμοποιεί γι' αυτήν την προπαγάνδα.

Αναφέρομαι πρώτα απ' όλα στην κρατική τηλεόραση, την οποία πληρώνουν οι Έλληνες πολίτες και αυτή λειτουργεί σαν παραμάγαζο της Χαριλάου Τρικούπη. Αυτή είναι η αλήθεια. Σε παρεμβάσεις εκπροσώπων μας η Κυβέρνηση έδωσε την εξήγηση ότι οι υπερβολές οφείλονται στον κομματικό πατριωτισμό των εκεί υπευθύνων. Αυτό και μόνο όμως επαρκεί, για να αποδείξει ότι έχουν κομματικοποιηθεί τα πάντα, ότι έχουν μολιαιστεί οι υπηρεσίες και οι οργανισμοί του δημοσίου με μια αρρωστημένη φεουδαρχική νοοτροπία.

Πέρα όμως απ' αυτό, η πρακτική που ακολουθεί η κρατική τηλεόραση, συνιστά κατάφωρη παραβίαση του άρθρου 15 του Συντάγματος, το οποίο ρητά επιτάσσει τη μετάδοση πληροφοριών και ειδήσεων με αμεροληψία και με ίσους όρους. Και πρέπει ευθέως να πω, γιατί αυτή είναι η πραγματικότητα, ότι τα μικρότερα κόμματα έχουν εξαφανιστεί τελείως από τα δελτία. Και είναι ατόπημα να αναφέρεσθε, κύριε Πρωθυπουργέ, στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, όχι μόνο διότι δεν του έχετε δώσει τις αρμοδιότητες που πρέπει, αλλά διότι ήταν καταφανέστατη η προσπάθεια της χειραγώγησης της αποκάλυπτης ποδηγέτησης, του θεσμού αυτού. Οδηγήσατε επανειλημμένα σε κρίση, οδηγήσατε σε παραίτηση δύο εκλεκτούς, που εσείς είχατε διαλέξει, "ημετέρους" δηλαδή, και τραυματίσατε σοβαρότατα ένα θεσμό, που αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο για την ποιότητα της δημοκρατίας. Χαρακτηριστικό και άκρως αποκαλυπτικό σύμπτωμα της σημερινής κυβερνητικής νοοτροπίας και πρακτικής αποτελεί και η χρήση εθνικών και κοινοτικών πόρων για κομματική προπαγάνδα σε προεκλογική περίοδο.

Προσπερνώ το γεγονός -σήμερα τουλάχιστον- ότι χρησιμοποιούνται μακέτες ανύπαρκτων έργων σε φιλμάκια που κατασκευάστηκαν στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές για την εξαπάτηση του κόσμου. Πώς μπορεί όμως να έρχεται εδώ στη Βουλή ο Πρωθυπουργός και να διαβεβαιώνει ότι η προπαγάνδα αυτή θα σταματήσει και αν' αυτού να εντείνεται; Γιατί αυτό συνέβη. Πώς γίνεται να θυμούνται και να επιστρατεύουν οι κύριοι Υπουργοί τα ευρωπαϊκά κονδύλια μόνο όταν πλησιάζουν εκλογές; Έχει ήδη παρέμβει η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως ξέρουμε όλοι, για ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις έχει επισημάνει ότι διαπράττεται διπλή παράβαση. Πρώτον, γιατί βρισκόμαστε σε προεκλογική περίοδο και, δεύτερον, γιατί ορισμένοι Υπουργοί, κατά παράβαση των κοινοτικών όρων, αντί για προβολή έργου προβάλλουν τη φωτογραφία τους. Επεσήμανε η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή την εκτροπή. Και τι έγινε; Απλά συνεχίζεται η έ-

δια τακτική αυταρχικά και ετσιθελικά. Συστηματική και προκλητική εμμονή στη διαμόρφωση άνισων όρων σε βάρος όλων των άλλων πολιτικών δυνάμεων.

Αυτή είναι η αντίληψή σας για την ισότητα, για τη δημοκρατία και η αντίληψη αυτή δεν μπορεί και δεν πρέπει να επικρατήσει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο τελευταίο διάστημα η Κυβέρνηση με αφορμή τις μαθητικές καταλήψεις πέρασε και στον αστερισμό των προεδρικών διαταγμάτων. Και βεβαίως εμείς -ευθέως πάλι το τονίζω- διαφωνούμε με την πρακτική των καταλήψεων, διαφωνούμε όμως το ίδιο και περισσότερο με τη διολίσθηση της εξουσίας σε πρακτικές σαν και αυτές.

Πρώτα απ' όλα τα προεδρικά διατάγματα, που θέτουν κανόνες δικαίου, αποτελούν ακραία περιίπωση νομοθέτησης από την Κυβέρνηση αντί της Βουλής, περίπτωση την οποία δέχεται το Σύνταγμα μόνο για την αντιμετώπιση εκτάκτων και εξαιρετικών περιστάσεων. Αποτελούν, δηλαδή, μέθοδο που ξεφεύγει από τους κανόνες του κοινοβουλευτισμού και γίνεται κατ' εξαίρεση δεκτή από το Σύνταγμα για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων σοβαρών καταστάσεων. Οι μαθητικές καταλήψεις όμως όχι μόνο δεν ήταν απρόβλεπτες, αλλά είχαν γίνει μόνιμο φαινόμενο μετά την αλαζονική και μονοκομματική περιπλάνηση της Κυβέρνησης στο τόσο ευαίσθητο αυτό χώρο της παιδείας. Αντί διαλόγου, αντί συνεννόησης, αντί σύνθεσης και συναίνεσης, η Κυβέρνηση καταφεύγει στα ΜΑΤ και στους εισαγγελείς.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

Αυτή είναι η επιλογή της, αυτή είναι η πολιτική της. Και σε όλα αυτά διαφωνούμε ρητά, κατηγορηματικά και έντονα.

Δεν κερδίζεται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έτσι μία εποχή. Είναι ανάγκη να μάθουμε πρώτα να κουβεντιάζουμε. Δεν μπορεί κάθε επόμενος Υπουργός Παιδείας να ξεκινά κατεδαφίζοντας ό,τι άφησε ο προκάτοχός του. Δεν είναι δυνατόν την ώρα που οι εξελίξεις τρέχουν γύρω μας με λιγνιτώδη ταχύτητα, την ώρα που ο κόσμος ολόκληρος διανύει την εποχή της γνώσης και της νέας τεχνολογίας, εμείς εδώ να επιδιώκαμε σε πειραματισμούς.

Είναι ανάγκη να θεσμοθετήσουμε επιτέλους ένα διαρκή εθνικό διάλογο για την παιδεία, με ευρεία συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας. Να διαμορφώσουμε ένα πάγιο σύστημα εκπαίδευσης, μετεκπαίδευσης και διαρκούς επανεκπαίδευσης.

Να επενδύσουμε -τώρα και όχι αύριο- στο ανθρώπινο δυναμικό μας, στη νέα γενιά. Η εποχή που έρχεται ανήκει στους λαούς, που θα επενδύσουν στη γνώση. Τι έχει να επιδείξει η Κυβέρνηση; Ότι κατέστησε τη δήμευση των δωρεάν παιδείας το πιο αβάσταχτο οικονομικό βάρος για εκατοντάδες χιλιάδες οικογένειες; Αυτό προπαγανδίζετε; Γι' αυτό στέλνεται εισαγγελείς; Αυτή είναι η άποψή σας για τη σύγχρονη άσκηση πολιτικής; Η επιστροφή στο καταδικασμένο χτες;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στίγμα για την πολιτική της Κυβέρνησης αποτελούν προπάντων οι επιθέσεις με ρόπαλα και δακρυγόνα εναντίον των συνταξιούχων, εκατό μόλις μέτρα από το Μαξίμου.

Εμείς, κύριοι της Κυβέρνησης, διαφωνούσαμε και με όσα εκτελούσατε ως Αντιπολίτευση και με όσα σχετικά έχετε να επιδείξετε ως Κυβέρνηση.

Δεν είναι έγκλημα να ζητούν οι συνταξιούχοι μία συνάντηση με τον Πρωθυπουργό. Έγκλημα είναι να κλείνεται ο Πρωθυπουργός στο Μαξίμου και να αρνείται κάθε συζήτηση. Έγκλημα είναι να διατάζεται η βίαιη διάλυση ηλικιωμένων ανθρώπων -των πατεράδων και παππούδων όλων μας- με αστυνομικά ρόπαλα και δακρυγόνα, για να μην πλησιάσουν το πρωθυπουργικό γραφείο.

Οι συνταξιούχοι όμως έχουν πληγεί βαρύτατα από τη φοροληστική επιδρομή σας. Οι συνταξιούχοι και οι άνεργοι αποτελούν τον κύριο όγκο του κύματος των νεοπτύχων, που προκάλεσε η πολιτική σας. Βρισκόμαστε, ήδη στην προτελευταία θέση μεταξύ όλων των Ευρωπαίων εταίρων, σε ό,τι αφορά το χάσμα πλουσίων και φτωχών. Βρισκόμαστε στην τελευταία θέση σε ό,τι αφορά τις περιφερειακές ανισότητες.

Περισσότεροι από δυόμισι εκατομμύρια Έλληνες ζουν κάτω

από το όριο της φτώχειας. Η ανεργία έχει ξεπεράσει κάθε αρνητικό προηγούμενο. Είμαστε η μόνη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που εξακολουθεί να καταγράφει αύξηση των ανέργων, όταν οι άλλες έχουν ήδη επιτύχει τη μείωσή τους.

Και είναι ήδη πασιφανές ότι υπάρχει άμεση ανάγκη αλλαγής πολιτικής για να αποτραπούν οι ανεξέλεγκτες καταστάσεις, στις οποίες μπορεί να οδηγήσει η διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων. Ούτε και αυτό όμως, είστε σε θέση να το καταλάβετε. Δεν σας το επιτρέπει η αλαζονεία που αποκτήσατε. Δεν σας βοηθάει η καθεστωτική αντίληψη. Θα σας βοηθήσει η 9η Απριλίου, όμως.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα ίδια φαινόμενα εντοπίζονται σε ολόκληρο τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Φαινόμενα αδιαφάνειας, νοσηρότητας, κακοδιαχείρισης, αυθαιρεσίας, προκλητικότητας απέναντι στον πολίτη. Για να υπάρξει εξυπηρέτηση του πολίτη, είτε κάρτα κομματική του κυβερνώντος κόμματος πρέπει να επιδείξει είτε να καταφύγει σε αθέμιτα μέσα. Η μίζα έγινε καθεστώς. Αυτό είναι αλήθεια.

Έχουμε το χειρότερο και ταυτόχρονα το πιο ακριβοπληρωμένο σύστημα υγείας στην Ευρώπη. Οι εικόνες στα δημόσια νοσοκομεία είναι στις περισσότερες περιπτώσεις τριτοκοσμικές. Η Κυβέρνηση τη μια ζητά συγγνώμη γι' αυτό το χάλι και την άλλη σπαταλά εκατομμύρια, για να πείσει τον κόσμο ότι ζει κάπου αλλού. Θυμηθήκατε μόλις χθες, να ομολογήσετε ότι απέτυχε το Ε.Σ.Υ. και χρειάζεται μεταρρύθμιση. Μετά από είκοσι σχεδόν χρόνια στην εξουσία αναγνωρίζετε χρεοκοπία. Όταν μπορούσατε να παίρνετε αποφάσεις, δεν ακούγατε κανέναν. Τώρα μοιράζετε υποσχέσεις για τα πάντα και προς όλους.

Είμαστε δεύτεροι στο ρυθμό αύξησης της εγκληματικότητας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η εξιχνίαση των διαπιστωμένων εγκλημάτων έχει πέσει τα τελευταία χρόνια κάτω από το 50%, ο πολίτης αισθάνεται ανασφάλεια μέσα στο ίδιο του το σπίτι. Αυτή είναι η αλήθεια. Τα ναρκωτικά θερίζουν τους νέους, το οργανωμένο και το εισαγόμενο έγκλημα γνωρίζει μια άνευ προηγουμένου έξαρση.

Η χώρα κατάντησε ξέφραγο αμπέλι. Οι ίδιοι οι Υπουργοί δηλώνουν ότι δεν εμπιστεύονται τις κρατικές υπηρεσίες. Οι λαθρομετανάστες έφθασαν το 10% του πληθυσμού και σε μερικές περιοχές τείνουν να καταστούν τοπική μειονότητα. Αντί υπεύθυνης πολιτικής, παρακολουθούμε από τη μια "επιχειρήσεις-σκούπα", που προσβάλλουν τη νοημοσύνη των πολιτών και από την άλλη μια περίεργη ανεπάρκεια στην αντιμετώπιση συμμοριών, που μετατρέπουν συχνά-πυκνά τη χώρα σε Σικάγο.

Παρ' όλα αυτά, η Κυβέρνηση δηλώνει ικανοποιημένη. Σχεδιάζει, λέει, το δεύτερο κύμα εκσυγχρονισμού. Προκαλεί με την αλαζονεία, την αυταρέσκεια και την αυτοκρατορική της αντίληψη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φοβούμαι ότι το επόμενο διάστημα ως την ημέρα των εκλογών, η Κυβέρνηση θα ξεπεράσει το χειρότερό της εαυτό. Άρχισε με ύβρεις, συνεχίζει με απόπειρες εκβιαστικών διλημάτων, μεθοδεύει κλίμα οξύτητας, φανατισμού και πόλωσης.

Δεν πρόκειται, κύριε Πρωθυπουργέ, ούτε να σας παρακολουθήσουμε ούτε να σας ακολουθήσουμε στο μοναχικό δρόμο που διαλέξατε. Δεν μπορείτε να ισχυρίζεστε ότι τη μια κλειδώσατε την ΟΝΕ και την άλλη ότι την έχετε αφήσει ξεκλειδωτή.

Δεν μπορείτε να πείσετε κανέναν ότι το κόμμα που έβαλε την Ελλάδα στην ευρωπαϊκή οικογένεια, κόντρα στην τότε δική σας στείρα αντίδραση, τάσσεται εναντίον του ευρωπαϊκού προσηγορισμού της χώρας.

Δεν μπορείτε να βγαίνετε στις ευρωεκλογές με σύνθημά σας το χρηματιστήριο, να παρεμβαίνετε κατόπιν με δηλώσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και των διοικητών των κρατικών τραπεζών, για να ρίξετε το Χρηματιστήριο και να βγαίνετε τώρα ισχυριζόμενοι ότι φταίνε όλοι οι άλλοι για τον εγκλωβισμό πολλών χιλιάδων μικροεπενδυτών.

Δεν μπορείτε να στέκεστε στην αντίληψη ότι κανένας άλλος δεν δικαιούται να κυβερνά, διότι κανένας δεν ξέρει σαν και σας. Ξέρουμε όλοι τι μάθατε και δεν μπορέσατε ποτέ να καταλάβετε.

Δεν μπορείτε να υποκαταστήσετε την Ελλάδα που ζούμε,

χρησιμοποιώντας την Ελλάδα της μακέτας, την αποπληροφόρηση και την παραπληροφόρηση της κρατικής τηλεόρασης, τους κοινοτικούς πόρους και τεράστια ποσά. Δεν μπορείτε αζημίωτα να αρνείσθε ουσιαστικό διάλογο για όλα και με όλους.

Βλέπετε σήμερα εδώ ότι το Σύνταγμα δίνει το λόγο σε όλους τους πολιτικούς αρχηγούς. Αυτό επιτάσσει η δημοκρατία. Εσείς επιμένετε σε παράλληλους μονολόγους. Βάζετε όρους και απαιτείτε υποταγή. Κατασκευάζετε προσχήματα, για να αποφύγετε ανοιχτές συζητήσεις. Θολώνετε, δηλαδή, τα νερά, για να κρυφτείτε.

Επιτέλους, όμως, τι σημαίνει αυτή η στάση; Περιφρόνηση; Αλαζονεία; Δειλία; Ξεκαθαρίστε το. Απαντήστε. Δέχεσθε τις αρχές της Δημοκρατίας, να ή όχι; Εάν ναι, εγκαινιάζουμε από αύριο ανοικτό διάλογο. Όλοι για όλα, χωρίς εξαιρέσεις, χωρίς αποκλεισμούς.

Κύριε Πρωθυπουργέ, έχουμε ώριμο λαό και υποχρεούμαστε να τον σεβαστούμε. Σας καλούμε, λοιπόν σε υπεύθυνη διαλεκτική αντιπαράθεση απόψεων και ιδεών για όλα τα προβλήματα, που αφορούν τον τόπο μας, που μας απασχολούν καθημερινά. Και αν αισθάνεσθε ότι έχετε δίκιο, μπορείτε να ανταποκριθείτε. Αν πιστεύετε ότι δεν ανταποκριθήκατε στα καθήκοντά σας, μπορείτε να ξεφύγετε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποτελεί πια κοινή πεποίθηση ότι ο κύκλος της μεταπολίτευσης κλείνει πια κάπου εδώ. Έχουν ήδη ξεθωριάσει οι διαχωριστικές γραμμές του παρελθόντος. Δεν μας χωρίζουν σήμερα οι κάθετες ιδεολογικές αντιπαράθεσεις του χθες.

Άξονας πολιτικής στη σημερινή εποχή, πέρα από το φιλελευθερισμό, στην ουσία δεν υπάρχει. Αυτή είναι η αλήθεια. Χρέος δικό μας για μια ακόμα φορά είναι να δώσουμε έμπρακτη απάντηση στα συσσωρευμένα προβλήματα. Να βγούμε μπροστά από τα γεγονότα, να κτίσουμε σήμερα τις υποδομές, που έχει ανάγκη το αύριο. Να διαμορφώσουμε το πλαίσιο, που θα τραβήξει τις εξελίξεις στο όραμα γι' αυτόν τον τόπο. Να συγκροτήσουμε τους θεσμούς και τους μηχανισμούς, που χρειάζεται η νέα εποχή, που οδηγούν σε μία χώρα με δυναμική και ισόρροπη ανάπτυξη, σε μια κοινωνία με περισσότερη ανθρωπιά. Χρειαζόμαστε ουσιαστική οικονομική, αλλά και κοινωνική σύγκλιση. Χρειαζόμαστε ποιοτική αναβάθμιση της δημοκρατίας. Χρειαζόμαστε μια άλλη σχέση πολίτη και κράτους, πολίτη και πολιτικής. Απαραίτητη προϋπόθεση για όλα αυτά είναι η διαμόρφωση κλίματος συναίνεσης, συνεννόησης και σύνθεσης απόψεων.

Εμείς μιλούμε ξεκάθαρα. Δεσμευόμαστε να συγκροτήσουμε θεσμούς, που θα φέρουν πιο κοντά όλες τις πολιτικές δυνάμεις χωρίς αποκλεισμούς. Αναφέρομαι στο Συμβούλιο των Πολιτικών Αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και το Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής για τη χάραξη πανεθνικής στρατηγικής στα εξωτερικά και εθνικά μας ζητήματα.

Αναφέρομαι στη θεσμοθέτηση εθνικού διαλόγου για τα θέματα της παιδείας για να κάνουμε πράξη μια δημιουργική επανένσταση στον ευαίσθητο αυτό χώρο, για να επενδύσουμε όλοι μαζί στο μέλλον μας, στον ανθρώπινο παράγοντα, στη νέα γενιά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό που έχει να επιδείξει η Κυβέρνηση είναι η αιχμαλωσία της στο κατεστημένο και η ταύτισή της με αυτό. Είναι η ανάπτυξη μιας φεουδαρχικής καθεστωτικής αντίληψης. Είναι η νοοτροπία καθεστώτος, την οποία ομολογούν άλλωστε και τα ίδια της τα στελέχη. Είναι η διαρκής διολίσθηση της σε καταστάσεις, που πλήττουν την ποιότητα της δημοκρατίας μας.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι στη νέα εποχή ο κόσμος ολόκληρος αντιμετωπίζει και νέους κινδύνους στο κοινωνικό επίπεδο. Η πιο μεγάλη απειλή αφορά τη διεύρυνση του χάσματος πλουσίων και φτωχών, την εφιαλτική προοπτική της κοινωνίας των 2/3. Σε πολιτικό επίπεδο αφορά την τάση εκχώρησης μείζονος σημασίας πολιτικών αποφάσεων σε οργανωμένα συμφέροντα. Αφορά την τάση ποδηγέτησης και αυτοαναίρεσης της πολιτικής.

Η σημερινή Κυβέρνηση αποδεικνύεται τροφοδότης και των δυο αυτών σοβαρότατων κινδύνων. Από τη μια, σε ό,τι αφορά τις κοινωνικές ανισότητες, έριξε τη χώρα στην προτελευταία θέση μεταξύ των δεκαπέντε και από την άλλη μεταβάλλεται σε κα-

θεστώ, που εκχωρεί καίριας σημασίας αποφάσεις σε παράκεντρα εξουσίας. Η διολίσθηση είναι εμφανής σε όλους. Και γι' αυτό είμαστε υποχρεωμένοι να αντιδράσουμε όλοι. Είμαστε υποχρεωμένοι να διαμορφώσουμε και να προωθήσουμε μια νέα πολιτική, που θα εγγυάται στον τόπο μας και ταχύρυθμη και δυναμική και ισόρροπη ανάπτυξη. Είμαστε υποχρεωμένοι να διαμορφώσουμε και να ακολουθήσουμε μια νέα πολιτική αντίληψη για την άσκηση της εξουσίας. Μια πολιτική, που θα τονώνει ουσιαστικά τη διάκριση των λειτουργιών, θα ενισχύει το ρόλο και το κύρος του Κοινοβουλίου, θα ενθαρρύνει την ενεργοποίηση του πολίτη. Σ' αυτές τις κατευθύνσεις επικεντρώνουμε τις δικές μας προσπάθειες.

Η έκφραση της αντιπαράθεσης είναι ήδη προφανής, όσο και αν κάποιοι επιχειρούν να στρεβλώσουν την εικόνα της πραγματικότητας. Είναι και αυτό άλλωστε απόδειξη της αντίληψης που έχετε. Είναι μια επιβεβαίωση και υπενθύμιση των τάσεων, που αναπτύχθηκαν όλα αυτά τα χρόνια. Και είναι βέβαιο ότι ο τόπος δεν μπορεί να αντέξει τη διαιώνιση αυτών των τάσεων. Είναι φανερό ότι η Ελλάδα χρειάζεται θεσμικούς συστράτευσης και συναινήσεις μέσων και προσπαθειών, θεσμικούς σύνθεσης και συνεννόησης. Χρειάζεται φρέσκους και άφθαρτους ανθρώπους με τεχνοκρατική εμπειρία, αλλά και με μια νέα αντίληψη στην πολιτική, μια πολιτική που δεν θα χωρίζει και δεν θα ξεχωρίζει τους Έλληνες, που θα βάζει φραγμό στις επικίνδυνες τάσεις των τελευταίων ετών, που θα εγγυάται μια νέα πορεία, μια νέα προοπτική για τον τόπο μας, για όλους και όχι μόνο για τους λίγους.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κύριος Πρωθυπουργός, έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ΚΚΕ, το οποίο προκάλεσε αυτήν τη συζήτηση, είχε ζητήσει να συζητήσουμε τα πολιτικά δικαιώματα και τις συνδικαλιστικές ελευθερίες. Από τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, ακούσαμε έναν προεκλογικό λόγο. Μίλησε περί πάντων, για το χρηματιστήριο, την ΟΝΕ, την εγκληματικότητα, τους συνταξιούχους, την αναθεώρηση του Συντάγματος. Δεν άφησε θέμα το οποίο να μη θίξει. Και βεβαίως δεν ενδιαφέρθηκε για τα πολιτικά δικαιώματα, για τις συνδικαλιστικές ελευθερίες. Θέλησε να απευθυνθεί, μέσω όλων αυτών των θεμάτων, στον ελληνικό λαό, παρουσιάζοντας το εκλογικό του πρόγραμμα. Δεν είναι αυτό αντικείμενο της συζήτησης στη Βουλή, το εκλογικό πρόγραμμα των κομμάτων. Και συν τοις άλλοις με έναν τρόπο, ο οποίος θυμίζει ανοικτές ομιλίες, μας διαβεβαίωσε επανειλημμένα -θαρρώ περί τις δέκα φορές- ότι πρόκειται η Νέα Δημοκρατία να κερδίσει τις εκλογές.

Ανυσχεί προφανώς μήπως και δεν τις κερδίσει και θέλει να αυτοεπιβεβαιωθεί μέσα από αυτές τις συνεχείς επικλήσεις της νίκης.

Σε όλη αυτήν την πορεία της ομιλίας του υπήρχαν διαστρεβλώσεις, υπήρχαν ανακρίβειες, υπήρχαν υποκρισίες.

Ανέφερε για παράδειγμα ότι τα ΜΑΤ χτύπησαν τους συνταξιούχους. Εγώ κάθε φορά που οι συνταξιούχοι θέλουν να με δουν, έχω συναντήσει τους συνταξιούχους. Ούτε ο κ. Μαυροδόγλου, ο οποίος ήταν πρώην Βουλευτής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος εδώ στη Βουλή ούτε ο κ. Τριάντης ο οποίος εκπροσωπεί τους συνταξιούχους, κατ' αυτές τις συναντήσεις μου, ανέφεραν ποτέ αυτά τα οποία είπε ο κ. Καραμανλής εδώ.

Δεν ξέρω πού άντλησε αυτές τις πληροφορίες ο κ. Καραμανλής. Μπορεί όμως να πληροφορηθεί από τον κ. Μαυροδόγλου και τον κ. Τριάντη αν συνέβησαν αυτά.

Είπε ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας ότι έχει επανειλημμένα δηλώσει, ότι διαφωνεί με το κλείσιμο των δρόμων. Και χρειάστηκε τόλμη για να το πει αυτό. Πρώτα από όλα εγώ απορώ...

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι. Κάντε μου τη χάρη. Τελευταίες ημέρες είμαστε. Δεν είναι σωστό να διακόπτετε κάθε φορά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Απορώ γιατί χρειάζεται τόλμη για να πεις κάτι που είναι σωστό και γιατί επιβάρεται κανείς επειδή είπε κάτι που είναι σωστό.

Αλλά τι συνέβη βέβαια; Συνέβη το εξής γνωστό, από πλευράς της Νέας Δημοκρατίας ότι άλλα λένε εδώ και άλλα κάνουν έξω. Εδώ λένε διαφωνούμε με το κλείσιμο των δρόμων, αλλά βεβαίως στη ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ και στη Λάρισσα σε αυτούς του αγρότες οι οποίοι είχαν καταλάβει το δρόμο, πρωτοστατούσαν τα στελέχη και οι παράγοντες της Νέας Δημοκρατίας. Εδώ έλεγαν ότι "εμείς βεβαίως θέλουμε να καταργηθεί η επετηρίδα". Αλλά σε όλες τις κινητοποιήσεις των εκπαιδευτικών, στην προσπάθεια να μη γίνουν οι διαγωνισμοί για να προσληφθούν οι νέοι καθηγητές στα σχολεία, πρωτοστατούσαν οι εκπρόσωποι της Νέας Δημοκρατίας.

Ποια είναι η βασική κατευθυντήρια γραμμή σε αυτήν τη στάση; Βασική κατευθυντήρια γραμμή είναι ότι λέμε αυτό το οποίο ακούγεται στην κοινωνία ως πειστικό. Λέμε αυτό το οποίο δείχνει ότι είμαστε υπεράνω αυτής της διαμάχης, αλλά κάνουμε εκείνο το οποίο μας συμφέρει κομματικά. Κάνουμε εκείνο το οποίο είναι σκόπιμο διότι θέλουμε να δημιουργήσουμε δυσκολίες, στην επιβολή, στην προώθηση της οποιασδήποτε πολιτικής αλλάζει στα πράγματα. Είμαστε συντήρησης, διατηρούμε τα πράγματα ως έχει, αλλά βεβαίως φοράμε ένα διαφορετικό προσώπιο. Και αυτό το διαφορετικό προσώπιο μας επέδειξε και τώρα η Νέα Δημοκρατία.

Από όσα είπε εδώ, θέλω να σταθώ μονάχα στην αρχή της ομιλίας όπου είπε ο κ. Καραμανλής ότι μετά από είκοσι χρόνια παραμονής του ΠΑΣΟΚ στην εξουσία χρειάζεται μια αλλαγή. Πρώτα από όλα θέλω να θυμίσω, κύριοι συνάδελφοι, γιατί το ξεχνούν οι κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, ότι από το 1989 μέχρι το 1993 δεν ήταν το ΠΑΣΟΚ στην Κυβέρνηση, ότι από το 1990 μέχρι το 1993 υπήρχε μια αμιγής κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Και η αμιγής αυτή κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας πολλαπλασίασε τα προβλήματα του τόπου. Θυμίζω ότι χρειάστηκαν τρεις Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας για να καθοριστεί η οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης και θυμίζω επίσης ότι στο τέλος του '93 ο πληθωρισμός ήταν στο 14% περίπου, τα ελλείμματα ήταν στο 14% περίπου και παντού υπήρχαν προβλήματα.

Και δεν έχει κανείς παρά να δει πού βρίσκονται οι δείκτες της οικονομίας σήμερα και να τους συγκρίνει με τους τότε δείκτες της οικονομίας, για να δει τι ήταν αυτή η τριετία.

Και πρέπει ταυτόχρονα να θυμηθούμε ότι έληξε άδοξα το πείραμα της διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, διότι διασπάστηκε η ίδια η Νέα Δημοκρατία και έχασε την πλειοψηφία στη Βουλή.

Από εκεί και πέρα, το επιχείρημα της εικοσαετούς παραμονής μου θυμίζει κάποιους οι οποίοι είναι σε κάποια ιεραρχημένα σχήματα που λένε ότι τόσο χρόνο πρέπει να μένει ο ένας στη μία θέση, μετά να προάγεται ο άλλος κ.ο.κ. Υπάρχει το Σύνταγμα. Το Σύνταγμα καθορίζει ότι κάθε τέσσερα χρόνια ο ελληνικός λαός αποφασίζει ποιος θα είναι στην Κυβέρνηση. Το 1993 ο ελληνικός λαός αποφάσισε ότι θα είναι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην Κυβέρνηση και η Νέα Δημοκρατία στην Αντιπολίτευση. Και το 1996 ο ελληνικός λαός αποφάσισε ότι το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα είναι στην Κυβέρνηση και η Νέα Δημοκρατία στην Αντιπολίτευση.

Από πού και έως πού, λοιπόν, όλες αυτές οι ομιλίες περί εικοσαετίας, καθεστώτος κλπ.; Είναι αμφισβήτηση του κοινοβουλευτικού μας πολιτεύματος, του δικαιώματος του ελληνικού λαού να αποφασίζει ποιος είναι Κυβέρνηση και ποιος Αντιπολίτευση; Είναι αμφισβήτηση της λαϊκής κυριαρχίας; Εισάγονται νέα δαιμόνια στο Σύνταγμα ότι θα μετράμε τα χρόνια και με βάση αυτό θα παίρνουμε αποφάσεις;

Ο ελληνικός λαός και στις 9 Απριλίου θα πάρει αποφάσεις με βάση το πρόγραμμα, με βάση το έργο, με βάση τις ιδέες, με βάση τις προτάσεις.

Ένα θετικό είχε η ομιλία του κ. Καραμανλή σε σύγκριση με πολλές, πολλές άλλες ομιλίες τις οποίες είχα ακούσει σε αυτήν την Αίθουσα. Ότι δεν είχε πια τις γνωστές προσωπικές επιθέσεις εναντίον μου. Όπως διάβασα, είναι μία αλλαγή τακτικής. Εγώ προτιμώ να είναι μια αλλαγή πεποίθησης αυτή η στάση, γιατί εάν είναι αλλαγή τακτικής, τότε ταυτίζεται και με όλα τα άλλα τα οποία ανέφερα τα οποία είναι τακτικές κινήσεις για να συγκαλύψει την ένδοια προτάσεων, αντιλήψεων και μιας πολιτικής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Καραμανλής, έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κύριε Πρόεδρε, σε δύο-τρία από τα σημεία, που έθιξε ο κύριος Πρωθυπουργός, είπε ότι μίλησα περί πάντων. Δεν είναι έτσι. Ή το παρανόησε ή δεν θέλει να το εννοήσει. Μίλησα, κυρίως για ένα θέμα και διάφορες πτυχές και εκδοχές του. Ποιότητα δημοκρατίας, που είναι ένα από τα βασικά ζητούμενα της εποχής, που έρχεται. Και δικαιούμαστε να το λέμε αυτό, γιατί είμαστε η παράταξη, η οποία συνέβαλε τα μέγιστα και στην αποκατάσταση της δημοκρατίας και στην επίλυση του πολιτειακού και στη θεσμοθέτηση του νέου Συντάγματος. Και ξέρουμε τώρα ότι βρισκόμενοι στο 2000 πρέπει να κάνουμε και άλλα βήματα προς τα εμπρός. Το απαιτούν οι καιροί, το απαιτούν οι ανάγκες του τόπου.

Σας έθεσα συγκεκριμένα ζητήματα. Από τη βουλευτική ασυλία μέχρι τις εξεταστικές επιτροπές. Σας έθεσα το ζήτημα της κρατικής τηλεόρασης και πολλά άλλα. Γι' αυτά, δεν είχατε λέξη να πείτε. Σημαίνει ότι τα απορρίπτετε; Δικαιούμαστε να ζητάμε, αν μη τι άλλο, μία οριστική απάντηση από πλευράς σας.

Δεύτερον, είπατε κάποια πράγματα και ξεπλάγην. Γιατί, το να έχουμε διαφορετικές απόψεις είναι κατανοητό. Το να προσαθείτε να συσκοτίσετε αδύνατες πλευρές της πολιτικής ή της συμπεριφοράς της Κυβέρνησής σας δεν ξέρω εάν είναι αποδεκτό, αλλά εν πάση περιπτώσει γίνεται. Αλλά το να λέτε πράγματα, τα οποία δεν έχουν καμία σχέση με την πραγματικότητα, αυτό πια ξεπερνάει κάθε όριο. Το να λέτε ότι δεν θυμάστε ποτέ να υπάρχουν βιαιοπραγίες, ρόπαλα και δακρυγόνα εναντίον των συνταξιούχων, αυτό προκαλεί.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):

Όχι, επί της Κυβέρνησής μου.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Αυτό προκαλεί τη νοημοσύνη του κάθε πολίτη.

Εν πάση περιπτώσει, δεσμευόμαστε να σας στείλουμε το σχετικό βίντεο να το απολαύσετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Να κοιτάξετε ποιος ήταν Πρωθυπουργός τότε.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Μην μπούμε σε αυτήν την κουβέντα τώρα, γιατί θα σαςβάλουμε να μας πείτε εάν είστε υπερήφανος ή όχι για τα όσα έχουν προηγηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, ησυχία. Αφήστε τους ομιλητές να πουν τις απόψεις τους.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Μη σας φέρουμε, λοιπόν, σε τόσο δύσκολη θέση, σήμερα τουλάχιστον.

Τρίτον, περί της θέσης μας για τα κλεισίματα των δρόμων. Ξεκάθαρα το έχουμε πει, από την πρώτη ώρα και στη Βουλή. Προσωπικά επισκέφθηκα μπλόκα και ζήτησα από τους αγρότες, που εκείνη την ώρα είχαν πάρει αυτές τις πρωτοβουλίες, να αποχωρήσουν. Και γιατί είπα ότι χρειάζεται τόλμη, την οποία εσείς δεν αναγνωρίζετε -δεν το περιμέναμε άλλωστε να την αναγνωρίσετε- να σας πω το γιατί, κύριε Πρωθυπουργέ: Γιατί καίμια αντιπολίτευση στο παρελθόν -και βεβαίως σίγουρα όχι εσείς, όταν ήσασταν στην Αντιπολίτευση- δεν διανοήθηκε τέτοια πράγματα.

Να σας πω τι εικόνα έχω για τον τρόπο, που κάνετε εσείς αντιπολίτευση; Να καίγεται η Νομαρχία Χανίων από επώνυμα στελέχη του σήμερα κυβερνώντος κόμματος. Και ακόμα θυμάμαι τους πρωταγωνιστές της συντεχνίας των αστικών συγκοινωνιών να ξεγυμνώνουν συναδέλφους τους στη μεγάλη υπόθεση, την αμαρτωλή, με την πορεία που πήρε αργότερα επί δικής σας Κυβέρνησης, της ΕΑΣ.

Αυτή, λοιπόν, είναι μια τεράστια διαφορά αντίληψης της δημοκρατίας και συμπεριφοράς έναντι θεσμών, αλλά και έναντι

ανθρώπων.

Τέταρτο σημείο: μιλήσατε για την κριτική που κάνουμε περί πολύ μακράς παραμονής σας στην εξουσία. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία. Ο ελληνικός λαός είναι υπέρτατος κριτής. Σ' αυτόν απευθυνόμαστε όλοι. Τη βούληση και ετυμηγορία του εμείς τουλάχιστον σεβόμαστε απόλυτα.

Όμως, είναι μύθος, είναι προσπάθεια παραπλάνησης να μη δεχθείτε κάτι, το οποίο είναι γνωστό σε όλη την οικουμένη. Ότι η πολύ μακρά παραμονή στην εξουσία εκτρέφει και την αλαζονεία και τον αυταρχισμό. Δημιουργεί μια νοοτροπία τού να "καβαλάει κανείς το καλάμι" και βεβαίως και εκφυλιστικά φαινόμενα.

Δεν λέω ότι είναι μόνο δικό σας φαινόμενο. Σε πολλές περιπτώσεις παρουσιάστηκε αυτό. Μπορώ να σας πω, για να είμαι απόλυτα ειλικρινής, ότι στο παρελθόν, στο απώτερο πια παρελθόν, μπορεί και η δική μας παράταξη να εμφάνισε τέτοια φαινόμενα μετά από πολύ μακρά παραμονή στην εξουσία. Είναι φαινόμενο σε όλες τις χώρες του κόσμου. Πώς το αρνείσθε εσείς; Άλλωστε, με αυτά που λέτε και την απομάκρυνση που έχετε από τα πραγματικά γεγονότα, δείχνετε ακριβώς αυτήν τη νοοτροπία της αλαζονείας.

Έρχομαι τώρα σε ένα πέμπτο φαινόμενο. Είπατε ότι αλλάξατε τακτική. Ποτέ δεν αλλάξατε τακτική. Επανελημμένα ξέρετε ότι δημοσίως έχω πει πως σας θεωρώ ευπρεπή άνθρωπο. Δεν έχω τίποτα να μοιράσω μαζί σας προσωπικά. Δεν έχουμε να χωρίσουμε τίποτα σε επίπεδο ατόμων, πολιτών. Έχουμε διαφορετικές πολιτικές αντιλήψεις και είναι φυσικό, όταν έχουμε έντονη διαφωνία, αυτό να εκφράζεται ενίοτε και με αυστηρό τρόπο. Προσωπικές επιθέσεις και ύβρεις, ιδίως τον τελευταίο καιρό, μεταχειριστήκατε εσείς κατά περίπτωση. Και μάλιστα είναι φανερό ότι επιδιώκετε μία πόλωση, που δεν θα την πετύχετε.

Εμείς, λοιπόν, ερχόμαστε, μια και δεν θέλουμε την πόλωση, να σας προκαλέσουμε για δεύτερη φορά. Γιατί βλέπω, είπατε αρκετά στη δευτερολογία σας, για την ταμπакέρα όμως αποφύγατε να μιλήσετε.

Η ταμπакέρα είναι τρία πράγματα. Ένα είναι η κρατική τηλεόραση. Αποδέχεσθε, συνάδελφε με τις αρχές σας -όχι μόνο με τη θεσμική σας ιδιότητα, αλλά ως ανθρώπου, ως πολίτη- η συμπεριφορά αυτή της τηλεόρασης; Ούτε σε τριτοκοσμικά καθεστώς δεν συμπεριφέρεται έτσι η κρατική τηλεόραση, κύριε Σημίτη. Είμαι βεβαίως ότι το ξέρετε. Θα συνεχίσουμε έτσι; Εμάς δεν μας ενοχλεί εκλογικά. Είναι ντροπή όμως για τον τόπο, είναι ντροπή για τη δημοκρατία, είναι ντροπή -συγχωρέστε με που θα το πω- για την Κυβέρνησή σας. Στο κάτω-κάτω της γραφής, όπως είπατε -κι εδώ δεν υπάρχει καμία αμφιβολία- είστε μια δημοκρατική Κυβέρνηση. Είναι δυνατόν να υπάρχει αυτή η εικόνα; Γελούν οι πολίτες με αυτό που λέτε.

Το δεύτερο: Η κομματική διαφήμιση από τα κοινοτικά κονδύλια. Είπατε ότι θα σταματήσει. Συνεχίζεται. Είναι ντροπή και αυτό. Έφθασε η Κομισιόν να μας καταγγέλλει. Είναι ντροπή για τη χώρα. Για να μην πάω σε εκείνο το αδιανόητο σημείο, του να παρουσιάζετε έργα που δεν υπάρχουν. Δεν ξέρω αν θα επισκεφθείτε την Αχαΐα ή την Αιτωλοακαρνανία. Σας εύχομαι όμως να περάσετε τη γέφυρα που διαφημίζετε και να μας πείτε κι εμάς πόσο ασφαλής είναι.

Όμως, μια και είστε χαρούμενος που διαμορφώνεται ένα κλίμα, τουλάχιστον από την πλευρά μας, να συζητήσουμε σοβαρά και συνετά επί του περιεχομένου της πολιτικής πρότασης του καθενός, επανέρχομαι στο εξής: Δεν είπατε τίποτα για διάλογο. Εμείς σάς έχουμε κάνει μία πρόταση. Την επανέλαβα και σήμερα. Το Σύνταγμα γνωρίζετε τι επιτάσσει, για τον τρόπο που γίνεται ο διάλογος στη Βουλή. Για εμάς, λοιπόν, ένας διάλογος ουσίας θα έπρεπε να γίνει με τον τρόπο, με τον οποίο γίνεται και μέσα στη Βουλή, χωρίς αποκλεισμούς. Εν πάση περιπτώσει, περιμένουμε την απάντησή σας.

Και επιμένω σ' αυτό που σας είπα και στην αρχική μου εισήγηση: Ή δεν έχετε να φοβηθείτε για τις πολιτικές σας επιλογές και έρχεσθε να τις υπερασπιστείτε ή αισθάνεσθε ενοχή, αδυναμία, ανασφάλεια και θέλετε να υπεκφύγετε.

Όμως είναι προτιμότερο να έχουμε μια ξεκάθαρη απάντηση από το δικό σας στόμα και όχι από τον εκπρόσωπό σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα της σημερινής συζήτησης, θα μπορούσε, υπό άλλες προϋποθέσεις, να είναι πολύ σημαντικό. Βεβαίως, μέσα στο προεκλογικό κλίμα που γίνεται η συζήτηση, κινδυνεύουμε όλοι να υποβαθμίσουμε το πρόβλημα και να εμφανιστούμε ότι αντιδικούμε στα πλαίσια της προεκλογικής αντιπαράθεσης.

Το πρόβλημα των δικαιωμάτων και των ελευθεριών είναι η ουσία της Δημοκρατίας και δεν είναι υπόθεση τακτικισμού καμίας κυβέρνησης και κανενός κόμματος. Όσες φορές, είτε οι κυβερνήσεις είτε τα κόμματα, υιοθετούν τακτικισμούς και επιλεκτικές στάσεις, γύρω από αυτά τα θέματα, πάντοτε ακρωτηριάζουν τη δημοκρατία και ταλαιπωρούν τις κοινωνίες.

Το θέμα των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων στις σύγχρονες κοινωνίες είναι το μόνιμο πρόβλημα, το ουσιαστικό πρόβλημα, γιατί συντελούνται ραγδαίες αλλαγές και μαζί με αυτές δημιουργούνται ελπιδοφόρες συνθήκες, αλλά και επίφοβες καταστάσεις. Είναι το μόνιμο πρόβλημα όλων των κοινωνιών, κυρίως αυτών που έρχονται. Αν θέλουμε να αντιμετωπίσουμε τα δικαιώματα και τις ελευθερίες, με συναίσθηση της ιστορικότητας των καιρών, δεν χρειάζεται να κάνουμε αναδρομές στο παρελθόν για να τεκμηριώσουμε με τσιτάτα, κοινοτοπίες, αλλά εκείνο που χρειάζεται είναι να δούμε τη δυναμική των εξελίξεων για ένα μέλλον που δημιουργεί σοβαρές αλλοιώσεις σε αυτόν τον τομέα.

Συντελούνται πράγματι ελπιδοφόρα γεγονότα, αλλά και επίφοβες εξελίξεις. Είναι ελπιδοφόρο το γεγονός ότι στη Γερμανία καταρρέει ολόκληρο το πολιτικό σύστημα, γιατί αποκαλύπτεται, μέσα από τη διεκδίκηση της διαφάνειας και του ελέγχου, η διαβρωτική δράση του πολιτικού χρήματος και της παράνομης πολιτικής χρηματοδότησης. Στην Ελλάδα, έχουμε εξασφαλίσει αυτό το δικαίωμα του ελέγχου και της διαφάνειας;

Είναι επίφοβη, από την άλλη πλευρά τα γεγονότα που συντελούνται στην Αυστρία, όπου αναδεικνύεται μία πρόκληση νεοφασιστική στον τρόπο αντιμετώπισης των σοβαρών προβλημάτων μιας σύγχρονης κοινωνίας, μιας κοινωνίας η οποία ολοένα και περισσότερο μένει ακάλυπτη στις στοιχειώδεις ανάγκες της μέσα στις σημερινές συνθήκες.

Αυτά, λοιπόν, τα καινούρια δεδομένα που διαμορφώνονται, επιβάλλουν πιο ουσιαστική συζήτηση, πάνω σε αυτά τα θέματα, γιατί από τη μία είναι ελπιδοφόρες οι εξελίξεις από τη νέα τεχνολογική επανάσταση, από την άλλη είναι επίφοβα όσα οι κοινωνικοί αποκλεισμοί, η διευρυνόμενη ανεργία και η συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους προκαλούν. Γιατί, εάν σήμερα οι δημοκρατικές κοινωνίες αντιμετωπίζουν φαινόμενα έρποντος φασισμού, εκφυλισμού και αλλοίωσης, αυτό το “αυγό του φιδιού” το κλωσάνε πολλές από τις κρατούσες νοοτροπίες και πρακτικές στη λειτουργία των θεσμών και του δικού μας πολιτικού συστήματος.

Άκουσα τον κύριο Πρωθυπουργό και κατάλαβα ότι περίπου θεωρεί πως είμαστε επαρκώς κατοχυρωμένοι σ’ αυτόν τον τομέα. Δεν χρειάζεται να κάνουμε συγκρίσεις με το παρελθόν. Τα δικαιώματα και οι ελευθερίες σήμερα, δεν κινδυνεύουν από δικτατορικά καθεστώτα, από ανελεύθερη βία, από αστυνομικούς μηχανισμούς. Τα δικαιώματα και οι ελευθερίες, σήμερα, κινδυνεύουν από αλλοιώσεις, από υπονομεύσεις, από ακύρωση του πραγματικού τους περιεχομένου, από περιορισμό του πεδίου εφαρμογής, από τα κατά συνθήκη ψεύδη, από τις πολιτικές υποκρισίες, από την επιλεκτική τους επίκληση σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, όπως δείχνει η καθημερινή εμπειρία;

Είναι περιττό να μιλάμε σήμερα στο τέλος του 20ου αιώνα για δικαιώματα και ελευθερίες;

Είναι περισσότερο από ποτέ αναγκαίο. Είναι άνευ σημασίας να μιλάμε για δικαιώματα κι’ ελευθερίες στην Ελλάδα του 2000; Είναι περισσότερο από ποτέ αναγκαίο. Και επιτρέψτε μου να κάνω μόνο ορισμένες ενδεικτικές αναφορές.

Όταν σας άκουγα χθες, κύριε Πρωθυπουργέ, στη συνέντευ-

ξη Τύπου να διορθώνετε τον εαυτό σας και να μιλάτε για “ευκαιρία απασχόλησης” κράτησα μια σημείωση εν όψει της σημερινής συζήτησης.

Να, λοιπόν, που στο τέλος του 20ού αιώνα, με αναγνωρισμένα και κατοχυρωμένα αυτά τα δικαιώματα, “το δικαίωμα στην εργασία” μετασχηματίζεται “σε ευκαιρία για την απασχόληση”.

Να, γιατί σήμερα πρέπει να υπάρξει αγώνας για την κατοχύρωση των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων.

Να, γιατί σήμερα πρέπει να υπάρξει αγώνας για την επαναβεβαίωση της αξίας των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων.

Το δικαίωμα στην εργασία είναι αναφαίρετο και αναπαλλοτρίωτο. Η ευκαιρία στην απασχόληση, είναι η επιλογή, που κάνει η κάθε κυβέρνηση, με την οικονομική της πολιτική. Αυτές είναι οι αλλοιώσεις και εκπνώσεις.

Σας άκουσα, επίσης, να μιλάτε για το ότι στη μετά ΟΝΕ εποχή δεν θα κινδυνεύσουν ώριμα ασφαλιστικά δικαιώματα των πολιτών. Και κράτησα και εκεί μια σημείωση. Το κοινωνικό κράτος, που αποτέλεσε κατάκτηση, η αναγκαιότητα του οποίου είναι συνυφασμένη με την κοινωνική συνοχή και την ισόρροπη ανάπτυξη, είναι πια εκείνο το σύστημα που λειτουργεί με την αρχή της επιλεκτικότητας; Και όχι με την αρχή της καθολικότητας; Είναι το κοινωνικό κράτος το αναπαλλοτρίωτο και αναφαίρετο δικαίωμα για το οποίο πρέπει να αγωνίζονται οι κοινωνικές ομάδες; Ή οι εκάστοτε κυβερνήσεις, επιλέγοντας ποιοι θα είναι υπό την προστασία ενός κοινωνικού κράτους, όπως θέλουν να το προσδιορίζουν, για να το φέρνουν στα μέτρα των οικονομικών και κοινωνικών τους επιλογών;

Να, λοιπόν, γιατί σήμερα, έχει προτεραιότητα για την ανάπτυξη και την κοινωνική προστασία, ο αγώνας για τη διεύρυνση του κοινωνικού κράτους, για τη δημιουργία και τη λειτουργία ενός σύγχρονου κοινωνικού κράτους, ικανού να εξασφαλίζει την προστασία, με διευρυνμένες εγγυήσεις προστασίας και όχι με επιλεκτικές κυβερνητικές επιλογές, στα πλαίσια των εκάστοτε οικονομικών σχεδιασμών.

Σας άκουσα, επίσης, να μιλάτε και σήμερα εδώ, για τα νέα ηλεκτρονικά μέσα, για τις νέες τεχνολογίες, για τις τηλεοράσεις και για την επάρκεια που αισθάνεσθε έναντι της κοινωνίας, όταν επικαλείσθε τη δημιουργία του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης. Θα αναφερθώ στη συνέχεια στο τι πράγματι ισχύει σ’ αυτό το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο. Θα ήθελα, όμως, να σας ρωτήσω το εξής:

Όταν οι νέες αυτές τεχνολογίες περνάνε μέσα σε οδηγίες και συνθήκες, τις οποίες εσείς προσυπογράφετε και αποδέχεσθε, οι οποίες ανοίγουν έναν εφιαλτικό ορίζοντα και μια ζοφερή προοπτική για την προστασία των κοινωνιών και των ανθρώπων, πώς αντιδρά η Κυβέρνησή σας; Πώς αντέδρασε η Κυβέρνησή σας σε αυτήν τη σύμβαση για το σύστημα ECHELON μέχρι και σήμερα;

Θα σας διαβάσω στη συνέχεια με ποιους αυστηρούς, σοβαρούς, υπεύθυνους και διορατικούς χαρακτηρισμούς το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, ηγετικά πρόσωπα της ευρωπαϊκής πολιτικής ζωής, τοποθετήθηκαν. Η Κυβέρνησή σας γιατί σιωπά;

Είμαι υποχρεωμένος να κάνω εξαρχής αυτές τις επί μέρους επισημάνσεις, γιατί άκουσα την αρχική αποστοροφή του κυρίου Πρωθυπουργού ότι, δηλαδή αποδεικνύεται με τη σημερινή συζήτηση, όπως λέει, πως θέματα, που δεν έχουν ενδιαφέρον, δεν μπορούν να προκαλέσουν ενδιαφέρον.

Οι ελευθερίες και τα δικαιώματα έχουν διαρκές ενδιαφέρον και για τους πολίτες και για τις κοινωνίες. Επιλεκτικό ενδιαφέρον έχουν για τους μηχανισμούς εξουσίας και πολύ περισσότερο, αν θέλετε, τους κατεστημένους μηχανισμούς ισχύος. Έχουν διαρκές ενδιαφέρον και σήμερα, γιατί μέσα απ’ αυτόν τον αγώνα προσδιορίζεται το νέο περιεχόμενο ζωής που έχουν οι κοινωνικές αξίες. Γιατί, μέσα απ’ αυτόν τον αγώνα διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής των ελευθεριών και των δικαιωμάτων, αναβαθμίζεται η ποιότητα της παραγόμενης πολιτικής.

Και, επίσης, γιατί μέσα από αυτόν τον αγώνα ενισχύεται η αποτελεσματικότητα και η αξιοπιστία των υπαρχόντων θεσμών. Θα ήθελα να υπενθυμίσω για την αναγκαιότητα μιας συνεννόησης, έντιμης και νηφάλιας, ότι οι ελευθερίες και τα δικαιώματα πρωτίστως προστατεύονται από τους μηχανισμούς που έχουν

την εξουσία, να περιφρονούν τις ελευθερίες και να μη σέβονται τα δικαιώματα. Προστατεύονται και από την καταχρηστική άσκηση αυτών των δικαιωμάτων, αλλά κυρίως κινδυνεύουν από όλους εκείνους τους μηχανισμούς, οι οποίοι στην πράξη δεν εφαρμόζουν τις εγγυήσεις αναγνώρισης, σεβασμού και ενάσκησής τους.

Σήμερα, κύριε Πρωθυπουργέ, σε όλον τον κόσμο έχει ανοίξει ένα νέο ευρύ πεδίο διεκδίκησης και κατοχύρωσης δικαιωμάτων, νέας γενιάς δικαιωμάτων, πέραν όσων κατοχυρώνονται στην οικουμενική διακήρυξη, που ψηφίστηκε πριν περίπου πενήντα χρόνια. Γιατί ακριβώς οι συνθήκες απαιτούν αυτά τα νέα δικαιώματα να αποκτήσουν υπόσταση, θεσμική αναγνώριση και δημοκρατική προστασία. Οι νέες τεχνολογίες, το διαδίκτυο, η δορυφορική τηλεόραση, οι δορυφορικές τηλεπικοινωνίες από τη μία, και από την άλλη η ανεξέλεγκτη οικονομική δραστηριότητα ενός ανταγωνισμού που λειτουργεί χωρίς πολιτικές ρυθμίσεις, διαμορφώνουν υπαρκτούς κινδύνους, πλανητικούς κινδύνους, κινδύνους για κάθε χώρα, κινδύνους για κάθε κοινωνία, ατομικούς κινδύνους για κάθε πολίτη. Και γι' αυτό είναι αναγκαίο, σήμερα, να μιλήσουμε, όχι με αναδρομές στο παρελθόν αλλά με εγγυήσεις για το μέλλον.

Η Ελλάδα έπρεπε, εν όψει και του 21ου αιώνα που έρχεται, εν όψει και της Αναθεώρησης του Συντάγματος που θα γίνει, να έχει θέση στο κέντρο των πολιτικών προβληματισμών αυτήν τη συζήτηση, για την πραγματική κατοχύρωση των νέων δικαιωμάτων. Όμως, και σήμερα που μιλάμε, έχουμε μπροστά μας και αναβιώσεις από το παρελθόν, αλλά και νέες εντάσεις, οι οποίες φέρνουν μπροστά στον πολίτη νέους αυταρχισμούς, υστερήσεις και ελλείμματα, στην προστασία των δικαιωμάτων ακόμα και σε ζητήματα ανεξιθρησκείας, ασύλου, κατοχύρωσης της προσωπικής ζωής, προστασίας δικαιωμάτων ιδιαίτερων ομάδων, αντιμετώπισης εκτεταμένων κοινωνικών αποκλεισμών. Έχουμε επίσης σοβαρά προβλήματα, που σχετίζονται με το δημόσιο βίο της χώρας, το κοινωνικό και ατομικό σεβασμό της προσωπικότητας κάθε πολίτη, ζητήματα που προκύπτουν από τον ανεξέλεγκτο τρόπο με τον οποίο λειτουργούν τα ηλεκτρονικά μέσα, τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, που στο όνομα της τηλεθέας ουσιαστικά περιγράφουν, παραβιάζουν και ακυρώνουν όλες τις διακηρυκτικές εγγυήσεις. Ξέρετε ότι το θεσμικό πλαίσιο δεν τηρείται, ξέρετε ότι όλες οι επικλήσεις πολλές φορές είναι προσχήματα. Έχει και η Κυβέρνησή σας την ευθύνη, γιατί αρνήθηκε, επί τέσσερα χρόνια, να δημιουργηθεί ένα αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο που θα προστάτευε επαρκώς και την κοινωνία και τη δημοκρατία και τον πολίτη και τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του.

Είπε ο κύριος Πρωθυπουργός ότι χρειάζεται πολύ μεγάλη προσοχή, όταν τα δημοκρατικά δικαιώματα χρησιμοποιούνται με πρόσχημα, όταν τα δημοκρατικά δικαιώματα και οι πολιτικές ελευθερίες δεν είναι ο σκοπός, χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή, ώστε να μη γίνεται επιλεκτική χρήση για λόγους τακτικής σκοπιμότητας. Αυτό είναι σωστό. Πολύ μεγαλύτερη προσοχή, όμως, χρειάζεται όταν οι κυβερνήσεις θεωρούν την άσκηση των δικαιωμάτων ως αμφισβήτηση της εξουσίας τους. Πολύ μεγαλύτερη προσοχή χρειάζεται, όταν οι κυβερνήσεις αντιμετωπίζουν τη διεκδίκηση των ελευθεριών και των δικαιωμάτων, ως υπονόμευση του έργου τους, ως εναντίωση στην αυθεντία της πολιτικής τους.

Και το λέω αυτό γιατί, αν δεν υπάρχει αυτή η προσοχή, τότε οι Κυβερνήσεις προβάλλουν το έργο τους ως εθνοσωτήριο και θεωρούν κάθε αμφισβήτηση υπονομευτική και εγκληματική. Υποστηρίζουν ότι μόνο αυτές οι κυβερνήσεις μπορούν να οδηγήσουν τη χώρα σε ευτυχές δημοκρατικές και κοινωνικές εξελίξεις και χαρακτηρίζουν όλους τους άλλους, που αμφισβητούν πολιτικές πλευρές των επιλογών τους ή διεκδικούν πρόσθετα δικαιώματα, ως καταστροφείς, αρνητές και παλαιοκομματικούς.

Το λέω αυτό, κύριε Πρωθυπουργέ, γιατί η Κυβέρνησή σας διαπράττει αυτό το λάθος και επανέρχεται σε ένα σχήμα που είναι καταδικασμένο φιλοσοφικά ιστορικά, πολιτικά και λογικά, δηλαδή στο σχήμα του άσπρου-μαύρου. Αυτός ο μανιακισμός στην πολιτική έβλαψε, από πολλές πλευρές. Δεν είναι δυνατόν μιλώντας εσείς ως Πρωθυπουργός να αναφέρεστε "στη σύ-

γκρουση ανάμεσα στο φως και στο σκότος" και να θεωρείτε ότι φως είναι οι κυβερνητικές σας επιλογές και ότι σκότος είναι όλοι οι άλλοι που αμφισβητούν αυτές τις επιλογές σας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):
Φως και σκότος;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Προχθές το είπατε μιλώντας στην κεντρική πολιτική επιτροπή του ΠΑΣΟΚ. Φως και σκότος. Το φως από τη μία και το σκότος από την άλλη, η Κυβέρνησή σας και η Αντιπολίτευση, αντιστοίχως. Τέτοιες αντιλήψεις δεν διαμορφώνουν αλαζονεία, υπεροψία και περιφρόνηση του πλήθους;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):
Κάπου υπερδεύετε τα πράγματα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Δεν είναι και λιγάκι ομολογο, αυτό που είπατε εσείς, με το άλλο, το βάνουσο, που είπε κάποιος Υπουργός σας, ότι όλα τα άλλα κόμματα "είναι τα υπολείμματα της Ελλάδας"; Βρίσκεται σε ευθεία γραμμή. Γι αυτό λέω ότι χρειάζεται πολύ μεγάλη προσοχή και από την πλευρά της Κυβέρνησης, για να μην ταυτίζει τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων με υπονόμευση του έργου της. Η δική σας Κυβέρνηση είναι που το έπραξε αυτό, όταν επεστράτευσε τη θεωρία του κοινωνικού αυτοματισμού.

Επικαλούμενοι την άποψή σας ότι καταχρηστικά οι αγρότες, οι εκπαιδευτικοί, οι συνταξιούχοι και οι ναυτεργάτες, διεκδικούν τα δικαιώματά τους, επιδείξατε μία αναληγσία και έναν αυταρχισμό. Ταύισατε αυτές τις διεκδικήσεις με την υπονόμευση του έργου σας και δώσατε στην ελληνική κοινωνία τη θεωρία του κοινωνικού αυτοματισμού. Δηλαδή ότι εσείς ως Κυβέρνηση νίπτετε τις χείρας σας, εφαρμόζετε την πολιτική σας, κάθεστε στην άκρη και η κοινωνία θα κανονίσει τους λογαριασμούς της και θα αντιμετωπίσει όλους όσους λειτουργούν με τον αρνητικό τρόπο, που κατά την άποψή σας λειτουργούσαν. Αυτό είπατε τότε, όταν εκλητοποιούντο οι αγρότες, οι εκπαιδευτικοί, οι ναυτεργάτες, οι συνταξιούχοι, οι μαθητές.

Σήμερα όμως έρχεστε και κάνετε πακέτα παροχών για τους αγρότες, αναγνωρίζοντας ότι βρίσκονται με την πλάτη στον τοίχο. Έρχεστε, τελευταία στιγμή, στην προεκλογική περίοδο, και κάνετε πυροσβεστικές ρυθμίσεις, γιατί αναγνωρίζετε ότι η παιδεία αναστατώνεται και διαλύεται. Αντί να λειτουργήσει τότε η διεκδίκηση των δικαιωμάτων ως εγερτήριο δημοκρατικής ευαισθησίας και ως υπενθύμιση της κοινωνικής σας ευθύνης, αντιμετωπίστηκε περιφρονητικά. Σήμερα αναγκάζεστε οι ίδιοι, να υποθετείτε εκείνο που είχατε ψέξει εδώ στη Βουλή, δηλαδή "το τάξε και δώσε", "το πάρε και δώσε". Αυτό κάνετε με τις παροχές.

Ακόμη το λέω αυτό κύριε Πρωθυπουργέ διότι θεωρώ ότι είναι επικίνδυνο, στην Ελλάδα του 2000, η πολιτική ζωή να επιστρατεύει από το παρελθόν θεωρίες "περί υποκινητών", περί "σκοτεινών δακτύλων", που κρύβονται πίσω από κάθε αμφισβήτηση και περί επαγγελματιών των κινητοποιήσεων. Το κάθε κόμμα έχει τις ευθύνες του. Όλοι κρινόμαστε από την ελληνική κοινωνία, αλλά είναι επικίνδυνο η πολιτική ζωή του τόπου να γυρίζει σε τέτοιες παρωχημένες περιόδους, που τις έχει πληρώσει αυτός ο δόλιος τόπος. Έχουμε τη δυνατότητα με δημοκρατικό διάλογο να αναλάβουμε και να επιμερίσουμε τις ευθύνες, να κάνουμε κριτική για να αντιμετωπίσουμε ουσιαστικά τα προβλήματα. Δεν χρειάζεται να καταφεύγουμε στο οπλοστάσιο του παρελθόντος, για να βγάζουμε τέτοιες επιχειρηματολογίες, οι οποίες έχουν μια σημειολογία, έντονα φορτισμένη με αντιδημοκρατική νοοτροπία.

Θέλω να επισημάνω εκείνο το οποίο και προηγουμένως ανέφερα.

Επιβάλλεται, λοιπόν, σήμερα και στην Ελλάδα να μιλήσουμε για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες. Γιατί έχουμε και υστερήσεις έναντι του παρόντος, και επιβιώσεις από το παρελθόν και ελλείμματα και ακρωτηριασμούς, έτσι ώστε να χρειάζομαστε πρόσθετες, διευρυμένες εγγυήσεις προστασίας.

Χρειάζεται επίσης να μιλήσουμε, διότι τα δικαιώματα δεν προστατεύονται από καθ'έδρα, κατά παραγγελία των κυβερ-

νήσεων, αλλά ασκούνται και προστατεύονται στην πράξη, στο πεδίο της ζωής. Και πάντοτε η διεκδίκηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών, ήταν στοιχείο πρωτοποριακό στις πολιτικές εξελίξεις. Πάντοτε ήταν στοιχείο ανανέωσης της πολιτικής πράξης, ανανέωσης της πολιτικής παιδείας, της πολιτικής θεωρίας. Ήταν στοιχείο, που πάντοτε διεκδικούσε διεύρυνση της νομιμότητας. Και εάν σήμερα, υπάρχουν ορισμένα πλαίσια νομιμότητας, υπάρχει και η ανάγκη να διευρυνθούν αυτά τα πλαίσια νομιμότητας σε επί μέρους τομείς, που πρέπει να κατοχυρωθούν. Επίσης, η υπεράσπιση των δικαιωμάτων και η διεκδίκηση των ελευθεριών ήταν πάντοτε στοιχείο πραγματικού εκδημοκρατισμού της διοίκησης και της κοινωνίας.

Αναφέρατε, κύριε Πρωθυπουργέ, ότι η Κυβέρνησή σας έκανε νέους θεσμούς προστασίας των δικαιωμάτων και βελτίωσε τους υπάρχοντες. Και αναφέρατε μια σειρά θεσμών. Έγιναν ορισμένοι θεσμοί και κανείς δεν μπορεί να τους αμφισβητήσει, αλλά το πρόβλημα είναι πώς λειτουργούν, ποιες εγγυήσεις έχουν, ώστε οι αποφάσεις τους πράγματι να είναι εκτελεστές, δημιουργικό στοιχείο προστασίας των δικαιωμάτων και διαμόρφωσης των εξελίξεων.

Αναφερθήκατε στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Είστε ευτυχής για την πορεία του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης; Δύο προσωπικές σας επιλογές αναγκάστηκαν να φύγουν. Και ξέρετε ότι αναγκάστηκαν να φύγουν, διότι υπήρχε η παρέμβαση του Υπουργείου Τύπου, που ουσιαστικά ακύρωνε την οντότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης ως ανεξάρτητης αρχής.

Είστε ευτυχής, έτσι όπως λειτουργεί το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, με τον Υπουργό Τύπου να ασκεί τον προβλεπόμενο από το νόμο έλεγχο νομιμότητας των αποφάσεων και ταυτόχρονα να εκδίδει πρωτογενώς αποφάσεις να κρατάει και να διορθώνει ο ίδιος τις αποφάσεις, αντί να τις αναπέμψει;

Ο κ. Σούρλας και ο κ. Μανιτάκης γι' αυτό παραιτήθηκαν. Και η Κυβέρνησή σας, όταν βρέθηκε μπροστά στη σύγκρουση είτε να αναγνωρίσει την ανεξάρτητη αρχή με δεσμευτική εγγύηση εκτελεστότητας των αποφάσεων είτε να καλύψει τον Υπουργό, προτίμησε να καλύψει τον Υπουργό.

Η Κυβέρνησή σας, αν ήθελε να δώσει δύναμη και ισχύ στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, θα έπρεπε να πει στον κ. Ρέππα να φύγει και στους κυρίους Σούρλα και Μανιτάκη να παραιτούνται.

Ήρα, λοιπόν, αυτό που φτιάξατε ως θεσμό, σήμερα, δεν κατοχυρώνει εγγυήσεις διαφάνειας και προστασίας, σε αυτό το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο, που θυμίζει, εν πολλοίς, ένα τοπίο ζούγκλας.

Είπατε επίσης, κύριε Πρωθυπουργέ, ότι συνεργάζεσθε με μη κυβερνητικές οργανώσεις και αναγνωρίζετε το ρόλο αυτών των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Θα ήθελα πραγματικά, αν μπορείτε, να αναφέρετε στη Βουλή σε ποιες περιπτώσεις διεκδίκησης περιβαλλοντικών δικαιωμάτων έναντι των αναπτυξιακών επιλογών σας, υιοθετήσατε τις ευαισθησίες και τις κρίσιμες προτάσεις αυτών των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Πώς υπερασπιστήκατε το περιβαλλοντικό και οικολογικό περιεχόμενο της ανάπτυξης και δώσατε ρόλο και υπόσταση στις μη κυβερνητικές οργανώσεις και πώς ισοπεδώσατε με τον οδοστρωτήρα κάποιων έργων τα οικολογικά δικαιώματα, με τη νοοτροπία κάποιων, οι οποίοι νομίζουν ότι με τέτοιες διαδικασίες πολυδιαφημιζόμενων έργων και ρωμαϊκών πανηγυρισμών μπορούν να κρύψουν την πραγματικότητα.

Σήμερα, κύριε Πρωθυπουργέ, υπάρχει πρόβλημα για το μοντέλο ανάπτυξης που προωθείτε στην Ελλάδα. Και η υπεράσπιση του μοντέλου της ισόρροπης ανάπτυξης γίνεται από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, από τις οικολογικές οργανώσεις, από τις οργανώσεις πολιτών. Εσείς λέτε ότι πρέπει να συνεργάζεσθε, γιατί είναι δημιουργικό στοιχείο, αλλά μονίμως τις περιφρονείτε, διότι πάντοτε βάζετε την αυταρχική επιλογή του εκάστοτε Υπουργού και της τεχνοκρατικής δομής του κάθε Υπουργείου.

Τέλος, είπατε ότι κυρώσατε διεθνείς συμβάσεις για την προστασία των δικαιωμάτων. Και επανέρχομαι σ' αυτό το οποίο αποκαλύφθηκε και το ξέρει και ο κύριος Αντιπρόεδρος της Βου-

λής, που είναι επικεφαλής της σχετικής κοινοβουλευτικής επιτροπής.

Από το 1994 η Ελλάδα έχει προσυπογράψει την εγκατάσταση και τη λειτουργία του συστήματος που επιτρέπει την παρακολούθηση σε κάθε χώρα από οποιαδήποτε άλλη χώρα και μη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των όσων γίνονται, των όσων λέγονται, των όσων ακούγονται, του συστήματος ECHELON.

Στο Ευρωκοινοβούλιο, όταν έγινε η συζήτηση, ο Ντι Πιέτρο, Ευρωβουλευτής από την Ιταλία είπε ότι "εισερχόμαστε σε ένα πραγματικό ναρκοπέδιο", ότι καταλήγουμε "στην αναγνώριση της δυνατότητας χρήσης του τεχνικού μέσου των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και για πολιτικούς λόγους", ότι "έχουμε διατύπωση νομοθετήματος για τη σκιά δραστικότητας των μυστικών υπηρεσιών".

Ο Φιόρι επίσης, Ιταλός Ευρωβουλευτής Χριστιανοδημοκράτης, είπε "να μη γίνει πραγματικότητα ο κόσμος του 'Οργουελ'".

Ο Σουλτς, εκπρόσωπος των σοσιαλιστών, είπε: "Η δυνατότητα ενός κράτους να παρακολουθεί συνδιαλέξεις στο έδαφος ενός άλλου κράτους χωρίς την άδειά του, αποτελεί περίπτωση παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων".

Η εκπρόσωπος των Πρασίνων είπε ότι "είναι σαν να σκοτώνεις κουνούπια με κανόνια".

Και ο Ευρωβουλευτής του Συνασπισμού, ο Αλέκος ο Αλαβάνος, ανέφερε ότι "οι ρυθμίσεις του Συμβουλίου δεν δημιουργούν μόνο καταστάσεις αναποτελεσματικότητας και σύγχυσης αλλά και καταστάσεις κινδύνων".

Το Ευρωκοινοβούλιο ψήφισε βεβαίως υπέρ της διαγραφής του άρθρου 18 της Σύμβασης, αλλά είναι γνωμοδοτικό χαρακτηρισμό της σύμβασής του. Εσείς, η Κυβέρνησή σας, επ' αυτού τι λέει; Είναι μια συγκεκριμένη διεθνής συνθήκη, μια σύμβαση η οποία υπεγράφη από εσάς. Περιμένω στο όνομα όσων αναφέρατε, για την κατοχύρωση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων να πείτε σήμερα ότι διαφωνείτε. Διότι, ξέρετε ότι το σύστημα ECHELON χρησιμοποιείται και στην Ελλάδα όπως χρησιμοποιείται και στην Αγγλία, όπως χρησιμοποιείται και σε άλλες χώρες. Το ξέρετε. Πείτε, λοιπόν, ότι δεν συμφωνείτε και ότι, ως υπεύθυνη Κυβέρνηση, κακώς μέχρι τώρα συμπράξατε, ότι από εδώ και πέρα, έστω και κατόπιν εορτής, μετά την αποκάλυψη που έγινε στο Ευρωκοινοβούλιο, θα αποσύρετε την υπογραφή σας, θα δηλώσετε τη διαφωνία σας, δεν θα συμπράξετε. Και το σοβαρότερο, ότι θα ενημερώσετε το ελληνικό Κοινοβούλιο και την αρμόδια επιτροπή, για το ποιες χρήσεις και εφαρμογές αυτού του συστήματος έγιναν στην Ελλάδα από τότε που υπογράφηκε η σύμβαση, μέχρι και σήμερα. Αλλιώς, όλες οι άλλες συζητήσεις, κύριε Πρωθυπουργέ, έχουν, φοβάμαι, λίγο-πολύ ακαδημαϊκό χαρακτήρα.

Είπατε, επίσης, ότι αναδείξατε την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε κεντρικό άξονα εξωτερικής πολιτικής. Και πρέπει, πράγματι, τα ανθρώπινα δικαιώματα να είναι, ένας από τους άξονες άσκησης της εξωτερικής πολιτικής. Μόνο που ξέρετε ότι η διεθνής κοινότητα, κατά σύστημα, κάνει επιλεκτική αναφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα. Υποκριτικά προβάλλει, προσχηματικά επικαλείται τα ανθρώπινα δικαιώματα. Και όταν λέτε ότι πρωτοστατήσατε στο "Σύμφωνο Σταθερότητας στα Βαλκάνια" μετά τον πόλεμο, τότε πρέπει να πείτε -εάν βγάλατε τα συμπεράσματα που πρέπει να βγάλατε ως πολίτης αυτής της χώρας- ότι στον πόλεμο εναντίον της Γιουγκοσλαβίας με πρόσημα την αντιμετώπιση των διώξεων εναντίον των Αλβανών, με πρόσημα τα ανθρώπινα δικαιώματα, έγινε μια βάρβαρη πολεμική επιδρομή. Για τις ευθύνες και της δικής σας Κυβέρνησης έχουμε μιλήσει, σε άλλη περίοδο, εδώ στη Βουλή, και θα μιλάμε πάντοτε. Έγινε, λοιπόν, προσχηματική αναφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Όπως, κύριε Πρωθυπουργέ, γνωρίζετε πάρα πολύ καλά ότι το Σύμφωνο Σταθερότητας δεν έγινε για να κατοχυρώνει ανθρώπινα δικαιώματα. Τα επικαλείσθε πάλι προσχηματικά. Με μια αποκλεισμένη χώρα, η οποία οδηγείται στον εμφύλιο πόλεμο, και με τις εξελίξεις που δημιουργούνται σήμερα στο Κόσοβο, όπου κανονοποιούνται και διχοτομούνται περιοχές, έχει εγκατασταθεί στην καρδιά των Βαλκανίων μια ευρύτατη ζώνη ρευστότητας και αποσταθεροποίησης. Κανένα Σύμφωνο Σταθε-

ρότητας δεν επέτρεψε και δεν αποτρέπει αυτές τις εφιαλτικές, πολύ σοβαρές και επικίνδυνες εξελίξεις.

Σήμερα δεν εφαρμόζεται στα Βαλκάνια κανένα Σύμφωνο Σταθερότητας.

Η αποσταθεροποίηση κυριαρχεί και στο Κόσοβο, πλέον, έχει εγκατασταθεί μια μόνιμη εστία ανατροπής των συνόρων και αποσταθεροποίησης της πολιτικής ζωής στο εσωτερικό κυρίαρχων χωρών, αλλά και περιφρόνησης και δίωξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αντίστροφες τώρα διώξεις σε βάρος των Σέρβων.

Μη, λοιπόν, διαπαιδαγωγούμε την ελληνική κοινωνία με την επίκληση κάποιων αφηρημένων αναφορών, που δεν έχουν αντίκρισμα στην πραγματικότητα.

Είπε επίσης ο κύριος Πρωθυπουργός ότι πρέπει να επιβάλλεται ο απόλυτος σεβασμός των δικαιωμάτων του πολίτη.

Κύριε Πρωθυπουργέ, αυτό λένε οι γραφές, αυτό λένε οι ευαισθησίες, αυτό λένε οι αγώνες οι κοινωνικοί, οι αγώνες οι πολιτικοί, στην πράξη όμως, επιτρέψτε μου να πω, ότι βάναυσες προσβολές γίνονται σε βάρος των δικαιωμάτων του προσώπου και δεν υπάρχει απόλυτος σεβασμός. Απόλυτος σεβασμός των δικαιωμάτων των πολιτών είναι να καθυβρίζονται από τους Υπουργούς; Δικαίωμα του Υπουργού είναι να υπερασπιστεί το πρόσωπό του, όχι με άνισους όρους, κάνοντας χρήση της εξουσίας που έχει, αλλά με ίσους όρους, ως πολίτης. Παραίτηται και υπερασπίζεται τον εαυτό σου. Και αν δεν θέλεις να παραιτηθείς, δεν αντιδικείς, προσφέροντας στην ελληνική κοινωνία αυτό το αντιασθητικό θέαμα, το οποίο προσβάλλει την ποιότητα της δημοκρατίας και πολύ περισσότερο δεν αντιδικείς με τρόπο ο οποίος υβρίζει κατηχηκότητα πολιτικές δυνάμεις, κοινωνικούς αγώνες, ιδέες...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Πρόσωπα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): ... πρόσωπα και φορείς.

Κύριε Πρωθυπουργέ, οφείλατε να τον είχατε ανακαλέσει στην τάξη τον Υπουργό σας, τον Υπουργό εκείνον ο οποίος είπε, "θα ασχοληθούμε τώρα με το Συνασπισμό, του 5%", που είναι υπολείμματα της Ελλάδας, με αυτούς τους αστοχείωτους, αυτούς τους αγράμματους; Οφείλατε να τον ανακαλέσετε στην τάξη, γιατί ξέρετε, εμείς ως πτωχοί τω πνεύματι, "ως αστοιχείωτοι και αγράμματοι" θα συνεχίσουμε να επιμένουμε για ήθος και ύψος στην εξουσία, για αισθητική και πολιτισμό στην πολιτική. Θα επιμένουμε με όποιο κόστος και αν έχει. Δεν θα κρυφογελάνε, όταν τέτοιες συνθήκες μας βολεύουν ή μας εξυπηρετούν!

Ή τον άλλον Υπουργό, ο οποίος απευθυνόμενος σε Βουλευτές, φορείς ιδεών και απόψεων, είπε, "είσθε μεταλλαγμένοι εσείς", το είπε εδώ στη Βουλή.

Αυτά είναι εκείνα τα οποία δείχνουν ότι δεν υπάρχει απόλυτος σεβασμός ούτε του δημοκρατικού διαλόγου.

Επίσης, κύριε Πρωθυπουργέ, επιτρέψτε μου, με όλη την υπευθυνότητα και με όλον το σεβασμό που πρέπει να έχει κάθε πολίτης στις δυσκολίες των αποφάσεων που παίρνονται για να λυθούν κρίσιμα ζητήματα, δεν είναι ευτυχής για την Κυβέρνησή σας η επιλογή των πράξεων νομοθετικού περιεχομένου. Το ξέρετε και ως νομικός. Είναι παραμόρφωση των εγγυήσεων νομιμότητας και των συνταγματικών εγγυήσεων. Όταν μια κυβέρνηση, για να αντιμετωπίζει κοινωνικά προβλήματα, καταφεύγει σε πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, ε, τότε αυτή η κυβέρνηση έχει μπει σε έναν ολισθηρό δρόμο, ως προς την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

Πιστεύω ότι ήταν ατυχής, επιζήμια και επικίνδυνη, γιατί, ξέρετε -παρακολούθησα προηγουμένως και το διάλογό σας με την κ. Παπαρήγα- από τον τρόπο συμπεριφοράς της κυβερνήσεως κρίνεται το πώς διαπαιδαγωγούμε όλοι μας την ελληνική κοινωνία, πώς διαπαιδαγωγούμε τα παιδιά μας. Όταν, λοιπόν, κάνουμε πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, για να δώσουμε τα παιδιά των δεκαέξι και των δεκαεφτά χρόνων, δεν τα διαπαιδαγωγούμε σωστά. Και μπορούσαμε ως πολιτικό σύστημα, ως κυβέρνηση, ως πολιτικές δυνάμεις, να συμφωνήσουμε τουλάχιστον σ' αυτό: Η υιοθέτηση τέτοιων πράξεων δεν είναι εξέλιξη α-

πό πλευράς εγγυήσεων δημοκρατικής προστασίας, όπως δεν είναι εξέλιξη από πλευράς διευρυμένης δημοκρατικής προστασίας σήμερα αυτά που συμβαίνουν και στους εργασιακούς χώρους. Υπάρχουν στους εργασιακούς χώρους προβλήματα δικαιωμάτων σοβαρά, αλλά και προβλήματα δικαιωμάτων των πολιτών έναντι της διοίκησης.

Ταλαιπωρείται ο πολίτης, διεκδικώντας τα δικαιώματά του έναντι της διοίκησης.

Εύχομαι, πράγματι, ο θεσμός του "Συνηγόρου του Πολίτη" να ολοκληρωθεί προς την κατεύθυνση της πραγματικής κατοχύρωσης των δικαιωμάτων του πολίτη, έναντι της αυθαιρεσίας και του αυταρχισμού της διοίκησης.

Επίσης, ξέρετε ότι στους εργασιακούς χώρους υπάρχει συστηματική περιγραφή των νόμων, με αποτέλεσμα δικαιώματα στη δουλειά, στις συνθήκες εργασίας, στην αμοιβή, στην κοινωνική προστασία, να παραβιάζονται με τρόπο πολλές φορές κραυγαλέο και ασύστολο.

Ξέρετε, επίσης, ότι δεν είναι προς την κατεύθυνση της εξέλιξης των δημοκρατικών εγγυήσεων προστασίας των δικαιωμάτων, αυτά τα οποία συμβαίνουν με τους εκτεταμένους αποκλεισμούς. Και η ισότητα των δύο φύλων δεν έχει ολοκληρωθεί και δεν έχει διευρυνθεί, όπως επίσης, υπάρχουν εκτεταμένοι αποκλεισμοί. Στα κράσπεδα της κοινωνίας, στο περιθώριο της κοινωνίας, ολόένα και περισσότεροι σπρώχνονται, ακριβώς γιατί δεν υπάρχει αυτό το διευρυμένο κοινωνικό κράτος και οι πραγματικές εγγυήσεις δημοκρατικής προστασίας.

Τέλος, κύριε Πρωθυπουργέ, είναι βασικό δημοκρατικό δικαίωμα η ισοτιμία στη λειτουργία των πολιτικών απόψεων, στη λειτουργία των θεσμών. Εδώ δεν λειτουργεί η δημοκρατική ισοτιμία. Λειτουργεί η αλαζονεία της δύναμης, της αυτοδυναμίας. Ο ισότιμος τρόπος λειτουργίας των πολιτικών απόψεων, των κοινωνικών αγώνων, των προτάσεων και των προγραμμάτων, δεν είναι εξασφαλισμένος σήμερα. Και δεν είναι εξασφαλισμένος, γιατί ένα δικομματικό μοντέλο επιβάλλει τις αρτηριοσκληρώσεις του, επιβάλλει τις δουλείες του, επιβάλλει τις σκοπιμότητες του και θέλει ολόένα και περισσότερο να περιορίζει την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα στα όρια των παρατάξεων των δύο μεγάλων κομμάτων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**)

Πηγαίνοντας προς τις εκλογές, αντί να μιλάμε για τα προτερήματα και τις μοναδικές αρετές του δικομματικού συστήματος, κάποτε να μιλήσουμε για τις βλαβερές συνέπειές του. Οι βλαβερές συνέπειές του είναι ορατές.

Σήμερα το πολιτικό σκηνικό κυριαρχείται από επιβιώσεις του παρελθόντος. Εγώ δεν θα αναφερθώ σε γενικότερα ζητήματα. Συμφωνούμε όλοι ότι οι εκλογές που έρχονται είναι οι πρώτες εκλογές του 21ου αιώνα και έχουν ξεχωριστή σημασία. Γιατί η Βουλή που θα προκύψει θα συζητήσει για τα μεγάλα προβλήματα της μετά ΟΝΕ εποχής. Και στη μετά ΟΝΕ εποχή η Ελλάδα θα βρεθεί και θα δοκιμαστεί σε νέες πιο δύσκολες και πιο ανταγωνιστικές συνθήκες.

Πρέπει να μιλήσουμε γι'αυτά τα σοβαρά ζητήματα όπως πρέπει να μιλήσουμε για τα σοβαρά ζητήματα που προκύπτουν στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής μετά τον πόλεμο στη Γιουγκοσλαβία και τις εξελίξεις στο Κόσοβο, στην περίοδο μετά το Ελσίνκι για τα ελληνοτουρκικά και την πορεία της Κύπρου.

Τέλος, πρέπει να μιλήσουμε για τις σοβαρές αλλαγές που θα κάνει η επόμενη Βουλή αναθεωρώντας το Σύνταγμα, τροποποιώντας τον Κανονισμό της Βουλής, αλλάζοντας ενδεχομένως τον εκλογικό νόμο, δημιουργώντας νέες ανεξάρτητες αρχές ελέγχου και διαφάνειας.

Να μιλήσουμε λοιπόν γι'αυτά, για το ασφαλιστικό, για την ανεργία, για την απασχόληση, για την εισοδηματική και φορολογική δικαιοσύνη. Να μιλήσουμε για τις περιφερειακές ανισότητες, για την απελευθέρωση της ενέργειας, για την απελευθέρωση του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ψηφιακής τεχνολογίας, για το ποιες είναι σήμερα οι εντάσεις στο Κόσοβο και ποιες προοπτικές, στα πλαίσια μιας εθνικής στρατηγικής αποκλιμάκωσης και προσέγγισης με την Τουρκία, διαμορφώνονται μετά το Ελσίνκι, εν όψει και των διαδικασιών που εκκρεμούν για την

Κύπρο.

Πρέπει να μιλήσουμε για το προς ποια κατεύθυνση πρέπει να γίνουν οι αλλαγές στο πολιτικό σύστημα. Προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης των δομών εξουσίας ή της περιφερειακής αποκέντρωσης; Προς την κατεύθυνση της δημιουργίας νέων αρχών εξισορρόπησης διαφάνειας και ελέγχου ή προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης των υπερεξουσιών του εκάστοτε Πρωθυπουργού;

Μεγάλες προκλήσεις μπροστά μας. Η πρόκληση της διαχείρισης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Η πρόκληση της διαχείρισης των Ολυμπιακών Αγώνων. Ζητήματα που θα κρίνουν την κοινωνική συνοχή, το μοντέλο ανάπτυξης και κυρίως το περιεχόμενο, την ποιότητα και το επίπεδο της δημοκρατίας, που πρέπει να υπάρχει, επιτέλους, σε τούτο τον τόπο στις δεκαετίες του 21ου αιώνα.

Δεν συζητάμε γι' αυτά, συζητάμε για όλα τα άλλα μέσα σε ένα κλίμα παροχολογίας. Δεν υπάρχει αυτήν τη στιγμή κανείς, που να μη δίνει, που να μη βομβαρδίζει κοινωνικές ομάδες με πακέτα παροχών. Όλα όσα δεν έκανε η Κυβέρνηση μέχρι τώρα, υπόσχεται ότι θα τα κάνει αύριο. Όσα ξέρει η Νέα Δημοκρατία ότι δεν θα κάνει, γιατί δεσμεύεται και αυτή από το πρόγραμμα σύγκλισης, τα υπόσχεται και εκείνη.

Δώρα δίνουν στους αγρότες, δώρα στους μικρομεσαίους, δώρα σε όλους. Μέχρι προχθές έδωσαν άφεση αμαρτιών από το Υπουργείο Γεωργίας, στους καταπατητές, αναστολή προστίμων σε όλους εκείνους, οι οποίοι έχουν δημιουργήσει όλη αυτήν την περιβαλλοντική καταστροφή και τις οικολογίες ανισορροπίας.

Τέλος, ξαναγυρνούν όλα μέσα σε ένα κλίμα πόλωσης, σε αυτό που είπα και κατά την έναρξη της δικής μου παρέμβασης σήμερα ενώπιον της Βουλής, "η καλή Κυβέρνηση και η κακή Αντιπολίτευση, η καλή Κυβέρνηση και η κακή Αξιωματική Αντιπολίτευση". Γιατί οι άλλοι είναι υπολείμματα της Ελλάδας".

Είμαι υποχρεωμένος, λοιπόν, να πω ότι στον τομέα των δικαιωμάτων και των ελευθεριών χρειάζεται εγρήγορση, χρειάζονται κοινωνικοί αγώνες, χρειάζονται υπεύθυνες πολιτικές παρεμβάσεις από τα κοινωνικά κινήματα προστασίας των δικαιωμάτων. Οι κινήσεις πολιτών για την προστασία των δικαιωμάτων συνιστούν πρωτοποριακό και ανανεωτικό στοιχείο στη διαμόρφωση της πολιτικής μας ζωής.

Δεν είναι υπολείμματα της Ελλάδας. Χρειάζεται διεύρυνση των υπαρχόντων θεσμών για ένα νέο κοινωνικό κράτος καθολικής εφαρμογής και προστασίας ικανό να εξασφαλίσει την κοινωνική συνοχή, γιατί χωρίς αυτή δεν μπορεί να υπάρχει ισόρροπη ανάπτυξη. Επίσης, πρέπει να υπάρχουν διευρυμένοι θεσμοί δημοκρατίας, για να εξασφαλιστεί ο έλεγχος και η διαφάνεια, για να γίνει η ορθολογική αξιοποίηση των πόρων και για να εφαρμοστούν οικονομικές πολιτικές, οι οποίες πραγματικά θα πετυχαίνουν αναδιανομή των εισοδημάτων, του πλούτου, των πόρων και των εξουσιών.

Όλα τα άλλα, αν αυτά δεν γίνουν, θα θυμίζουν διαλέξεις και ακαδημαϊκές συζητήσεις, περί της αξίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών, αλλά η αξία αυτή είναι εμπράγματη.

Σήμερα, κύριε Πρωθυπουργέ, δεν πρέπει να είσθε ευτυχής, γιατί επί τέσσερα χρόνια δεν φτιάξατε καλό κλίμα στον πολιτικό βίο της χώρας. Δεν δημιουργήσατε συνθήκες εκτόνωσης της πόλωσης, δεν διαμορφώσατε θεσμικές λειτουργίες διεύρυνσης του δημοκρατικού διαλόγου. Με πολύ μεγάλη ευκολία επανήλθε σε σχήματα που κυρίαρχαν στο παρελθόν, αλλά αυτό δεν είναι ο προοδευτικός εκσυγχρονισμός που χρειάζεται η Ελλάδα. Είναι ο ψευδώνυμος εκσυγχρονισμός.

Και ο ψευδώνυμος εκσυγχρονισμός δεν μπορεί να κρύβει για πολύ καιρό αυτή την άσχημη όψη που έχει ο παλαιοκομματισμός, που επιβιώνει, σε πείσμα της πραγματικής εμπειρίας που αποκομίζουν οι πολίτες από την καθημερινή τους ζωή, μόνο και μόνο γιατί εξυπηρετεί το δικομματισμό.

Αν, λοιπόν, έχει μία αξία η σημερινή συζήτηση, έχει για να δείξουμε εκείνα που πρέπει να γίνουν, εκείνα που δεν κάνετε ως Κυβέρνηση, εκείνα που πρέπει να απαιτηθούν αποφασιστικά και ουσιαστικά, για να μη δημαγωγούμε γύρω και από αυτό το θέμα με τον ίδιο τρόπο, που οι κυβερνητικές πολιτικές δημαγω-

γούν για τα ζητήματα τα κοινωνικά και τα οικονομικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής) : Ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Τσοβόλας, έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -όπως ήταν αναμενόμενο- και σήμερα ο κύριος Πρωθυπουργός δεν μπόρεσε να αποφύγει μία πάγια τακτική του, που τη ζούμε εδώ σε αυτήν την Αίθουσα, αλλά και σε αυτές τις συζητήσεις προ ημερησίας διάταξης, που είναι οι μόνες που μεταδίδονται από την κρατική τηλεόραση και τις ραδιοφωνικές συχνότητες. Τις ζουν αυτοί οι πολίτες, που παρακολουθούν, όσοι παρακολουθούν, αυτές τις συζητήσεις.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΑΛΑΜΗΣ**)

Είναι η γνωστή τέχνη και τακτική της ωραιοποίησης της κατάστασης που επικρατεί σήμερα στη χώρα μας στο πολιτικό σύστημα, στους κανόνες λειτουργίας των πολιτών, της κοινωνίας, αλλά και στον τρόπο λειτουργίας γενικότερα της δημοκρατίας της χώρας μας.

Έγινε μια προσπάθεια από την πλευρά του κυρίου Πρωθυπουργού μέσα από απαρίθμηση διαφόρων νομοθετημάτων να υποστηρίξει αυτό που θέλει να λύσει, ότι δήθεν λειτουργεί καλά η δημοκρατία στη χώρα, τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα του ελληνικού λαού προστατεύονται, άρα τα επιτεύγματα και στον τομέα αυτόν είναι καταπληκτικά και οφείλονται στον κ. Σημίτη και στην Κυβέρνηση των δήθεν εκσυγχρονιστών του ΠΑΣ.Ο.Κ.

Το πρόβλημα όμως κατά την άποψή μας για να ισχυριστεί κάποιος σοβαρά και υπεύθυνα ότι λειτουργεί η δημοκρατία επί της ουσίας και όχι στα χαρτιά, δεν είναι κυρίως αν υπάρχουν κάποιες συνταγματικές διατάξεις ή κάποιες ποινικές διατάξεις που να παρέχουν κάποια δικαιώματα ή εξασφάλιση θεωρητική των δικαιωμάτων, αλλά το πρόβλημα είναι στην καθημερινή πολιτική λειτουργία και πράξη αν τα δικαιώματα τα ατομικά και οι ελευθερίες του κάθε Έλληνα πολίτη και του λαού διασφαλίζονται. Γιατί παραδείγματος χάρι υπάρχει το Σύνταγμα της χώρας μας που καθιερώνει ως κανόνα ότι οι εκλογές θα γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια και ως εξαίρεση παρέχει τη δυνατότητα στον εκάστοτε Πρωθυπουργό να κάνει πρόωρες εκλογές αν υπάρχουν συγκεκριμένοι εθνικοί λόγοι. Και εμείς διαπιστώνουμε για το συγκεκριμένο Πρωθυπουργό ότι και το 1996 και το 2000 κατά παράβαση αυτού του Συνταγματικού κανόνα προκήρυξε πρόωρες εκλογές, παρ' ότι πριν τις προκηρύξει και το 1996 και τώρα αυτός και η Κυβέρνησή του αλλά και τα στελέχη του ΠΑΣ.Ο.Κ. έβγαιναν και έλεγαν στον ελληνικό λαό με τη στήριξη και των γνωστών Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας ότι το Σύνταγμα επιβάλλει εκλογές με την εξάντληση της τετραετίας, γιατί αν γίνουν πρόωρες εκλογές, θα υποστεί μεγάλη βλάβη η εθνική οικονομία, το συμφέρον της χώρας και του λαού.

Και όταν, κύριε Πρωθυπουργέ, τόσο βάνουσα παραβιάζεται βασικές συνταγματικές διατάξεις και κανόνες και έχετε μετατρέψει σε λάστιχο αυτούς τους συνταγματικούς κανόνες, σοβαρά μπορείτε σεβόμενοι το θεσμό του Κοινοβουλίου αλλά και τον ελληνικό λαό, που είναι κυρίαρχος και πρέπει να είναι κυρίαρχος, όταν έρχεστε και λέτε ότι υπάρχουν διατάξεις συνταγματικές και νόμοι που κατοχυρώνουν τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα; Άλλωστε εν ονόματι της δημοκρατίας έχουν μπει πολλές φορές σε χώρες και όχι μόνο στην Ελλάδα στο γύψο οι δημοκρατίες, στο γύψο τα ατομικά δικαιώματα και οι ελευθερίες λαών και πολιτών. Και μάλιστα αυτή τη φορά παραβιάσατε κατά τρόπο προκλητικό αυτό το συνταγματικό κανόνα της μη διενέργειας εκλογών πριν τη λήξη της τετραετίας. Γιατί άλλα λέγατε μέχρι τις 21 Δεκεμβρίου πριν εκφραστεί η βούληση της Νέας Δημοκρατίας η αντίθετη μέχρι τότε θέση για στήριξη του Προέδρου της Δημοκρατίας από τα φερέφωνά σας στα μεγάλα κανάλια και στις εφημερίδες μέσα από κάποια ελίτ διανοουμένων και δημοσιογράφων. Ανέλυαν τι τους εξασφαλίζατε και σεις και οι εκδότες, άνεση χώρου και χρόνου να αναπτύσσουν αυτές τις απόψεις που βόλευαν την κυβερνητική πολιτική και την Κυβέρνηση, πόσο μεγάλο σφάλμα θα είναι για την Ελλάδα να πάει στις εκλογές το Μάρτη ή τον Απρίλη που χρειάζεται λέγανε

και λέγατε η Κυβέρνηση αυτή να παραμείνει και να είναι εκείνη που στο διάστημα από την υποβολή της αιτήσεως για την οριστική ένταξη της δραχμής στη ζώνη του ΕΥΡΩ μέχρι τις 20 Ιουνίου να μπορεί να κάνει διαπραγματεύσεις και μια σειρά άλλα παραμύθια.

Και όταν είδατε ότι αυτά κατέρρευσαν με την αλλαγή της θέσης της Νέας Δημοκρατίας, εσείς και τα φερέφωνά σας και τα εκδοτικά συγκροτήματα και οι κάποιοι ψευδοδιανοούμενοι και σοβαροί δήθεν δημοσιογράφοι, γράφουν και λένε τα τελείως αντίθετα. Κατάπιαν τη γλώσσα τους κατά τη ρήση του ελληνικού λαού. Και μας μιλάτε σοβαρά υποτιμώντας τη νοημοσύνη του περήφανου, ναι, Έλληνα πολίτη, που τον οδηγήσατε στο περιθώριο, για σεβασμό των ατομικών και συλλογικών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται τάχα από το Σύνταγμα και τους νόμους που μας μνημόνευσε ο κύριος Πρωθυπουργός.

Επιτέλους, σεβαστείτε και κάτι! Σταματήστε να υποκρίνεστε σε τέτοιο βαθμό. Σας έχουν καταλάβει οι πολίτες. Και ασφαλώς όλοι όσοι σας κατάλαβαν δικαίωμά τους, αλλά ταυτόχρονα και πρόβλημά τους από τις 10 του Απριλίου και εσάς και την ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας.

Για ποια δημοκρατία επίσης επί της ουσίας μπορείτε να μας μιλάτε, κύριε Πρωθυπουργέ, όταν ο διάλογος επί των κορυφαίων θεμάτων, εθνικών, οικονομικών, κοινωνικών, είναι μόνο στα χαρτιά, είναι μόνο σ' αυτές τις διατάξεις που μνημόνευσε ο κύριος Πρωθυπουργός, ενώ επί της ουσίας γίνεται το αντίθετο;

Για ποιο σοβαρό πράγμα που αν πιστεύετε στη δημοκρατία και σε κάποιους βασικούς κανόνες λειτουργίας του Κοινοβουλίου και του δημοκρατικού κοινωνικού πολιτεύματος, θα έπρεπε να συζητήσουμε για τα εθνικά θέματα, πριν υπογράψετε την κατάπτυστη και σαφώς βλαπτική για τα εθνικά μας συμφέροντα απόφαση στην Ευρώπη, στο Ελσίνκι στις 10 Δεκεμβρίου; Και παρά τις επίμονες αιτήσεις γραπτές, όχι μόνο από την πλευρά μας, αλλά και από άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης και προφορικές από το ναό της δημοκρατίας, το Κοινοβούλιο, πριν πάτε και δεσμεύσετε τα παιδιά μας, την Ελλάδα, τον ελληνικό λαό, τον Ελληνισμό και το έθνος, έπρεπε να καθίσουμε υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, οι Αρχηγοί των κομμάτων και υπεύθυνα να πάρουμε θέσεις. Δηλαδή, να αναλύσουμε με βάση το σήμα, με βάση τους διεθνείς και ευρωπαϊκούς συσχετισμούς, ρεαλιστικά ναι, ποια είναι κατάσταση, τι πιέσεις ασκούνται, όπως το ομολόγησε εκ των υστέρων ο κύριος Πρωθυπουργός, αλλά και πρόσφατα με άρθρο του στην "ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" και να χαράξουμε εθνική στρατηγική, γιατί δεν είναι τσιφλίκι σας η Ελλάδα, κύριοι!

Αγωνίστηκαν, κύριε Πρωθυπουργέ, κάποιοι άλλοι, πριν από μας για μας και δεν έχετε δικαίωμα εσείς, όπως και κανένας από μας, να παραδώσουμε λιγότερη Ελλάδα στις επομενες γενιές, γιατί θα μας ζητήσουν το λόγο και καλά θα κάνουν να μας το ζητήσουν.

Και αρνηθήκατε, όπως και άλλες φορές προηγούμενα, να καθίσουμε να συζητήσουμε. Για ποια δημοκρατία μιλάτε; Σεβασμός επιτέλους στη νοημοσύνη όλων μας και κυρίως του απλού, καθημερινού Έλληνα πολίτη.

Πήγατε στο Ελσίνκι, τα δώσατε όλα στους Αμερικανούς, τους Γερμανούς, τους Βρετανούς και τους Τούρκους και ασκείτε εξωτερική πολιτική με τους μεγάλους επιχειρηματίες.

Πήγατε να δεσμεύσετε την Ελλάδα, μετά από το Ελσίνκι, μέσα σε έναν και κάτι μήνα. Υποβάλατε πρόγραμμα χωρίς να το καταθέσετε στη Βουλή, όπως είχαν δημοκρατική υποχρέωση, αν ήσασταν υπεύθυνη Κυβέρνηση των πολιτών της Ελλάδας και του ελληνικού λαού, χωρίς να το συζητήσουμε στη Βουλή, χωρίς ούτε καν να το στείλετε στα κόμματα, έστω για επίφαση δημοκρατικής λειτουργίας, πριν το στείλετε στους προϊσταμένους σας στην Ευρώπη και στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα. Και στείλατε αναθεωρημένο ή επικαιροποιημένο -μπράβο σας, νεολογισμούς αρκετούς ξέρετε- το πρόγραμμα σύγκλισης της χώρας μας προς την Ευρώπη, ετών 1999-2002.

Εν όψει εκλογών εσείς πήγατε να προκαταλάβετε το πρόγραμμα της κυβέρνησης που θα βγάλει ο λαός στις 9 του Απριλίου; Με ποιο δημοκρατικό δικαίωμα το κάνατε αυτό; Και στείλατε το πρόγραμμα, το οποίο καλύπτει όλο το διάστημα της επό-

μενης κυβέρνησης, που δεν ξέρουμε στη δημοκρατία ποια θα είναι. Αυτή είναι η δημοκρατική σας ευαισθησία και ο σεβασμός στο λαό; Ο σεβασμός είναι βασική αρχή δημοκρατικής λειτουργίας του πολιτεύματος.

Στείλατε λοιπόν το πρόγραμμα αυτό κρυφά από τους πάντες, λειτουργώντας σαν τους τυφλοπόντικες, σαν τους ένοχους, όπως κάνουν οι κλέφτες, που δεν θέλουν να τους πάρουν μυρωδιά για την αφαίρεση περιουσιακών στοιχείων των πολιτών στους οποίους ανήκουν αυτά.

Και όταν το πήραμε μυρωδιά, εγώ προσωπικά έθεσα εδώ το θέμα, πριν περίπου είκοσι πέντε ημέρες, ενώ εσείς πανηγυρίζατε για την τάχα ανατίμηση. Χαρακτηρίζατε ανατίμηση την υποτίμηση της δραχμής με τη βοήθεια των μεγάλων καναλιών, που είναι συνυπεύθυνα για αυτόν το δημοκρατικό και κοινωνικό κατήφορο και την οικονομική παρακμή.

Και ερώτησα εδώ, από το έδρανο της Βουλής -που είναι κατ'εξοχήν δημοκρατικός και αντιπροσωπευτικός θεσμός- με ευκαιρία ενός νομοσχεδίου του Υπουργείου Οικονομικών, που το υποστήριζε ο Υφυπουργός κ. Δρυς και του είπα: Στείλατε τέτοιο πρόγραμμα με τέτοιες τρομακτικές δεσμεύσεις για τους αγρότες, συνταξιούχους, μισθωτούς, εργάτες, μικρομεσαίους, για τη νεολαία, που φέρνει ανεργία, που φέρνει περαιτέρω περιορισμό του κράτους πρόνοιας και δεν το δώσατε καν στα κόμματα;

Πήρα την απάντηση και είναι καταχωρισμένη στα Πρακτικά. Ακούστε απάντηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, Έλληνες πολίτες, όσοι παρακολουθείτε αυτήν τη διαδικασία. Η απάντηση της δημοκρατικής, της εκσυγχρονιστικής Κυβέρνησης του κ. Σημίτη και του ΠΑ.ΣΟ.Κ., ήταν: "Το έχουμε στο INTERNET". Δηλαδή η δημοκρατία λειτουργεί τόσο καλά και τόσο σύγχρονα, που δεν κατατίθενται εδώ οι πολιτικές, τα προγράμματα και παραπέμπονται Αρχηγοί κομμάτων, Βουλευτές και κόμματα στο INTERNET. Και όταν ψάξαμε στο INTERNET, τι διαπιστώσαμε; Ότι ήταν στα αγγλικά. Ούτε καν στα ελληνικά. Να χαιρόμαστε τον εκσυγχρονισμό σας και τη δημοκρατία σας, κύριε Σημίτη και κύριοι της Κυβέρνησης, της ηγεσίας και των μηχανισμών του ΠΑ.ΣΟ.Κ.!

Και ασφαλώς οι δεσμεύσεις απεκρύβησαν σκόπιμα από τον ελληνικό λαό, γι' αυτό και προκηρύχθηκαν πρόωρες εκλογές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και όχι για εθνικούς λόγους.

Είναι ντροπή να λέτε ότι υπάρχει εθνικός λόγος, κυρίως αφού πριν την προκήρυξη των πρόωρων εκλογών, ο κύριος Πρωθυπουργός απ' αυτό το Βήμα της Βουλής, όταν προκάλεσα εγώ ως Αρχηγός κόμματος κατά τον Κανονισμό της Βουλής την προημερησίας διατάξεως συζήτηση σε επίπεδο Αρχηγών για την συμφωνία και απόφαση στο Ελσίνκι, μας είπε ότι με αυτήν την απόφαση που τη συνυπέγραψε, εξασφάλισε την ειρήνη στην περιοχή, την ομαλότητα στις σχέσεις Ελλάδος και Τουρκίας.

Και όταν μετά θριαμβολογούσε ο κ. Σημίτης και η Κυβέρνησή του και τα μεγάλα μέσα ενημέρωσης ή μάλλον χειραγώγησης της κοινής γνώμης, λέγοντας ότι "κλειδώθηκε" η ΟΝΕ, πώς είναι δυνατόν μετά από αυτά, αναίρωντας τον εαυτό της η Κυβέρνηση, ο ίδιος ο Πρωθυπουργός να λέει ότι υπάρχει εθνικός λόγος για πρόωρες εκλογές;

Ασφαλώς οι πρόωρες εκλογές οφείλονται στα εξής. Θέλετε, κύριοι, κατά τρόπο τελείως αντιδημοκρατικό να υποκλέψετε στις 9 του Απριλίου την ψήφο του απλού Έλληνα πολίτη, της νεολαίας μας, των λαϊκών στρωμάτων, αυτών που τους οδηγήσατε στο περιθώριο με αυτήν την οικονομική πολιτική των αριθμών και εσείς και η Νέα Δημοκρατία από το 1990 μέχρι σήμερα.

Γι' αυτό και δεν καταθέσατε το πρόγραμμα στη Βουλή, γιατί έχει τρομακτικές δεσμεύσεις για τα λαϊκά στρώματα. Θέλετε να μην ξέρει ο πολίτης στις 9 του Απριλίου αυτά που θα ήξερε τον Σεπτέμβριο, εάν είχε εξαντληθεί η τετραετία, γιατί θα είχε προηγηθεί η απόφαση του Συμβουλίου Κορυφής στην Ευρώπη στις 20 Ιουνίου, όπου εκεί θα φαινόταν όλες αυτές οι δεσμεύσεις που κρυφά στείλατε με το αναθεωρημένο πρόγραμμα στην Ευρώπη. Έτσι, θα αντιλαμβάνονταν οι πολίτες ότι αυτά τα μεγάλα ψεύτικα λόγια που ακούνε αυτές τις μέρες, τόσο από τον κ. Σημίτη όσο και από τον κ. Καραμανλή -γιατί συμφωνεί η Νέα Δημοκρατία με αυτή την πολιτική στην Ευρώπη- περί παροχών, πε-

ρί φορολογικών ελαφρύνσεων, είναι τελείως μα τελείως αντίθετα προς τις τρεις σημαντικές δεσμεύσεις που αναφέρονται ρητά και κατηγορηματικά σε αυτό το αναθεωρημένο πρόγραμμα σύγκλισης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Πρόεδρε, το θέμα μας είναι "Πολιτικά Δικαιώματα και Συνδικαλιστικές Ελευθερίες".

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Αυτό ακριβώς είναι, κύριε Πρόεδρε. Δηλαδή η προκήρυξη πρόωρων εκλογών, για να παραπλανηθεί ο λαός, με το να του αφαιρεθούν δικαιώματα, όπως είναι η πληροφόρηση που γίνεται με την κατάθεση του συγκεκριμένου προγράμματος στη Βουλή, δεν είναι θέμα δημοκρατίας; Το δικαίωμα στη πληροφόρηση για το τι του ετοιμάζουν άλλοι του λαού σε βάρος του και πίσω από τις πλάτες του, δεν είναι θέμα δημοκρατίας;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Με αποστομώσατε. Εντάξει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ: Σαφώς είναι θέμα δημοκρατίας, κύριε Πρόεδρε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Επομένως οι δεσμεύσεις είναι σαφώς αντίθετες με αυτές τις υποσχέσεις, γιατί το πρόγραμμα σύγκλισης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μιλάει για πάγωμα μισθών, ημερομισθίων, συντάξεων από την επόμενη μέρα και όχι για παροχές, όπως ακούγαμε χθες από τον κύριο Πρωθυπουργό. Μιλάει για δημοσιονομική πειθαρχία, άρα για φορολογικές επιβαρύνσεις και όχι για ελαφρύνσεις, όπως είπε χθες και ο κύριος Πρωθυπουργός και ο κύριος Καραμανλής πριν από λίγες μέρες. Μιλάει για ταχύτατες διαρθρωτικές αλλαγές, άρα αλλαγές στο συνταξιοδοτικό ασφαλιστικό σύστημα και στις εργασιακές σχέσεις.

Μιλάει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για αυξήσεις στους μισθούς, στα ημερομίσθια και στις συντάξεις, της τάξης του 2,1% και του 2,2% κατά τα έτη 2001 και 2002. Αυτά σας τα λέω για την τάξη, για να μην μας λένε ότι τάχα κυριαρχεί η δημοκρατία.

Και δεν θα αναφερθώ στην οικονομική δημοκρατία, για την οποία δεν μίλησε καθόλου σήμερα ο κύριος Πρωθυπουργός, γιατί το θέμα καίει. Γιατί πέρα από τη πολιτική δημοκρατία, που σας είπα πώς είναι δυνατόν να υπάρξει, πέραν όσων ανέφερε που συμβαίνουν, όταν δυστυχώς η οικονομική εξουσία κυριαρχεί της πολιτικής εξουσίας, η διαπλοκή κάθε μέρα που περνάει γίνεται και πιο έντονη και έτσι αλλοιώνεται το ίδιο το δημοκρατικό πολίτευμα, αφού η πεμπτοσύνη του είναι η κυριαρχία στη λειτουργία του πολιτεύματος, στη χάραξη της πολιτικής του λαού και όχι μέσα από τη διαπλοκή των οικονομικών συγκροτημάτων, όπου συμπτωματικά τελείως βέβαια επιχειρηματίες μεγάλοι παίρνουν τη μερίδα του λέοντος και από τα κοινωτικά προγράμματα αλλά και από τα εθνικά προγράμματα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**)

Και ασφαλώς για ποια οικονομική δημοκρατία μπορεί να μιλήσει η Κυβέρνηση και η Νέα Δημοκρατία όταν είναι γνωστό ότι στο όνομα των αριθμών από το 1990 μέχρι σήμερα έχει διευρυνθεί το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών γιατί οι τελευταίοι αγρότες, μισθωτοί, συνταξιούχοι, μικρομεσαίοι, άνθρωποι των γραμμάτων και της τέχνης, οι νέοι άνθρωποι καθημερινά βγαίνουν στο περιθώριο απογοητευμένοι από αυτή την έλλειψη οικονομικής δημοκρατίας και το πέρασμα του εθνικού πλούτου, κατά τη μερίδα του λέοντος, στους οικονομικά ισχυρούς, που συμπίπτει μάλιστα σε αυτήν τη φάση του νεοφιλελευθερισμού να είναι αεριτζήδες, ούτε καν παραγωγικό κεφάλαιο; Γι' αυτόν, λοιπόν, το λόγο λειτουργούν όπως λειτουργούν οι θεσμοί, γι' αυτό υποβαθμίστηκε η Βουλή, η οποία τελικά έρχεται να επικυρώσει τις αποφάσεις που παίρνει η Κυβέρνηση και γι' αυτό δεν υπάρχει πολιτικός ουσιαστικός διάλογος εδώ μέσα, ώστε να παίρνονται αποφάσεις για τα κυρίαρχα ζητήματα, εξωτερικά, εθνικά, οικονομικά και κοινωνικά εδώ στο ναό της δημοκρατίας στο αντιπροσωπευτικό του λαού σύστημα. Γι' αυτό άλλωστε το λόγο και η αυτοδιοίκηση Τοπική και Νομαρχιακή, που είναι ένας άλλος θεσμός συμμετοχικός του λαού, θεσμός της δημοκρατίας, αντί να προχωράει, λόγω της μη ουσιαστικής αποκέντρω-

σης πόρων και εξουσιών αποδυναμώνεται στον ουσιαστικό της ρόλο. Γι' αυτό και φωνάζουν εύλογα οι δημοτικές αρχές των καποδιστριακών δήμων, αλλά και των άλλων δήμων και οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις πολλές φορές ότι δεν έχουν τα οικονομικά ούτε να πληρώσουν μισθούς και άλλες βασικές ανάγκες.

Μίλησε ο κύριος Πρωθυπουργός για άλλη μια φορά για αποκέντρωση και περιφερειακή ανάπτυξη. Σοβαρά μιλάτε; Εκτός από διάφορες φανφάρες, πήγατε προς τα έξω να κουβεντιάσετε με τους αγρότες και τους κατοίκους της περιφέρειας, στη νησιωτική και ηπειρωτική Ελλάδα, για να διαπιστώσετε κατάματα σε ποια τραγική κατάσταση βρίσκεται η πλειοψηφία τους μέσα από αυτήν την αντιγροτική και αντιλαϊκή πολιτική; Για ποια λοιπόν αποκέντρωση μπορείτε να μιλάτε όταν ξέρουμε ότι κάθε μέρα ερμηνεί η ύπαιθρος κλείνουν συνεχώς το ένα μετά το άλλο τα δημοτικά σχολεία στις ορεινές και ημιορεινές περιοχές όλης της Ελλάδας, αλλά και στα μικρά νησιά, που για εθνικούς λόγους, πέρα από τους οικονομικούς και κοινωνικούς, θα έπρεπε να στηρίζονται ουσιαστικά. Όταν επίσης βλέπουμε ότι το Ε-ΣΥ στην περιφέρεια όσο περνάει ο καιρός αποδυναμώνεται, διότι δεν διορίζετε, για να εμφανίζετε πλασματικά αριθμούς βελτιωμένους, το απαραίτητο ιατρικό νοσηλευτικό και άλλο προσωπικό;

Η άποψη του ΔΗ.Κ.ΚΙ., κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι η εξής: Ότι η επιβολή του νεοφιλελευθερισμού ως μοντέλο πολιτικής και οικονομικής διαχείρισης με την αναγωγή του κέρδους ως υπέρτατης αξίας, δεν επιφέρει μόνο πλήγματα σε ευρύτατα κοινωνικά στρώματα, δημιουργώντας συνθήκες ανέχειας, ανεργίας, περιθωριοποίησης και αποκλεισμού. Ταυτόχρονα αυτή η πολιτική τραυματίζει θανάσιμα και την ίδια τη δημοκρατία με την αναβίωση φαινομένων αυταρχισμού. Αλλά πράγματι οι εκσυγχρονιστές αυτά τα κάνουν με σύγχρονες μεθόδους. Το δείγμα του λιγότερου κράτους που συνιστά το κυρίαρχο σύνθημα των πάσης προελεύσεως εκσυγχρονιστών και στη χώρα μας και στην Ευρώπη και διεθνώς αντανάκλα τη στρατηγική του νεοφιλελευθερισμού, που τον ζούμε έντονα και στην πατρίδα μας τα τελευταία έντεκα χρόνια.

Αυτή η στρατηγική συνοψίζεται σε μια απλοποίηση του πολιτικού συστήματος με τον ακρωτηριασμό όλων των λειτουργιών προνοιακού και κοινωνικού χαρακτήρα οι οποίες ικανοποιούν αιτήματα και κοινωνικές ανάγκες, όπως απασχόληση, στέγαση, ιατρική περίθαλψη, παιδεία τα επιδόματα σε ανέργους, σε άτομα με ειδικές ανάγκες, σε πρόσφυγες Πόντιους, αδελφούς μας -τα είπαμε πριν από λίγες ημέρες εδώ- που οι μηχανισμοί της αγοράς δεν θα μπορούσαν ποτέ να παράσχουν.

Είναι φανερό ότι μια τέτοιου είδους επιχείρηση είναι αδιανόητη χωρίς την ενίσχυση των αυταρχικών εργαλείων κοινωνικού ελέγχου αλλά και των μέσων χειραγώγησης της κοινής γνώμης.

Όμως, κύριε Πρωθυπουργέ, για να σας θυμίσω λίγο την προοδευτική παράδοση, το κοινωνικό κράτος και η δημοκρατία είναι αδιαίρετα, είναι αλληλένδετα. Όχι μόνο ιστορικά, αλλά και δομικά. Και ο ακρωτηριασμός του πρώτου, δηλαδή του κοινωνικού κράτους, δεν μπορεί να είναι σε βάρος της ίδιας της δημοκρατίας. Ο νεοφιλελευθερισμός με την ασύδωτη και ανεξέλεγκτη οικονομία του αποδεικνύεται ιδιαίτερα ανελεύθερος και σε πολιτικό και σε θεσμικό επίπεδο, γι' αυτό και γίνονται αυτά, ορισμένα από τα οποία ανέφερα προηγουμένως.

Πολλά είναι τα κρούσματα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, του βιασμού της δημοκρατίας και στη χώρα μας κατά τη διάρκεια της θητείας της νεοφιλελεύθερης Κυβέρνησης του σημερινού ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Να υπενθυμίσουμε μερικά, γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε και ως θέλει η Κυβέρνηση με τους μηχανισμούς να τα ξεχάσει ο λαός εν όψει εκλογών.

Πρώτον, η καταστολή των αγροτικών κινητοποιήσεων και μάλιστα με τη πρωτόγνωρη σύγχρονη μορφή της θραύσης των ελαστικών. Δεν είχε ξαναγίνει τέτοιο πράγμα, το ζήσαμε εκσυγχρονιστικά με τον κ.Σημίτη και το ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Δεύτερον, η ποινικοποίηση των αγροτικών, εργατικών και μαθητικών κινητοποιήσεων, αλλά και των συνδικαλιστικών αγώνων. Πρόσφατη η πράξη νομοθετικού περιεχομένου για τους μαθητές και τα σχολεία.

Τρίτον, η προπηλακισμοί των συνταξιούχων από τα ΜΑΤ, όχι με ευθύνη των αστυνομικών, αλλά με εντολή της αυταρχικής, της διολισθένουσας προς τον αυταρχισμό Κυβέρνησης του κ. Σημίτη.

Τέταρτον, ο δικαστικός περιορισμός των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων των εργαζομένων και κυρίως του συνταγματικού δικαιώματος της απεργίας.

Όλες οι απεργίες, όπως ξέρετε, που έχουν κηρυχθεί μέσω της δικαστικής οδού, κυρίχθηκαν καταχρηστικές, άρα και παράνομες. Κατά τα άλλα, δημοκρατία σας γιατί έχετε τους νόμους και το Σύνταγμα.

Πέμπτον, ο ασφυκτικός κυβερνητικός και κομματικός έλεγχος στα κρατικά, και όχι μόνο, Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας και στήρηση του συνταγματικού δικαιώματος κομμάτων, κοινωνικών ομάδων και απλών πολιτών, να διακινούν ισότιμα τις ιδέες και τις θέσεις τους. Και το παρατηρήσαμε έντονα αυτό σε σχέση με τα μικρά κόμματα τα τελευταία χρόνια.

Έκτον, ο αυθαίρετος αποκλεισμός του ΔΗ.Κ.ΚΙ από την εκπροσώπηση του με επιμονή της Κυβέρνησης σε ένα θεσμικό όργανο, υποτίθεται, κύριε Πρωθυπουργέ, δημοκρατικό όργανο ελέγχου των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, όπως είναι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης. Τελείωσε αυτή η θητεία και το ΔΗ.Κ.ΚΙ. κατά τρόπο πολιτικά και δημοκρατικά ανορθόδοξο, δεν είχε εκπροσώπο στο Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο. Δημοκρατία σας!

Έβδομον, οι συνεχείς κυβερνητικές παρεμβάσεις αναφέρθηκαν και από τους άλλους συναδέλφους στο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, ακόμα και στους ανθρώπους που εσείς διορίσατε και τους αναγκάσατε, προέδρους και μέλη του συμβουλίου αυτού, να παραιτηθούν, καταγγέλλοντες την Κυβέρνηση για αήθεις επεμβάσεις στο έργο του κατά τα άλλα νομικά κατοχυρωμένου ανεξάρτητου Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης.

Όγδοον, η χρησιμοποίηση κρατικών και κομματικών μηχανισμών για άσκηση ψυχολογικής βίας στους διαφωνούντες με την Κυβέρνηση πολίτες και κόμματα.

Θα σας πω μια εμπειρία μου, κύριες και κύριοι συνάδελφοι. Χθες περιόδευσα στη Ναυπηγοεπισκευαστική Ζώνη Περάματος, που ξέρετε πόση μεγάλη ανεργία υπάρχει σ' αυτόν το χώρο, που βλέπεις ανθρώπους και αν έχεις λίγο ψυχή και συνειδηση, σταματάς να μιλάς για αριθμούς και τουλάχιστον από ευαισθησία κοινωνική, παραμικρή, σκύβεις το κεφάλι ή πρέπει να σκύψεις το κεφάλι.

Είδα μία φοβία. Φοβία που διαπίστωσα και προχθές που πήγα -και μας μιλάει για ακοματίστο συνδικαλισμό η Κυβέρνηση- στα ναυπηγεία Σκαρामαγκά. Άνθρωποι που ήθελαν, στην αίθουσα που πήγα, που ήταν το σωματείο τους, να κουβεντιάσουν με, να έλθουν εκεί. Δεν ερχόντουσαν. Μας κοίταζαν από μακριά και από τα παράθυρα για να μην τους δει κανείς. Χαιρετούσαν. Επανήλθαμε, κύριοι, με τη δημοκρατία σας και τον εκσυγχρονισμό στη δεκαετία του 1950 και του 1960.

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ: Τουρκοκρατία είναι, κύριε Πρόεδρε;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Και νομίζετε ότι αυτά δεν τα ξέρει ο λαός, που τα ζει καθημερινά και ότι εσείς είστε οι έξυπνοι, που τα ξέρετε και οι άλλοι δεν καταλαβαίνουν τίποτα.

Ένατον, η χρήση της συκοφαντίας ως μέσο αντιμετώπισης των πολιτικών αντιπάλων. Να χαιρέστε τη δημοκρατία σας, κύριε Πρωθυπουργέ, και τον εκσυγχρονισμό σας, με αυτά που λέει ο Υπουργός σας της Δικαιοσύνης, ως θεσμός. Να τον χαιρέστε και να χαιρέστε μαζί και τη μεγάλη δημοκρατία. Και εσείς κάνετε σαν τον Πόντιο Πιλάτο. Δεν ακούτε, δεν καταλαβαίνετε τίποτα. Και αυτό τι δείχνει; Ότι βρήκατε εσείς πίσω από αυτές τις απαράδεκτες αντιδημοκρατικές και πολιτικά ανέντιμες μεθοδεύσεις, όπου αφήνετε Υπουργό Δικαιοσύνης από τα μέσα ενημέρωσης, τα τόσο εκσυγχρονιστικά και δημοκρατικά, και βρίζει τους πάντες, λέει ότι θέλει. Εάν όμως κάποιοι επιχειρήσουν, όπως ο "ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ" και άλλοι, δημοσιογράφοι και πουν μια κουβέντα, τότε η μήνυση. Και εκεί ο Υπουργός Δικαιοσύνης. Μέρους ολόκληρης στο ακροατήριο που γίνεται το δικαστήριο.

Ανεπηρέαστη, κύριε Πρωθυπουργέ, και ανεξάρτητη δικαιοσύνη. Σε ποιους μιλάτε;

Μη νομίζετε ότι δεν κρίνει ο ελληνικός λαός. Ασφαλώς κρίνει τους πάντες και τα πάντα και θα δώσει και απάντηση.

Δέκατον, η κατασκευή και η δημοσιοποίηση δημοσκοπήσεων για τον επηρεασμό και τη χειραγώγηση της κοινής γνώμης. Τι κάνετε, κύριε Πρωθυπουργέ, εσείς ο εκσυγχρονιστής και ο δημοκράτης, που ενδιαφέρεστε για τους θεσμούς και για τον απλό Έλληνα πολίτη, μπροστά σε αυτό το απαράδεκτο και αντιδημοκρατικό φαινόμενο της κατασκευής και δημοσιοποίησης χωρίς να υπάρχει κανένα θεσμικό όργανο ελέγχου, εάν αυτές οι δημοσκοπήσεις γίνονται κατά τους κανόνες της επιστήμης, με αντικειμενικό τρόπο, ώστε να μην αλλοιώνεται και από αυτής της πλευράς το φρόνημα του δημοκρατικού λαού; Τι κάνετε; Υποθάλλετε, στηρίζετε και χρησιμοποιείτε αυτές τις δημοσκοπήσεις.

Και ξέρετε ότι ήταν πάγια η θέση μου και όταν ήμουν στο ΠΑ.ΣΟ.Κ., αλλά και τώρα στο ΔΗ.Κ.ΚΙ. επί τεσσεράμισι χρόνια, είτε μας βόλευαν είτε όχι οι δημοσκοπήσεις. Και καταγγέλαμε αυτήν την αντιδημοκρατική συμπεριφορά και λέγαμε ότι αυτές οι πληρωμένες, για να δημοσιοποιηθούν, δημοσκοπήσεις εξυπηρετούν σκοπιμότητες, συγκυρίες για χειραγώγηση της κοινής γνώμης, για παραπλάνηση του λαού. Γιατί νομίζουν όσοι έχουν λεφτά και όσοι έχουν τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας ότι μπορούν ναβάλουν στην τσέπη τον κάθε απλό Έλληνα πολίτη, που μπορεί να τον εξαθλίωσαν, αλλά είναι περήφανος και γνωρίζει πολύ καλύτερα απ' ό,τι νομίζουν κάποιοι άλλοι.

Ενδέκατον, οι δεσμεύσεις της χώρας μας σε πολλά άλλα ζητήματα που δεν αποτέλεσαν ποτέ, γιατί δεν το ήθελε η Κυβέρνηση, αντικείμενο διαλόγου και συζήτησης και μέσα στη Βουλή, αλλά και έξω από τη Βουλή σε θεσμικό επίπεδο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η δημοκρατία επίσης πλήττεται βάναισα -και τελειώνω- όταν η πολιτική εξουσία εμφανίζεται ολόένα και περισσότερο ως εκτελεστικό όργανο και ταυτόχρονα ως απαραίτητο συμπλήρωμα των πραγματικών αφεντικών του πλανήτη, δηλαδή των παγκοσμίων χρηματαγορών αλλά και του πολυεθνικού κεφαλαίου.

Η δημοκρατία υπονομεύεται επίσης από τις απατηλές υποσχέσεις που κάνουν αυτές τις μέρες και όχι μόνο αυτές και το κυβερνών κόμμα και το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης προς τα χεμαζόμενα λαϊκά στρώματα, που αμέσως μετά τις εκλογές τις απαρνούνται και τις κάνουν και πράττουν τα τελειώς αντίθετα με την ίδια άνεση που ανέξοδα τις δίνουν στην προεκλογική περίοδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι πρόσφατες προεκλογικές χθεσινές απατηλές υποσχέσεις του κ. Σημίτη.

Τέλος, υπονομεύεται η δημοκρατία από τις δήθεν πνευματικές ελίτ που προπαγανδίζουν ασύστολα το νεοφιλελευθερισμό και τη μονόδρομη σκέψη. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος. Η εξαθλίωση, αυτό που ζούμε από το '90 μέχρι σήμερα και που ασκούν έτσι άνετα ψυχολογικό εκβιασμό σε κάθε κριτική σκέψη με το πρόσχημα του ρεαλισμού, του εκσυγχρονισμού αλλά και της δήθεν υπευθυνότητας.

Καταλυτικό ρόλο σ' αυτήν τη διαδικασία αφυδάτωσης και συρρίκνωσης της δημοκρατίας διαδραματίζουν, όπως ανέφερα και προηγουμένως και τα μεγάλα Μαζικά Μέσα Ενημέρωσης, που συντηρούνται και γιγαντώνονται μέσα στο βόρβορο της συναλλαγής και της διαπλοκής του πολιτικού κατεστημένου με την οικονομική εξουσία.

Η νεοφιλελεύθερη πολιτική, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οδηγεί στη διάλυση του κρατικού τομέα της οικονομίας και μάλιστα άκριτα, αλλά και του κράτους-πρόνοιας και αποβλέπει στον περιορισμό των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του πολίτη. Πολιτικό κατεστημένο, ισχυρά οικονομικά συγκροτήματα και μέσα μαζικής χειραγώγησης αποτελούν ήδη ένα ενιαίο και εν πολλοίς αλληλοσπαρασσόμενο σύνολο μέσα στη ζούγκλα του βάρβαρου ανταγωνισμού και της επιδίωξης του μεγάλου κέρδους, σε βάρος των πολλών απλών ανθρώπων και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη και διεθνώς.

Ο έλεγχος των ΜΜΕ από τα ολιγοπωλιακά συμφέροντα έχει διαβρώσει και παραμορφώσει το χαρακτήρα και τον ιστορικό ρόλο δυστυχώς, του Τύπου. Από μία αντεξουσία ανοιχτή στους

πολίτες, εκπρόσωπος των ταπεινών που θα έπρεπε να είναι και όσων δεν έχουν φωνή και τελευταίο οχυρό της ζωντανής δημοκρατίας, αλώθηκε ο Τύπος για να μετατραπεί σε φερέφωνο των κέντρων της πολιτικής και οικονομικής εξουσίας, για να ζουν αυτοί πλουσιοπάροχα και οι φτωχοί κάθε χρόνο να γίνονται φτωχότεροι.

Ο Τύπος ξέφυγε από τον προορισμό του και στράφηκε εναντίον όσων όφειλε να υπηρετήσει. Τέθηκε στην υπηρεσία εκείνων που όφειλε να ελέγξει. Τα μεγάλα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης επιχειρούν να επιβάλουν στην κοινωνία το πρώτο αξίωμα του νεοφιλελευθερισμού και της μονόδρομης σκέψης, ότι το οικονομικό υπερέχει του πολιτικού. Γι' αυτό και τα κηρύγματα λατρείας και μονοδρόμου για τις άκριτες ιδιωτικοποιήσεις που ακούμε επί τόσα χρόνια, όπως και για την παγκοσμιοποίηση και για την αγορά. Γι' αυτό ο πολλαπλασιασμός των εκπομπών και δημοσιευμάτων για τα χρηματιστήρια και τις αγορές και το δριμύ κατηγορώ ενάντια στις κοινωνικές κατακτήσεις και τις διεκδικήσεις των εργαζομένων, που τις ακούσαμε και σήμερα εδώ στη Βουλή από τον κύριο Πρωθυπουργό. Γι' αυτό και η μανία για την ενοχοποίηση των δήθεν προνομioύχων μισθωτών και συνταξιούχων στο όνομα τάχα των ανέργων και των κοινωνικά απελπισμένων.

Σε περιόδους κρίσης οι νεοφιλελεύθεροι κυβερνώντες, προκειμένου να πάρουν αντιλαϊκά και αντεργατικά μέτρα, προσφεύγουν στη μέθοδο της κατασκευής ενόχων για την κρίση, για να αποκρύψουν τους πραγματικούς ένοχους της κρίσης. Και ποιοι μπορεί να είναι αυτοί οι ένοχοι; Φροντίζουν γι' αυτό πολύ καλά να τους υποδείξουν στους πολίτες τα Μαζικά Μέσα Επικοινωνίας. Και γι' αυτούς, γι' αυτά τα μέσα, οι ένοχοι είναι οι πολίτες που δεν έχουν άλλη δύναμη εκτός από το δικαίωμα ψήφου και άλλο μέσο επιβίωσης δεν έχουν επίσης, εκτός από το μισθό τους.

Ντροπή, λοιπόν, στους προνομioύχους εργαζόμενους κατά την άποψή τους, που ενώ οι ίδιοι έχουν μισθό ένα μεροκάματο, υπάρχουν άλλοι συνάδελφοί τους που πένονται. Αυτό τους μάρανε.

Ντροπή, λοιπόν, κατ' αυτούς, στους δημοσίους υπαλλήλους που επωφελούνται από τη μονιμότητά τους σε βάρος των άλλων και της απόδοσης. Ντροπή επίσης στους συνταξιούχους που ζητούν και τολμούν να εισπράττουν από τις πολυτελείς κρατήσεις που τους γίνονται εφ' όρου ζωής από τα ασφαλιστικά ταμεία. Ντροπή, κατ' αυτούς, στους άνεργους που δεν έχουν να καταναλώσουν και περιορίζουν τη ζήτηση και αυτό είναι το κακό για όλα αυτά που συμβαίνουν στην οικονομία και στην κοινωνία. Ντροπή στους κοινωνικά απελπισμένους, που δεν κάνουν τις απαραίτητες προσπάθειες ενημέρωσής τους. Ντροπή στους μαθητές και φοιτητές που ζητούν περισσότερα χρήματα για καλύτερη παιδεία, γιατί δεν περισσεύουν χρήματα από εκείνους που διαπλέκονται με την οικονομική εξουσία και οι οποίοι κάθε χρόνο γίνονται πλουσιότεροι σε βάρος των πολλών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τελειώνοντας θέλω να πω ότι ελπίζουμε ότι ο απλός Έλληνας πολίτης, αυτός που απόλαυσε την έλλειψη σεβασμού από την Κυβέρνηση τα προηγούμενα

τρίαμις χρόνια, αυτός ο οποίος οδηγήθηκε στη μιζέρια και στην ανεργία, θα κάνει πλέον τη δική του ειρηνική δημοκρατική επανάσταση στις 9 του Απριλίου. Θα πει επιτέλους τέλος σε αυτόν τον εθνικό οικονομικό και κοινωνικό κατήφορο, σε αυτήν την προσπάθεια παραπλάνησης του περήφανου απλού Έλληνα πολίτη. Θα πει τέλος στην αλαζονεία της αυτοδυναμίας, που την είδαμε και σήμερα και τη βλέπουμε και τις προηγούμενες μέρες της προεκλογικής περιόδου και η οποία προέρχεται από την αυτοδυναμία ΠΑΣΟΚ και Νέας Δημοκρατίας.

Αν το θέλει, ας το πράξει για το συμφέρον της πραγματικής δημοκρατίας και για το συμφέρον το δικό του. Αν δεν το θέλει ας αιτιάται τον εαυτό του από την επόμενη μέρα γιατί θα εισπράξει αυτά που ανέφερα προηγουμένως, που κρυφά από αυτόν και τη Βουλή έστειλε στην Ευρώπη με το επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης ο κ. Σημίτης και η Κυβέρνησή του.

Εμείς δίνουμε από ένα δημοκρατικό μετερίζι αγώνα, μακριά από διαπλοκές και εξαρτήσεις από Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, από ξένους παράγοντες αλλά και άλλους οικονομικούς παράγοντες, ένα μετερίζι αγώνα που είναι δικό του, ένα μετερίζι αγώνα που στοχεύει να φέρει και πάλι την πολιτική στο προσκήνιο, μαζί με τον κόσμο να φέρει και πάλι τη δημοκρατία παίρνοντας την κυριαρχία του λαού από τους οικονομικά ισχυρούς, από τους ξένους παράγοντες, από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας που την εκχώρησαν οι ηγεσίες του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας.

Δεν υπάρχουν μονόδρομοι στη δημοκρατία. Μονόδρομοι υπάρχουν μόνο για εκείνους που είναι εξαρτημένοι πολιτικά από συμφέροντα που είναι τελείως αντίθετα από τα συμφέροντα της Ελλάδας και του απλού και καθημερινού Έλληνα πολίτη.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής) : Κυρία και κύριοι συνάδελφοι κηρύσσεται περαιωμένη η προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής, με πρωτοβουλία της Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αλέκας Παπαρήγα, σε επίπεδο Αρχηγών κομμάτων, με θέμα "Πολιτικά Δικαιώματα και Συνδικαλιστικές Ελευθερίες".

Κύριοι συνάδελφοι, έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Δευτέρας 21 Φεβρουαρίου 2000 και ερωτάται το Σώμα αν επικυρώνεται.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ : Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής) : Συνεπώς τα Πρακτικά της Δευτέρας 21 Φεβρουαρίου 2000 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ : Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 15.51', λύεται η συνεδρίαση για τη Δευτέρα 6 Μαρτίου 2000 και ώρα 18.00' με αντικείμενο εργασίων του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση επερωτήσεως Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας προς τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

